

T.C.
Bahçeşehir Üniversitesi

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN BİLGİSAYAR
VE WWW (WORLD WIDE WEB) ALGILARININ
BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ:
TÜRKİYE ÖRNEĞİ**

Yüksek Lisans Tezi

Murat YALMAN

İstanbul, 2010

T.C.
Bahçeşehir Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Bilgi Teknolojileri

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN BİLGİSAYAR
VE WWW (WORLD WIDE WEB) ALGILARININ
BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ:
TÜRKİYE ÖRNEĞİ**

Yüksek Lisans Tezi

Murat YALMAN

Danışman: Yrd. Doç. Dr. M. Alper TUNGA

İstanbul, 2010

T.C.
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
Fen Bilimleri Enstitüsü
Bilgi Teknolojileri

Tezin Başlığı : Üniversite Öğrencilerinin Bilgisayar ve www (World Wide Web) algılarının bazı değişkenlere göre incelenmesi: Türkiye Örneği
Öğrencinin Adı Soyadı : Murat YALMAN
Tez Savunma Tarihi : 23.08.2010

Bu yüksek lisans tezi Fen Bilimleri Enstitüsü tarafından onaylamıştır.

Yrd. Doç. Dr. Tunç BOZBURA
Enstitü Müdür Vekili

Bu tez tarafımızca okunmuş, nitelik ve içerik açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak yeterli görülmüş ve kabul edilmiştir.

Tez Sınav Jürisi Üyeleri:

Yrd. Doç. Dr. M. Alper TUNGA :
(Tez Danışmanı)

Yrd. Doç Dr. Tevfik AYTEKİN :
(Üye)

Yrd. Doç. Dr. Olcay KURŞUN :
(Üye)

T.C
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
The Graduate School of Natural and Applied Sciences
Program Name

Title of the Master's Thesis : University Students' Computer and WWW (World Wide Web) by the perception of some variables to be examined: The Case of Turkey
Name/Last Name of the Student : Murat YALMAN
Date of Thesis Defense : 23.08.2010

The thesis has been approved by the Graduate School of Natural and Applied Sciences.

Asist. Prof. Dr. Tunç BOZBURA
Acting Director

This is to certify that we have read this thesis and that we find it fully adequate in scope, quality and content, as a thesis for the degree of Master of Science.

Examining Committee Members:

Assist. Prof. Dr. M. Alper TUNGA :
(Supervisor)

Assist. Prof Dr. Tevfik AYTEKİN :
(Memeber)

Asist. Prof. Dr. Olcay KURŞUN :
(Member)

ÖNSÖZ

Bilgisayar ve internetin gündelik yaşama mal olduğu günümüzde, üniversitelerin bu konuya yaklaşımı giderek daha fazla önem taşımaktadır. Eğitim-öğretim programını yenedünyanın teknolojiyle birleştiren üniversitelerden mezun olan öğrencilerin, meslek ve iş hayatlarına daha kolay adapte olduğu söylenebilir.

Bilgisayar ve interneti bir araç olarak gören devlet üniversitelerindeki öğretim elemanlarının yerine, vakıf üniversiteleri teknolojiyle beraber hareket eden öğretim elemanlarıyla eğitim-öğretimde bir adım öne geçmiş gibi görünüyor.

Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri üniversiteye göre bilgisayar deneyimlerinin, bilgisayar ve internet/web kullanımına yönelik olumlu veya olumsuz tutumlarının belirlenmesi, üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin bu konudaki profilini çizmeye yardımcı olabilir. Bu araştırmada üniversitelerde öğrenim görmekte olan öğrencilerin bilgisayar deneyimleri ile bilgisayar ve internet/web kullanımına yönelik tutumları incelenmiştir.

Araştırma sırasında, katkıları ve yardımları için danışmanım Yrd.Doç.Dr. M. Alper TUNGA'ya, desteği, anlayışı, hoşgörüsü ve sabrı için eşim Ayten YALMAN'a verilerin analizi sırasında yardımları ve desteği için Doç.Dr. Selahattin GÖNEN'e teşekkürü bir borç bilirim.

Murat YALMAN

ÖZET

Üniversite Öğrencilerinin Bilgisayar ve www (World Wide Web) algılarının bazı değişkenlere göre incelenmesi: Türkiye Örneği
YALMAN, Murat

Fen Bilimleri Enstitüsü
Bilgi Teknolojileri Bölümü
Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. M. Alper TUNGA

Ağustos,2010,152 Sayfa

Bu çalışmanın evreni 2008-2010 eğitim-öğretim yılları arasında, bahar, güz ve yaz okulu döneminde Dicle Üniversitesi ve Bahçeşehir Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerdir.

Araştırmada Liaw (2002) tarafından geliştirilen “Kişisel özellikler, Bilgisayar Deneyim anketi, Bilgisayar Tutum Ölçeği ve Web Tutum Ölçeği” kullanılmıştır.

Uygulama sonucunda üniversite öğrencilerine 1458 anket uygulandı. Bunlardan 58 tanesi çalışmaya dahil edilmemiştir.

Araştırmada dört alt problem yanıtlanmaya çalışılmıştır ve verilerin analizinden, frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, t testi, F testi ve Turkey HSD testi kullanılmıştır.

Araştırma bulguları aşağıda özetlenmiştir;

Üniversite öğrencilerinin bilgisayar deneyimlerine, bilgisayara yönelik tutumlarına ve internet kullanımına yönelik tutumlarına göre ($p<0,05$ anlamlılık) farklılıklar bulunan değişkenler; kaçınıcı sınıfta olmalarına, hangi fakültede öğrenim görmelerine, ne kadar süredir bilgisayar kullanıcısı olmaları ve bilgisayar tecrübesidir. Anlamlı farklılık olmayan değişken ise cinsiyet değişkenidir.

Üniversitede öğrenim gören öğrencilerin, farklı üniversitelerde okumalarına ve cinsiyet ayrımına göre ($p<0,05$ anlamlılık) farklılıklar; bilgisayar deneyimleri, bilgisayara yönelik tutumlarında ve internete yönelik tutumlarında da belirlenmiştir.

Bu farklılık eğitim-öğrenim görülen üniversitenin devlet veya vakıf üniversitesi olmasına göre bilgisayar deneyimi, bilgisayara yönelik tutumların ve internete yönelik tutumların değiştiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilgisayar, Bilgisayar Tutum, İnternet Tutum, Üniversite, Eğitim

ABSTRACT

University Students' Computer and WWW (World Wide Web) by the perception of some variables to be examined: The Case of Turkey

YALMAN, Murat
The Graduate School of Natural and Applied Sciences
I T Master of Science Program
Supervisor: Assist. Prof. Dr. M. Alper TUNGA

August 2010, 152 Pages

This study is applied for the students who are attending in the spring, autumn and summer period at Dicle University and Bahçeşehir University between 2008-2010 academic years.

Personal characteristics, Computer Practices Survey, Attitude Scale of Computer and Attitude Scale of web which were developed by Liaw(2002) are used in that survey.

The mentioned survey was applied to 1458 university students. 58 of them were not taken into consideration in that study.

The four types of sub problems are tried to be answered in that approach and frequency, percentage, arithmetical average, standard deviation, t test, F test and the Turkey HSD test are used in the analysis of the obtained data.

The findings of survey are summarized as follows;

The flexible differences appearing in the variables according to the university students' computer usage experience, computer usage attitude, and internet usage attitude are their class levels, faculty, time period of computer usage, and computer usage experience (the flexible differences, $p < 0,05$). The sexual variable is the variable that has no flexible difference.

These flexible differences of the university students according to their universities and their sex ($p < 0,05$) are observed in their computer experience, computer usage attitude and their internet usage attitude.

These differences show that computer practises, computer attitude and the using of internet attitude change according to the type of their university, such as public or private.

Keywords: Computers, Computer attitudes, Internet attitudes, Universities, Education

İÇİNDEKİLER

TABLOLAR.....	Xİ
KISALTMALAR.....	XİX
1. GİRİŞ.....	1
1.1. PROBLEM DURUMU	1
1.2. PROBLEM CÜMLESİ.....	12
1.3. ALT PROBLEMLER.....	12
1.4. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	13
1.5. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	13
1.6. SAYITLAR.....	14
1.7. SINIRLILIKLAR.....	14
1.8. TANIMLAR.....	15
2. İLGİLİ YAYINLAR VE ARAŞTIRMALAR.....	16
2.1 YURT İÇİNDE YAPILAN ULUSAL ARAŞTIRMALAR	16
2.2 YURT DIŞINDA YAPILAN ULUSLARARASI ARAŞTIRMALAR.....	36
3. YÖNTEM.....	39
3.1 ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	39
3.2 ARAŞTIRMANIN EVRENİ.....	39
3.3 ARAŞTIRMANIN ÖRNEKLEMİ.....	40
3.4 VERİ TOPLAMA TEKNİKLERİ.....	42
3.4.1 Kişisel Bilgiler Anketi.....	43
3.4.2 Bilgisayar Deneyim Anketi	43
3.4.3 Bilgisayar Tutum Ölçeği.....	47
3.4.4 İnternet Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği.....	51
3.5 ÖLÇME ARAÇLARININ UYGULANMASI.....	55
3.6 İSTATİSTİKSEL ÇÖZÜMLEME TEKNİKLERİ.....	55
4. BULGULAR VE YORUM.....	57
4.1 BİRİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR.....	57
4.2 İKİNCİ PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR.....	76
4.3 ÜÇÜNCÜ PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR.....	94
4.4.DÖRDÜNCÜ PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR....	113

5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	118
5.1 SONUÇLAR.....	118
5.2 ARAŞTIRMACILAR İÇİN ÖNERİLER.....	119
KAYNAKÇA.....	121
EKLER.....	124
EK A.1 KİŞİSEL BİLGİLER ANKETİ.....	124
EK A.2 BİLGİSAYAR DENEYİM ANKETİ.....	125
EK A.3 BİLGİSAYAR TUTUM ÖLÇEĞİ.....	126
EK A.4 İNTERNET/WEB KULLANIMINA YÖNELİK TUTUM ÖLÇEĞİ..	127
ÖZGEÇMİŞ.....	128

TABLolar

Tablo 1	: Üniversitelerin SCI+SSCI+AHCI’te yayınlanan yayın sayıları ve Öğretim Elemanı sayısına göre oranı.....	15
Tablo 2	: Araştırma Örneklem tablosu (Dicle Üniversitesi).....	41
Tablo 3	:Cinsiyete göre Dağılım tablosu (Dicle Üniversitesi).....	42
Tablo 4	:Araştırma Örneklem tablosu (Bahçeşehir Üniversitesi).....	42
Tablo 5	:Cinsiyete göre Dağılım tablosu (Bahçeşehir Üniversitesi).....	43
Tablo 6	:Araştırmanın Değişkenleri ve Ölçme Araçları.....	44
Tablo 7	:Uygulama sonucuna göre Dicle Üniversitesi Bilgisayar Deneyimi (BD) Güvenilirlik Katsayısı Değerleri.....	45
Tablo 8	:Dicle Üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Bilgisayar Deneyimi için bulunan istatistiksel veriler.....	45
Tablo 9	:Elde edilen sonuçlara göre Bilgisayar Deneyimi (BD) maddeleri, Ortama ve Sapma Değerleri.....	46
Tablo 10	:Uygulama sonucuna göre Bahçeşehir Üniversitesi Bilgisayar Deneyimi (BD) Güvenilirlik Katsayısı Değerleri.....	46
Tablo 11	:Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Bilgisayar Deneyimi için bulunan istatistiksel veriler.....	47
Tablo 12	:Elde edilen sonuçlara göre BD Madde, Ortama ve Sapma Değerleri.....	47
Tablo 13	:Uygulama sonuçlarına göre Dicle üniversitesi BYTÖ Güvenilirlik Katsayısı Değerleri.....	48
Tablo 14	:Uygulama sonucuna göre Dicle üniversitesi BYTÖ maddelerinin Ortalama ve Sapma değerleri.....	49
Tablo 15	:Uygulama sonuçlarına göre Bahçeşehir üniversitesi BYTÖ Güvenilirlik Katsayısı Değerleri.....	50
Tablo 16	:Uygulama sonucuna göre Bahçeşehir üniversitesi BYTÖ maddelerinin Ortalama ve Sapma Değerleri	51

Tablo 17	:Uygulama sonucuna göre Dicle Üniversitesi İKYTÖ Güvenilirlik Katsayısı Değerleri.....	52
Tablo 18	:Elde edilen sonuçlara göre İKYTÖ maddeleri, Ortama ve Standart Sapma Değerleri.....	53
Tablo 19	:Uygulama sonucuna göre Bahçeşehir Üniversitesi İKYTÖ Güvenilirlik Katsayısı Değerleri.....	54
Tablo 20	:Elde edilen sonuçlara göre Bahçeşehir Üniversitesi İKYTÖ maddeleri, Ortama ve Sapma Değerleri.....	55
Tablo 21	:Dicle Üniversitesinde öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinin Bilgisayara Yönelik Tutumlarının Düzeyleri.....	58
Tablo 22	:Bahçeşehir Üniversitesinde öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinin Bilgisayara Yönelik Tutumlarının Düzeyleri.....	59
Tablo 23	:Cinsiyete göre Dağılım tablosu (Dicle Üniversitesi).....	59
Tablo 24	:Üniversite öğrencilerinin bilgisayar tutumlarının Cinsiyet Değişkenine göre dağılımları ve t istatistik sonuçları.....	59
Tablo 25	:Cinsiyete göre Dağılım Tablosu (Bahçeşehir Üniversitesi).....	60
Tablo 26	:Üniversite öğrencilerinin bilgisayar tutumlarının Cinsiyet Değişkenine göre dağılımları ve t istatistik sonuçları.....	60
Tablo 27	:Dicle Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Fakülte dağılımları.....	61
Tablo 28	:ANAVO testi uygulanacak Fakülte, Yüksek Okullar ve Enstitüler	62
Tablo 29	:Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Fakülte Değişkenine göre ANOVA sonuçları.....	63
Tablo 30	:Üniversite öğrencilerinin bilgisayar yönelik tutumlarının Fakülte, Yüksek Okul ve Enstitü değişkenine göre Turkey HSD test sonuçları.....	64
Tablo 31	:Bahçeşehir Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Fakülte dağılımları.....	65
Tablo 32	:Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Fakülte değişkenine göre ANOVA sonuçları.....	65
Tablo 33	:Üniversite öğrencilerinin bilgisayar yönelik tutumlarının Fakülte ve Enstitü değişkenine göre Turkey HSD test sonuçları.....	66

Tablo 34	:Dicle üniversitesinde ankete katılan üniversite öğrencilerinin Sınıf Dağılım Tablosu.....	66
Tablo 35	:Dicle üniversitede öğrenim gören öğrencilerin Sınıf değişkenine göre farklılığını belirlemek için ANOVA testi.....	67
Tablo 36	:Dicle Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının Sınıf değişkenine göre Turkey HSD Anlamlılık tablosu.....	67
Tablo 37	:Bahçeşehir Üniversitesinde ankete katılan üniversite öğrencilerinin Sınıf Dağılım tablosu.....	68
Tablo 38	:Bahçeşehir üniversitede öğrenim gören öğrencilerin Sınıf değişkenine göre farklılığını belirlemek için ANOVA testi.....	68
Tablo 39	:Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Bilgisayar Kullanım Süresi dağılım tablosu.....	69
Tablo 40	:Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının, Bilgisayar Kullanım Süresine göre ANOVA istatistiği sonuçları	70
Tablo 41	:Üniversite öğrencilerinin Bilgisayar Kullanma Sürelerine göre bilgisayar yönelik tutumlarının Turkey HSD Anlamlık testi.....	71
Tablo 42	:Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Bilgisayar Kullanım Süresi dağılım tablosu.....	72
Tablo 43	:Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Bilgisayar Kullanım Süresine ilişkin yeni dağılım tablosu.....	72
Tablo 44	:Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının, Bilgisayar Kullanım Süresine göre ANOVA istatistiği sonuçları	73
Tablo 45	:Üniversite öğrencilerinin Bilgisayar Kullanma Sürelerine göre bilgisayar yönelik tutumlarının Turkey HSD Anlamlık testi.....	73
Tablo 46	:Dicle Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar yönelik tutumlarının, Bilgisayar Kullanma Tecrübesi (BKT) dağılımı.....	74
Tablo 47	:Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre farklılığı için ANOVA	74

Tablo 48	:Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre Anlamlılık çözümleme sonuçları Turkey HSD testi.....	75
Tablo 49	:Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar yönelik tutumlarının, Bilgisayar Kullanma Tecrübesi (BKT) dağılımı.....	76
Tablo 50	:Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre farklılığı için ANOVA.....	76
Tablo 51	:Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre Anlamlılık çözümleme sonuçları Turkey HSD testi.....	77
Tablo 52	:Dicle Üniversitesinde öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinin İnternete/web'e Yönelik Tutumlarının Düzeyleri.....	77
Tablo 53	:Bahçeşehir Üniversitesinde öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinin İnternet/web'e Yönelik Tutumlarının düzeyleri.....	78
Tablo 54	:Cinsiyete göre Dağılım tablosu (Dicle Üniversitesi).....	78
Tablo 55	:Üniversite öğrencilerinin internet/web tutumlarının Cinsiyet değişkenine göre dağılımları ve t istatistik sonuçları.....	79
Tablo 56	:Cinsiyete göre Dağılım Tablosu (Bahçeşehir Üniversitesi).....	79
Tablo 57	:Üniversite öğrencilerinin internet/web tutumlarının Cinsiyet değişkenine göre dağılımları ve t istatistik sonuçları.....	79
Tablo 58	:ANAVO testi uygulanacak Fakülte, Yüksek Okullar ve Enstitü (Dicle Üniversitesi).....	80
Tablo 59	:Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Fakülte değişkenine göre ANOVA sonuçları.....	81
Tablo 60	:Üniversite öğrencilerinin internet/web'e yönelik tutumlarının Fakülte, Yüksek Okul ve Enstitü değişkenine göre Turkey HSD test sonuçları.....	82
Tablo 61	:Bahçeşehir Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Fakülte dağılımları.....	83

Tablo 62	:Bahçeşehir üniversitesinde eğitim gören öğrencilerin Fakülte değişkenine göre ANOVA sonuçları.....	83
Tablo 63	:Üniversite öğrencilerinin internet/web'e yönelik tutumlarının Fakülte, Yüksek Okul ve Enstitü değişkenine göre Turkey HSD test sonuçları.....	84
Tablo 64	:Dicle Üniversitesinde ankete katılan üniversite öğrencilerinin Sınıf Dağılım tablosu.....	84
Tablo 65	:Dicle üniversitede öğrenim gören öğrencilerin Sınıf değişkenine göre farklılığını belirlemek için ANOVA testi.....	85
Tablo 66	:Dicle Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin internet/web'e yönelik tutumlarının Sınıf değişkenine göre Turkey HSD Anlamlılık tablosu.....	86
Tablo 67	:Bahçeşehir Üniversitesinde ankete katılan üniversite öğrencilerinin Sınıf Dağılım Tablosu.....	86
Tablo 68	:Bahçeşehir üniversitede öğrenim gören öğrencilerin Sınıf değişkenine göre farklılığını belirlemek için ANOVA testi	87
Tablo 69	:Bahçeşehir Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin internet/web'e yönelik tutumlarının Sınıf değişkenine göre Turkey HSD Anlamlılık tablosu.....	88
Tablo 70	:Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Bilgisayar Kullanım Süresi dağılım tablosu.....	88
Tablo 71	:Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin internet/web'e yönelik tutumlarının, Bilgisayar Kullanım Süresine göre ANOVA istatistiği sonuçları	89
Tablo 72	:Üniversite öğrencilerinin Bilgisayar Kullanma Sürelerine göre internet/web'e yönelik tutumlarının Turkey HSD Anlamlık testi.....	90
Tablo 73	:Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Bilgisayar Kullanım Süresi dağılım tablosu.....	91
Tablo 74	:Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin internet/web'e yönelik tutumlarının, Bilgisayar Kullanım Süresine göre ANOVA istatistiği sonuçları	91
Tablo 75	:Dicle Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin internet/web'e yönelik tutumlarının, Bilgisayar Kullanma Tecrübesi (BKT) dağılımı.....	92

Tablo 76	:Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin internet/web'e yönelik tutumlarının Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre farklılığı için ANOVA testi.....	92
Tablo 77	:Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin internet/web'e yönelik tutumlarının Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre Anlamlılık çözümleme sonuçları Turkey HSD.....	93
Tablo 78	:Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin internet/web'e yönelik tutumlarının, Bilgisayar Kullanma Tecrübesi (BKT) dağılımı.....	93
Tablo 79	:Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin internet/web'e yönelik tutumlarının Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre farklılığı için ANOVA	94
Tablo 80	:Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin internet/web'e yönelik tutumlarının Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre Anlamlılık çözümleme sonuçları Turkey HSD testi.....	94
Tablo 81	:Dicle Üniversitesinde öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinin Bilgisayar Deneyim düzeyleri.....	95
Tablo 82	:Bahçeşehir Üniversitesinde öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinin Bilgisayar Deneyim düzeyleri.....	95
Tablo 83	:Cinsiyete göre Dağılım tablosu (Dicle Üniversitesi).....	96
Tablo 84	:Üniversite öğrencilerinin bilgisayar deneyimlerinin, Cinsiyet değişkenine göre dağılımları ve t istatistik sonuçları.....	96
Tablo 85	:Cinsiyete göre Dağılım tablosu (Bahçeşehir Üniversitesi).....	96
Tablo 86	:Üniversite öğrencilerinin bilgisayar deneyimlerinin Cinsiyet değişkenine göre dağılımları ve t istatistik sonuçları.....	97
Tablo 87	:Dicle Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Fakülte dağılımları.....	98
Tablo 88	:Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Fakülte değişkenine göre ANOVA sonuçları.....	98
Tablo 89	:Üniversite öğrencilerinin bilgisayar deneyimlerinin Fakülte, Yüksek Okul ve Enstitü değişkenine göre Turkey HSD test sonuçları.....	99

Tablo 90	:Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Fakülte dağılımları.....	100
Tablo 91	:Bahçeşehir üniversitesinde eğitim gören öğrencilerin Fakülte değişkenine göre ANOVA sonuçları.....	100
Tablo 92	:Üniversite öğrencilerinin bilgisayar deneyimlerin Fakülte Enstitü değişkenine göre Turkey HSD test sonuçları.....	101
Tablo 93	:Dicle Üniversitesinde ankete katılan üniversite öğrencilerinin Sınıf Dağılım tablosu.....	102
Tablo 94	:Dicle üniversitede öğrenim gören öğrencilerin Sınıf değişkenine göre farklılığını belirlemek için ANOVA testi.....	103
Tablo 95	:Dicle Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyiminin Sınıf değişkenine göre Turkey HSD Anlamlılık tablosu.....	103
Tablo 96	:Bahçeşehir Üniversitesinde ankete katılan üniversite öğrencilerinin Sınıf Dağılım tablosu.....	104
Tablo 97	:Bahçeşehir üniversitede öğrenim gören öğrencilerin Sınıf değişkenine göre farklılığını belirlemek için ANOVA testi	104
Tablo 98	:Bahçeşehir Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyimlerinin Sınıf değişkenine göre Turkey HSD Anlamlılık tablosu.....	105
Tablo 99	:Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Bilgisayar Kullanım Süresi dağılım tablosu.....	106
Tablo 100	:Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyimlerinin, Bilgisayar Kullanım Süresine göre ANOVA istatistiği sonuçları.....	107
Tablo 101	:Üniversite öğrencilerinin Bilgisayar Kullanma Sürelerine göre bilgisayar deneyimlerine yönelik Turkey HSD Anlamlılık testi.....	108
Tablo 102	:Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Bilgisayar Kullanım Süresine ilişkin oluşturulan dağılım tablosu.....	109
Tablo 103	:Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyimlerinin, Bilgisayar Kullanım Süresine göre ANOVA istatistiği sonuçları.....	109

Tablo 104	:Üniversite öğrencilerinin Bilgisayar Kullanma Sürelerine göre bilgisayar deneyimlerine ilişkin Turkey HSD Anlamlılık testi.....	110
Tablo 105	:Dicle Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyimleri için Bilgisayar Kullanma Tecrübesi (BKT) dağılımı..	110
Tablo 106	:Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyimlerinin, Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre farklılığı için ANOVA testi	111
Tablo 107	:Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyimlerinin Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre Anlamlılık çözümleme sonuçları Turkey HSD testi.....	112
Tablo 108	:Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyimleri için Bilgisayar Kullanma Tecrübesi (BKT) dağılımı.....	112
Tablo 109	:Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyimlerinin Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre farklılığı için ANOVA testi.....	113
Tablo 110	:Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyimlerinin Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre Anlamlılık çözümleme sonuçları Turkey HSD testi.....	113
Tablo 111	:Dicle ve Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyimlerinin, Bilgisayar ve İnternet/web Tutumları için Ortalama ve Standart Sapma değerleri	114
Tablo 112	:Bahçeşehir ve Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının Cinsiyet değişkenine göre ANOVA testi.....	115
Tablo 113	:Bahçeşehir ve Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının Cinsiyet değişkenine göre Anlamlılık çözümleme sonuçları Turkey HSD testi.....	115
Tablo 114	:Bahçeşehir ve Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin internete yönelik tutumlarının Cinsiyet değişkenine göre ANOVA testi.....	116
Tablo 115	:Bahçeşehir ve Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin internete yönelik tutumlarının Cinsiyet değişkenine göre Anlamlılık çözümleme sonuçları Turkey HSD testi.....	117

Tablo 116	:Bahçeşehir ve Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyiminin Cinsiyet değişkenine göre ANOVA testi.....	117
Tablo 117	:Bahçeşehir ve Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının Cinsiyet değişkenine göre Anlamlılık çözümleme sonuçları Turkey HSD testi.....	118

KISALTMALAR

Milli Eğitim Bakanlığı	:	MEB
Öğrenci Seçme sınavı	:	ÖSS
Kamu Personeli Seçme Sınavı	:	KPSS
Akademik Lisans Eğitim Sınavı	:	ALES
İnternet Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği	:	İKYTÖ
Atatürk Sağlık Yüksek Okulu	:	ASYO
Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu	:	BESYO
Diş Hekimliği Fakültesi	:	DHF
Diyarbakır Meslek Yüksek Okulu	:	DMYO
Fen Bilimleri Enstitüsü	:	FBE
Fen Edebiyat Fakültesi	:	FEF
Hukuk Fakültesi	:	HF
İktisadi İdari Bilimler Fakültesi	:	İİBF
Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi	:	MMF
Veterinerlik Fakültesi	:	VF
Tıp Fakültesi	:	TF
Ziraat Fakültesi	:	ZF
Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi	:	ZGEF
Bilgisayar Deneyiminiz	:	BD
Bilgisayara Yönelik Tutum Ölçeği	:	BYTÖ
Yüksek Okul	:	YO
Bilgisayar Kullanım Tecrübesi	:	BKT
Dicle Üniversitesi	:	DÜ
Bahçeşehir Üniversitesi	:	BÜ

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, problem ve alt problemleri, amacı, önemi, slâyetleri, sınırları ve tanımlar yer almaktadır.

1.1 Problem Durumu

Günümüzde üniversitelerin hedefi, teknolojiyi eğitim ve öğretimde kullanarak öğrencilerini yetiştirmektir. Bu hedef doğrultusunda bilgisayar eğitimi (Bilgisayar okuryazarlığı) artık eğitime yardımcı bir öge değil, bizzat öğrenilmesi gereken bir alan olmuştur. Üniversitelerden mezun olan öğrenciler güncel hayatları boyunca bu elektronik aletten istedikleri kadar kaçsalar da, meslek hayatların da bilgisayarı mutlaka kullanmak zorunda kalacaklardır.

Üniversiteler de eğitim-öğretim gören öğrencilerin alan ve branşları ne olursa olsun bilgisayar ve internet’i kullanma ihtiyaçları gelişen teknolojiyle günden güne artmaktadır. İnternetin yaygınlaşarak kullanım alanının giderek genişlemesiyle bilgisayarın kullanımı daha da yaygınlaşmıştır. İnternet konusunda yapılan yenileme çalışmaları bilgiye ulaşmadaki süreyi giderek kısaltmıştır.

Eğitim ve öğretimin son aşaması olan üniversitelerimizin öğrencilerine vermiş oldukları imkânlarla, gelecek hayatlarına yön verdikleri artık kaçınılmaz bir gerçek olmuştur. Günümüz modern eğitim kurumu olarak bilinen üniversitelerin eğitim ve öğretim başarısı üniversitede okuyan öğrenci kalitesiyle doğru orantılıdır.

Türkiye’de bulunan üniversitelerin eğitim ve öğretimde kullandıkları teknolojinin her geçen gün daha ileriye gittiği günümüzde, üniversitelerin öğrencilerine günümüz teknolojik alt yapıyla hizmet vermesi, öğrencilerini geleceğe hazırlamada temel oluşturmaktadır. Eğitimin temel amacı bireyde bilgi birikimini sağlayarak, bireye bu bilgiyi nasıl ve hangi biçimde kullanacağını göstermektir. Bunu sağlayabilmek için günümüzde sıkça kullanılan eğitim teknolojilerinden yararlanılması gerekmektedir (Yenice, 2003; Uzunboylu 1995).

Bilgisayarın eğitimle beraber kullanılmaya başlanmasıyla öğrencilerin bu konuya hangi dönemde tanışmaları gerektiği konusunda tartışmaları da başlatmış oldu. Bilgisayarın, ilerleyen okul yaşantısında daha rahat kullanımının sağlanması için okul öncesi dönemde bilgisayarla tanışmasının yararlı olacağı konusu giderek yaygınlaşmaya başlamıştır (Bayhan ve Uzman, 2000; Sutherland vd., 2000; Clements & Saramo, 2000).

Gelişen teknolojiyle beraber bilgisayar ve internet üniversitelerde eğitim alanında kullanılmaya başlanması eğitim-öğretim kalitesinin yükseltilmesi bakımından büyük önem taşımaktadır (Demirtaş, 2001; Akın ve Baştug, 2005).

Bilgisayar ve internet konusunda üniversitelerde yapılan araştırma sonuçlarının genellikle bir fakülte veya bir bölümle sınırlı olduğu görülmüştür. Bu çalışmalarda ortaya çıkan tutum ölçeklerine verilen cevapların değerlendirilmesi sonucunda, öğrencilerin öncelikle bilgisayar yönelik tutumun geliştirilmesine gerek olduğu saptanmıştır (Gerçek, Köseoğlu, Yılmaz ve Seren, 2006).

Üniversitelerde okuyan öğrencilerin bilgisayar konusunda tutumları yine farklı değişkenlere bağlı olarak değişebilmektedir. Bu faktörler üniversitenin mevcut olanakları, öğrencilerin bilgisayar kullanma becerileri ve okullardaki bilgisayar kullanım düzeyi olarak sınıflandırılabilir (Yeşilyurt ve Gül, 2007).

Üniversitelerde eğitim-öğretim gören bütün öğrencilerin bilgisayar konusunda edindikleri temel bilgilerin üniversitelerde ders olarak gösterilmesi, öğrencilerin

bilgisayar okuryazarlığı konusundaki yaklaşımının pozitif olmasında büyük rol oynamaktadır.

Öğrencilerin bilgisayar ve internet konusunda üniversite sıralarına gelmeden önceki kazanımlarının, üniversitelerde görecekları dersler konusunda yapacakları araştırmalarda kullanma becerilerinin tam manasıyla gelişmediği görölmüştür (Yalçınalp, Aşker, 2003).

Dünyada internetin, bilgi kaynağına ulaşmada en rahat yöntem olduğu artık kabul edilse de, internet'in daha etkin ve daha etkili kullanımı için, kullanıcı merkezli araştırmalara var olan bilginin daha iyi bir şekilde organize edilmesine ve bu alanda bilgi ve beceri düzeyine göre düzenlenecek sürekli eğitim programlarına ihtiyaç vardır (Uçak ve Al, 2000).

Teknolojinin ilerlemesiyle bilgisayar ve internet kullanımının dünya üzerine hızlı yayılması mesafeleri ortadan kaldırmıştır. Eğitimde internetin kullanılmaya başlanmasıyla eğitim sistemi dışında kalan birçok kişinin kendi bilgi ve becerilerini okul eğitiminden bağımsız olarak kazanabilmelerini mümkün hale getirmiştir (Taşpınar ve Tuncer, 2008).

Üniversitelerde verilen eğitim-öğretimle öğrencilerin gelecekteki yaşamlarını biçimlendirmeleri hedeflenmektedir. Üniversiteler toplumun ihtiyaç duyduğu niteliklere sahip bireyler yetiştirmeyi amaçlarken, bireylerde toplumların bu talebini karşılamak amacıyla kendilerini yeni dünyanın normlarına uygun şekilde geliştirmeye çalışmaktadırlar. Bu gelişim ölkelerin eğitim ve öğretim programlarını yeniden yapılandırmaları ile mümkün hale gelmektedir. Toplumları bu yapılanma sürecine iten sorunlar şunlardır (Kaya 2002:8);

- ❖ Aynı anda büyük kitlelere eğitim hizmetinin verilmesi zorunluluğu
- ❖ Bireysel farkların dikkate alınmaması
- ❖ Bireylerin ihtiyaç duydukları bilgi miktarının belirlenememesi
- ❖ Bilginin uygun yöntem ve tekniklerle sunulamaması

❖ Bilgi aktarımının çokça zaman gerektirmesi

Bilgi çok hızlı değişmekte, beceriler eksilmekte ancak birçok öğretmen ve hatta eğitim kurumu bu hıza yetişememektedir. Günümüz istihdam şartları bireylerin beceri ve güncel bilgi durumlarına göre düzenlenmektedir. Teknik beceriler teknolojik gelişme neticesinde değiştiğinden veya eskidiğinden bu yeni becerileri kazandırma yönünde oluşacak eğitim talebini karşılama online öğrenme gibi sürekli kesintisiz eğitimi savunan yaklaşımlarla mümkün hale gelebilecektir. İşte bilgisayar ve internetin birlikte kullanılması şeklinde ifade edilen online öğrenme bu yetersizlikleri gidermeye aday yeni bir eğitim akımı olarak karşımıza çıkmaktadır (Tunç ve Taşpınar, 2008).

Eğitim insanların en doğal haklarından biridir. Günümüzde eğitime çok fazla zaman harcanmaktadır. Eğitim yaşamın büyük bir bölümünü içene almaktadır. Ancak günümüzde okuryazarlık pek çok resmi ve özel kurumların imtiyazı haline gelmiştir (Harnes, 2003).

İnsanların birçok alanda kendine yardımcı olarak kullandığı bilgisayarın, eğitimde kullanma sürecinden önce kendi geliştirdikleri her araç eğitim ve öğretim için yeni ufuklar açmıştır. Bu konuda, geliştirdikleri araçları eğitimde kullanmaya başlaması çok eskilere dayanmasına rağmen; bu süreç II. Dünya Savaşı'ndan sonra çok daha hızlı bir gelişme göstermiştir. Özellikle bilim ve teknolojiadaki gelişmeler ve bunların birbirini etkilemesi sonucu ortaya çıkan yeni bilim alanları ve yeni teknolojiler bütün alanlarda yeni ufuklar açmıştır. Artık şimdiye kadar geleneksel yapılarını koruyan her kurum, düşünce ve eylemlerini yeniden gözden geçirmek zorunda kalmıştır. Eğitimde bunların başında gelmektedir (Teker, 1987: 385).

Öğretimin gün geçtikçe karmaşıklaşması, gelişmeyle birlikte öğrenilecek bilgilerin artması, nitelikli ve çağdaş eğitim amacıyla, bilgisayarların eğitimde araç olarak kullanılmasını zorunlu kılmaktadır. Birçok üstün nitelikleriyle çağdaş insan yaşamının önemli bir ögesi durumuna gelmiş olan bilgisayarlar toplumun her kesimine, üretim ve hizmet alanlarına girmiş ve ayrılmaz bir parçası olmuştur. Bu nedenle de teknolojik bir olgu olarak çağdaş toplum kültürünün ve yaşam biçiminin organik bir

ögesi olma niteliğini kazanmıştır. İnsanoğlunun özlenen yaşam düzeyine ulaşması yeni yaşam biçiminin gerektirdiği davranışları kazanması ile mümkündür (Bayraktar, 1988: 1).

Üniversitelerde eğitim gören birçok öğrenci, aldıkları eğitimle meslek yaşamlarına atılmaktadırlar. Eğitim ve öğretim gördükleri üniversitelerin teknolojiyle desteklenmiş olması meslek yaşantılarında kişileri daha başarılı kılacaktır. Eğitimin çağdaş ve gelişmiş olabilmesi için öğretim kurumlarına yeni teknolojilerin aktarılması gerekir. Bu nedenle çağımız teknolojisi incelenmeli ve tüm eğitim kurumlarında uygulanmalıdır (Alkan,1984:25).

Bilgisayarın, her gün gelişen teknolojiyle insan hayatındaki yerini sağlamlaştırarak evrimine hızlı bir şekilde devam etmesi, onu diğer teknolojik gelişmelerden ayırmaktadır. Bu yönüyle bilgisayar insan hayatındaki yerini giderek sağlamlaştırırken, kişileri toplumun ihtiyaçları doğrultusunda günümüze ve geleceğe hazırlayan okulların bu gelişmelerden etkilenmemesi imkansızdır. Böylece bilgisayar, bir amaç ve araç olarak okullara girmiş ve hızla yaygınlaşmaya devam etmektedir. Artık "bilgisayarı okullarda kullanalım mı?" sorusu yerini "bilgisayarı okullarda en etkili ve en verimli nasıl kullanabiliriz?" sorusuna bırakmıştır (Askar, 1991: 174).

İnternetin bilgisayarla beraber kullanılmaya başlanması bilişim teknolojilerinde önemli bir çığır açarak insanların bilgi toplumuna geçişini hızlandırmıştır. Bilgi toplumu, bilginin gerçek sermaye ve zenginlik yaratan başlıca kaynak haline geldiği bir toplumdur. Bilgisayar, bilgi toplumunun sürükleyici unsuru olmuştur (Özden, 2000:76).

Bilgisayarlar, geleneksel öğretim yöntemlerini etkili hale getirme; bilgi aktarma, ölçme, değerlendirme ve dönüt sağlama; öğretimi bireyselleştirme; öğrencileri motive etme ve etkin katılımı sağlama, benlik ve özgüven geliştirme, öğretim düzeyini öğrencilerin mevcut birikimi ile ilerlemelerine göre ayarlama ve bireysel farkları dikkate alma; problem çözme becerisini ve yaratıcılığı geliştirme; zengin bir materyal sunma; öğretimi grafik, resim, animasyon ve müzik vb. materyallerle destekleme gibi birçok eğitsel işlevi yerine getirmede önemli bir role sahip bulunmaktadır. Bilgisayarlar

ucuz ve etkili bir öğretim gerçekleştirmeyi hedeflemekte ve bunda başarılı olmaktadır (Saracaloğlu ve Kaslı, 2001: 111).

Bilgisayarın, üniversitelerde yaygın olarak kullanılmaya başlanması eğitim-öğretimde yenilikleri de beraberinde getirmiştir. Günümüzde bilgisayarlar eğitimin her alanında kullanılmaktadır. Bu alanlar kısaca aşağıdaki gibidir (İşman, 2001: 2).

1. Eğitim araştırmaları,
2. Eğitim-öğretim ortamlarını planlama ve tasarım faaliyetleri,
3. Okul yönetiminin işlerinde, okul bütçelerinin organizasyonu,
4. Öğrenci işleri,
5. Okul bütçelerinin organizasyonu,
6. Eğitim-öğretim faaliyetleri,
7. Bilgisayar laboratuvarları.

Üniversitelerde teknolojinin yaygınlaşarak, bilgisayar ve internetin eğitim-öğretimde kullanılması birçok sorunu da beraberinde getirmiştir. En önemli sorun eğitim verecek akademisyenlerin bu konuya bakış açıları olmuştur. Teknolojiyle barışık olmayan bu öğretim elemanlarının konuyla ilgili gerekli bilgiye sahip olmamaları ve klasik eğitimin içinden gelmeleri üniversitelerin teknolojiye geçiş süreçlerini yavaşlatmıştır. Bilgisayarların eğitimde verimli olarak kullanılabilmesi için öncelikle öğretmenlerin, öğretme-öğrenme sürecinin nasıl gerçekleştiği ve bu süreçte eğitim teknolojisinin rolünün ne olduğunu kavramaları gerekmektedir. Bunlar sağlandıktan sonra öğretmenlerin, eğitim sürecinde bilgisayarlarla birlikte çalışma yeteneği kazanmaları sağlanmalıdır (Güneş, 1991: 172).

Üniversitelerin verdikleri eğitim kalitesini arttırmak için teknolojik araçları bünyelerine katması ve bu araçlardan yararlanmaları öğrenci başarısını büyük ölçüde etkilemektedir. Bugün, tüm ülkelerde gelişmişlik düzeyleri ve eğitim anlayışlarına paralel olarak, okul içi ve okul dışı öğrenme ve öğretme etkinliklerinde basit yazı tahtalarından bilgisayara kadar çok değişik tür ve nitelikte araç-gereç kullanıma girmiştir (Hızal, 1989: 4-5).

Bilgisayar destekli eğitim programlarının üniversitelerde yaygınlaşarak geliştiği günümüzde, bilgisayar ve internet bu eğitimin temel ögesidir. Eğitim bu şekilde zaman ve mekân kavramından sıyrılarak daha özgür hale gelmiştir. Geleneksel öğretim, seçilen bir ders kitabının sınıfta ders saatleri içinde öğretmen tarafından tahta ve tebeşir kullanılarak anlatılmasına dayalıdır. Öğrenciler kitaptan çok öğretmenin açıklamalarından öğrenir. TV, videokasetleri, film ve bilgisayar gibi görmeye, duymaya ve etkileşime açık teknolojik araçların devreye girmesi ile öğretmen temel bilgi kaynağı olmaktan çıkmaktadır. Bu durumda öğretmen, öğrenmeyi izleme, yönlendirme ve geliştirme yönünde bir rehber, bir yol gösterici görevini üstlenmektedir (Akarsu ve Diğerleri, 1988: 58).

Bilgisayar ve internetin eğitim-öğretimde kullanılmaya başlanması, bazı sorunları da beraberinde getirmiştir. En önemli sorunlardan biri öğretim elemanlarının bu konu hakkındaki bakış açılarının belirsizliğidir. Eğitim-öğretimde, bilgisayardan etkili bir şekilde yararlanabilmek ve istenen verimi elde etmek için, öğretmenlerin desteğinin sağlanması gerekmektedir. Bu sebeple jerseyden önce bilgisayar destekli eğitime karşı öğretmenlerde olumlu tutumlar geliştirmeye çalışılmalıdır. Bu, sık sık çeşitli hizmet-içi eğitim kursları düzenleyerek, öğretmenleri eğitime yoluyla ve aynı zamanda bilgisayarların sağladığı yararları iş başında göstererek gerçekleştirilebilir. Özellikle bütün öğretmenler bilgisayar kullanmayı, onun çalışma ilkelerini ve ona küçük şeyler yaptırabilmeyi öğrenmelidirler. Buna teknik dilde "Bilgisayar Okur-Yazarlığı" denmektedir (Ergün, 1989: 115).

Vakıf üniversitelerinin Türkiye geneline yaygınlaşması ve bu üniversitelerin teknolojiye verdiği destek üniversitelerdeki eğitim ve öğretim kalitesini arttırmaktadır. Devlet üniversitelerindeki bürokratik engellerin vakıf üniversitelerinde fazla olmaması çabuk ve hızlı gelişmelerine olanak vermektedir. Ülkemiz eğitim sistemi de yaklaşık 15 yıldır bilgisayar olgusu tartışılarak bu konuda çeşitli projeler geliştirmiş ve uygulamaya çalışılmıştır. Buna rağmen eğitim görmek için üniversitelere gelen öğrencilerin, bilgisayar ve internet konusunda lisede eğitim alarak gelmeleri bu konudaki başarılarını ve bakış açılarını olumlu yönde etkilemektedir.

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı her derece ve türdeki eğitim kurumlarında; kaliteyi ve öğrenci başarısını yükseltmek, yönetim ve eğitim personelinin yeterliliklerini arttırıp, mesleki becerilerini geliştirmek, kaynak kullanımında daha etkili ve verimli olmak ve teknolojinin eğitimde etkin şekilde kullanımı amaçlanmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı "Eğitimde Çağrı Yakalama 2000" projesi adıyla ortaya koyduğu hedeflerde öğrenme merkezleri yaklaşımı ile isteyen herkese, her yerde sürekli eğitim olanağı sunmayı esas almış ve bilgi teknolojileri konusundaki ulusal hedef ve politikasının çerçevesini; "bilgi çağını yakalamak, bilgi ve teknoloji toplumu olmak için evrensel düşünen, ulusal davranan insanı yetiştirmek, insanımızın ve toplumumuzun rekabet gücünü sürekli arttırmak için eğitim sisteminin her kademesini teknoloji eğitimi ile desteklemek" olarak özetlemiştir (MEB, 2000: 82).

Bu gerekçelerle ilköğretimde kurulmuş olan Bilgi Teknolojisi Sınıflarında bilgisayarlar, yazıcılar, eğitim yazılımları, eğitsel içerikli oyunlar, elektronik referanslar, video, tepegöz, televizyon, eğitsel içerikli videokaset ve saydamlar, bilgisayar okuryazarlığı için ofis yazılımları bulunmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı'na Bilgi Teknolojisi koordinatörlüğü ve bilgisayar formatör öğretmen eğitimleri düzenlenmektedir (MEB, 2000: 7).

Demirel(2000: 177- 178), bilgisayar destekli öğretimde bilgisayarın öğretme sürecine öğretmenin yerine geçecek bir seçenek olarak değil, sistemi tamamlayıcı güçlendirici bir araç olarak girmesi esasını vurgulamaktadır. Demirel, bilgisayarın eğitimde kullanım biçimlerini;

1. Öğretmen konuyu işler, dersi kaçırır ya da anlamayanlar için tekrar bir fırsat sağlanabilir. Bilgisayar burada özel öğretmen görevi görür.

2. Öğretmen konuyu işler, değerlendirme bilgisayar yardımıyla yapılır.

3. Öğretmen konuyu sınıfta işler, alıştırmayı, uygulama ve değerlendirme çalışmaları bilgisayar yardımıyla yapılır.

4. Konu bilgisayarla işlenir. Öğretmen danışmanlık yapar, öğrencileri denetler, biçiminde özetlemiştir.

Ağ teknolojilerinde yapılan alt yapı çalışmalarının artan rekabetle, internet bağlantısındaki kaliteyi yükselterek, bağlantı hızlarındaki sınırların aşılmasına yardımcı olmuştur. İnternet teknolojilerinin gelişmesi ve yaygınlaşması eğitime ayrı bir hız kazandırmış ve son yıllarda internet ortamında eğitim veren okulların ve kurumların sayılarının artmasıyla e-öğrenme (e-learning) hayatımıza kadar girmiştir(Çallı, Torkul ve Tasbas, 2003:563). Calishain, internetin insanların her geçen gün gittikçe artan “üretilen bilgiyi saklama, paylaşma ve ona kolayca ulaşma” istekleri sonrasında ortaya çıkmış bir teknoloji olduğunu ve global bağlantılar sağlaması, kullanımının kolaylığı, ucuz maliyeti ve çoklu ortam olanağı sunması internetin yaygınlaşmasını kolaylaştırdığını belirtmektedir (Arslan ve Bayram, 2003: 1223).

İnternetin klasik eğitim ortamlarını destekleme amacıyla kullanım şekillerinden biri de ders web sayfalarının oluşturulması ve internet ortamında yayınlanmasıdır (Yavuz ve Karaman, 2003: 239). Callan ve Oddie, yaptıkları bir çalışmada web ortamı ve kâğıt ortamı materyalleri karşılaştırmışlar, öğrenmeyi arttırmada önemli bir fark oluşmamasına rağmen öğrencileri web tabanlı materyalleri daha etkili ve zevkli bulduklarını ve web tabanlı materyallerin yönetim, güncelleme ve dağıtım bakımından daha ucuz ve kolay olduğunu ortaya koymuşlardır (Yavuz ve Karaman, 2003: 239).

Scott ve O’Sullivan internetin sınıf, cinsiyet, ırk ve ulus gibi farklar olmaksızın tüm insanların doğrudan iletişim kurabilmelerine olanak veren, yasama demokratik katılımı zenginleştiren, dünyayı adeta tek bir sanal toplum haline getiren bir olgu olduğunu ileri sürmektedirler. internetin en ayırıcı özelliklerinden birisi olarak kimsenin tekelinde ya da denetiminde olmayışı gösterilmektedir (Deryakulu ve Esgi, 2001: 52).

Müfredata dayalı ve öğretmen merkezli klasik ders anlatımı ve laboratuvar uygulamalarının, hareketli ve karmaşık sistemlerin öğrenciye anlatımında yetersiz kaldığı görülmektedir. Bu alanlarda kullanılan örnekler, metotlar ve aletler öğrenciler

tarafından yeterince incelenememekte veya test edilememekte, dolayısıyla konunun kavranmasında güçlük çekilmektedir. Yine farklı kişilik ve alt yapıdan gelen öğrencilerin, bir konuyu belirli bir zaman diliminde anlayabilme ve konuyu kavrayabilmeleri, her birinin sahip olduğu farklı anlama kabiliyetleri ve anlama hızlarından dolayı farklılık arz ettiğinden, hedeflenen seviye klasik yöntemlerle sağlanamamakta veya yetersiz kalmaktadır (Ekiz, Bayam ve Ünal, 2003: 666).

Etkileşim özelliği sayesinde internet, öğrenmeye katkı getirmekte ve doğrudan derslerde kullanılacak hemen her konu alanına yönelik kaynak ve materyaller sağlamaktadır. Aynı şekilde resimli ve grafikli bir tasarım sağlaması nedeniyle öğrenme ortamlarının görünümü ve değerlendirme yöntemlerini kökten değiştirdiği ileri sürülmektedir (Sünbül, 2002:171).

Artan insan nüfusu ve iş imkânlarının kalifiye insan gücüne olan ihtiyacı üniversiteleri günümüz popüler eğitim kurumları haline getirmiştir. Ulaştığı insan sayısının hızla artması ve insanlara sunduğu olanaklar, bir iletişim teknolojisi olan internetin farklı amaçlara yönelik kullanımını beraberinde getirmektedir. Bu amaçlardan biri de eğitimidir. Geleneksel ya da uzaktan eğitim sunan tüm eğitim kurumlarında, kamu veya özel sektördeki çoğu yetiştirme etkinliklerinde (personel, öğrenci) internetten yararlanılmaktadır (Aydın, 2001: 101).

Hill (1997) web tabanlı eğitim devrimsel bir araç ve tüm öğrenciler için uygun bir çözüm olduğunu ifade ederken, Jung (2001) ise web tabanlı eğitimin öğrencilerin eğitimsel ihtiyaçlarını karşılamada pratik ve uygun bir çözüm olduğunu iddia etmiştir.

İnternetin eğitimin birçok alanına hizmet verecek düzeye gelmesi, bu alanda önemli faydalar sağlamıştır. Temel öğeleri bilgi, bilginin aktarılması ve üretilmesi olan internetin eğitim sistemine katkısı, daha fazla bilgiye, daha büyük hızlarla erişme olanağı sağlamasıdır. Bundan dolayı internetin eğitime katkısının diğer alanlara katkısından daha fazla olduğunu iddia etmek yanlış olmayacaktır (Özmen, 2001: 1).

Bu noktada internetin uzaktan eğitimde kullanılması ile internet üzerinden gerçekleştirilen uzaktan eğitim manasına gelen birçok kavram ortaya çıkmıştır. Bu kavramlar internet Destekli Öğretim, internet Temelli Eğitim, Web'e Dayalı Eğitim, Online Eğitim ve Web Tabanlı Eğitimidir (Aydın, 2001).

Web tabanlı öğrenme görgüsü giderek yaygınlaşmaya ve önem kazanmaya başlamıştır. İnternet destekli öğrenme, klasik öğretimiyle övünen tuğla duvarlı kampüslerede nüfuz etmiştir. Amerika'da en büyük devlet üniversitesi olan Maryland üniversitesi web yoluyla öğrencilere 70'ten fazla farklı seviye ve sertifika seçenekleri sunmaktadır (Lam, 2009: 323).

Web tabanlı eğitimde yüz-yüze fiziksel etkileşimin yosunluğu öğrenciler ve eğitimcilerin fiziksel olarak birbirlerinden ayrılması ve ders iletişiminin internet iletişim araçlarıyla verilmesi, uzaktan öğretimdeki en büyük sınırlamalardan biridir (Kirby, 1999; Sorensen & Baylen, 1999; Kruger, 2000; Sutton, 2001).

Tutum, davranışların ön eğilimi olarak düşünüldüğünde, başarıyı etkileyen önemli faktörlerden biridir. Bu nedenle, bilgisayar başarısını etkileyebilecek konumdaki bilgisayara yönelik tutumların incelenmesi gereği ortaya çıkmaktadır. Nitekim bilgisayar kullanma, bilgisayarla eğitim, bilgisayar programları, bilgisayar eğitiminde öğretmen deneyimi, bilgisayarla eğitimde bilişsel, duyuşsal ve psikomotor açıdan öğretmen tutumları gibi konularda yapılan araştırmalar, bilgisayar teknolojisinin ülkelerdeki uygulama başarısının ön koşulu olarak görülmektedir (Saracaloglu ve Kaslı, 2001: 112).

Üniversitelerin fakülte programları incelendiğinde bilgisayar dersinin zorunlu ders olarak okutulduğu görülmektedir. Bu derste MS-DOS işletim sistemi, Windows işletim sistemi ve Microsoft Office uygulamaları (Word, Excel, Powerpoint) işlenmektedir.

1.2.Problem Cümlesi

Üniversitelerde eğitim görmekte olan öğrencilerin, bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutumları, sahip oldukları bireysel özelliklerine, eğitim gördükleri üniversitenin olanaklarına, üniversitenin devlet veya özel olması bakımından anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

1.3. Alt Problemler

1. Devlet ve Vakıf üniversitelerinde okumakta olan öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının düzeyleri nelerdir? Bu düzeyler, öğrencilerin sahip oldukları kişisel özelliklerinden;

- a. Cinsiyetine,
- b. Eğitim gördüğü Fakülteye,
- c. Kaçınıcı Sınıf Öğrenci olduğuna,
- d. Ne Kadar Zamandan beri bilgisayar kullanıcısı olduğuna, ayrıca;
- e. Bilgisayar Kullanma tecrübesine, göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

2. Devlet ve Vakıf üniversitelerinde okumakta olan öğrencilerin internete/web yönelik tutumlarının düzeyleri nelerdir? Bu düzeyler, öğrencilerin sahip oldukları kişisel özelliklerinden;

- a. Cinsiyetine,
- b. Eğitim gördüğü Fakülteye,
- c. Kaçınıcı Sınıf Öğrenci olduğuna,
- d. Ne Kadar Zamandan beri bilgisayar kullanıcısı olduğuna, ayrıca;
- e. Bilgisayar kullanma tecrübesine, göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

3. Devlet ve Vakıf üniversitelerinde okumakta olan öğrencilerin bilgisayar deneyim düzeyleri nelerdir? Bu düzeyler, öğrencilerin sahip oldukları kişisel özelliklerinden;

- a. Cinsiyetine,
 - b. Eğitim gördüğü Fakülteye,
 - c. Kaçınıcı Sınıf Öğrenci olduğuna,
 - d. Ne Kadar Zamandan beri bilgisayar kullanıcısı olduğuna, ayrıca;
 - e. Bilgisayar Kullanma tecrübesine,
- göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

4. Üniversitelerde öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin bilgisayar deneyimleri, bilgisayar ve internet/web kullanımına yönelik tutumları; vakıf veya devlet üniversitesi olmasına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

1.4 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın en temel amacı üniversitelerde okuyan öğrencilerin bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutumlarını ortaya koymak, belirlenen bağımsız değişkenlerle (bireysel ve bilgisayar kullanım özellikleri), bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutumları arasındaki ilişkilerin belirlenmesidir. Bu temel amacın yanı sıra ortaya çıkan tutumların devlet ve vakıf üniversitelerinde okuyan üniversite öğrencileri arasındaki anlamlı farkların oluşup oluşmadığını belirlemektir.

1.5. Araştırmanın Önemi

Türkiye’de eğitim-öğretim gören üniversite öğrencilerinin bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutumlarının düzeylerinin bilinmesinin, bilgisayarın öğrenme sürecinde daha etkili kullanılmasına yardımcı olacağı düşünülmektedir. Üniversitelerin öğrencilerine sağladıkları farklılıkların, hedeflenen amaçlara ulaşılmasını kolaylaştıracaktır.

Bilgisayar öğretiminin üniversitelere taşınması günümüz eğitim kalitesini arttırsa da, amaçlanan düzeyde olduğu söylenemez. Üniversite eğitimini tamamlayarak meslek

hayatlarına atılmaya hazırlanan bu öğrencilerin, bu konudaki yeterlilikleri geleceklerine daha sağlıklı bakabilmelerine yardımcı olacaktır. Üniversitelerin temel amacı kaliteli ve bilgili öğrenci yetiştirilmesidir. Bilinçli ve kendine güvenen öğrencilerin yetiştirilmesinde bilgisayar ve internet en büyük yardımcı olarak düşünülmelidir.

Yapılan literatür taramasında yurt dışında üniversitelerin başarısını etkileyen bu tür çalışmalara sıkça rastlanırken, yurt içinde sadece belli bir kesime uygulandığı görülmüştür.

1.6. Sayıtlar

Üniversite öğrencilerinin bilgisayar deneyimlerinin belirlenmesine yönelik ölçek istenilen özelliklerin belirlenmesini sağlayabilmektedir.

Üniversite öğrencilerinin bilgisayara ve internete yönelik tutumlarını ölçmede kullanılan bilgisayar ve internet kullanımına ilişkin tutum ölçeği istenilen özellikleri ölçebilmektedir.

Üniversite öğrencileri, kişisel özellikler anketi, bilgisayar deneyim anketi ile bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutumların belirlendiği ölçeği yanıtlarken gerçek durumlarını yansıtan cevaplar vermişlerdir.

Araştırmanın örneklem kümesi evreni temsil edebilecek nitelikte ve niceliktedir.

1.7. Sınırlılıklar

Araştırmada elde edilen bulgular Dicle ve Bahçeşehir Üniversitelerinde eğitim görmekte olan öğrenciler ile sınırlıdır. Bulgular 2008-2009 ve 2009-2010 öğretim yılları bahar, güz ve yaz okullarında yapılan anket uygulamalarından elde edilen verilerden sağlanmıştır. Bu bulgular, araştırmanın evrenine genellenebilir niteliktedir.

Araştırma, duyuşsal özelliklerden bilgisayar deneyimi, bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutumlar ile sınırlandırılmıştır. Üniversite öğrencilerinin

öğrenmesini etkileyebilecek diğer duyuşsal özellikler araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır.

Araştırma yapılacak üniversitelerin belirlenmesi sırasında, yüksek lisans yapılan üniversite olan Bahçeşehir üniversitesinin dışında, 2008 yılında YÖK tarafından yayınlanan tüm üniversitelerin yayın sayısına bakılmıştır. Dicle üniversitesinin öğretim elemanı sayısına bakılarak yayın ortalaması 0,58 iken Bahçeşehir üniversitesinin ortalaması ise 0,31 dir. Bu yönüyle Dicle üniversitesi devlet üniversitesi olarak vakıf üniversitesi olan Bahçeşehir üniversitesinden daha iyi görünmektedir. Üniversitelerin Türkiye'nin iki büyük şehirlerinde bulunmaları ve Türkiye'nin iki ucunda yer almaları, araştırma sonuçlarının Türkiye'yi temsil ettiği söylenebilir.

YÖK'ün 2008 yılında üniversitelerin SCI+SSCI+AHCI'te yayınlanan yayın sayılarının belirtildiği tablo 1 aşağıda yer almaktadır.

Tablo 1: Üniversitelerin SCI+SSCI+AHCI'te yayınlanan yayın sayıları ve Öğretim Elemanı sayısına göre oranı.

Üniversite	SCI	SSCI	AHCI	Toplam	Net Toplam	Öğ. Elemanı	Oran
DÜ	318	6	1	325	323	554	0,58
BÜ	27	11	2	40	34	111	0,31

1.8. Tanımlar

Üniversite Öğrencileri: 2008-2009 ve 2009-2010 yılları arasında Dicle ve Bahçeşehir Üniversitesinde eğitim-öğretim görmekte olan öğrencilerdir.

Bilgisayar: Çok çeşitli araçlara hizmet eden; dört temel işlemlerini ve mantık işlemlerini yapabilen; bilgi kaydetme, işleme iletme özellikleri olan; talimat kabul eden ve bu talimatlara göre yaptığı işlemleri kontrol eden ve sonuçları rapor edebilen niteliklere sahip; yeni bir teknolojinin gelişmesine öncülük eden insan zekası ve başarısının önemli bir ürünüdür (Alkan, 1984: 147).

Bilgisayar ve İnternet /Web Tutumu: Genel olarak kişinin çok bilgili olması, bu konuya pozitif yaklaşması ve kendine güvenmesi bu konunun öğrenilmesinde önemli olmaz. Bu ve bunun gibi birçok nedenle araştırmacılar çeşitli anketlerle kişinin bilgisayar ve internete yaklaşımlarını tespit etmek istemişlerdir. Bilgisayar tutum ölçeği Loyd ve Loyd tarafından 1985 yılında geliştirildi. Bu tutum ölçeği, bilgisayar merakı, bilgisayar güveni, bilgisayar beğenisi ve bilgisayarın faydasından oluşmuştur. Bilgisayara karşı kişinin merakı, bilgisayar korkusu veya gelecekte bilgisayar kullanım endişesi ve huzursuzluğunu ortaya çıkarmak için kullanılmıştır (Igarria, 1993; Loyd & Loyd 1985).

İnternet: İnternet, canlı, dinamik ve hızla gelişen yapısı ile elektronik bir kütüphane gibidir. Bu özelliği İnternet'i bilgi değişiminde ve iletişimde kullanılan en büyük bilgisayar ağıdır (Olca, 1996: 3).

BÖLÜM II

İLGİLİ YAYINLAR ve ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutumlar ile ilgili olarak yurt dışı ve yurt içinde yapılmış araştırmalara yer verilmektedir.

2.1 Yurt İçinde Yapılan Ulusal Araştırmalar

Korkmaz ve Mahiroğlu (2009), “Üniversiteyi Yeni Kazanmış Öğrencilerin Bilgisayar Okuryazarlık Düzeyleri” adlı araştırması ile üniversiteyi yeni kazanmış öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık düzeylerini belirlemeye çalışılmıştır.

Çalışma gurubunu 157 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan 30 soruluk ve $K_r = -0.81$ olan bir başarı test kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde frekans, aritmetik ortalama ve standart sapma ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır ve 0.05 manidarlık düzeyi esas alınmıştır.

Araştırmada, bilgisayar okuryazarlık düzeyine ilişkin elde edilen bulgular şunlardır.

Üniversiteyi kazanan öğrencilerin çok azı kendilerini bilgisayar okuryazarı olarak görebilmektedir.

Kendilerini bilgisayar okuryazarı olarak gören öğrencilerin % 69,42 gibi büyük bir kısmı ya bilgisayar okuryazarlık becerilerine sahip değil ya da alt düzeyde bilgisayar okuryazarlık becerilerine sahiptirler. Üst düzeyde bilgisayar okuryazarlık becerilerine sahip olan % 7 gibi çok düşük bir düzeydedir. Üst ve orta düzeyde bilgisayar okuryazarlık becerilerine sahip olan öğrencilerin oranı % 30,57’dir.

Erkek öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık düzeyleri kız öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık düzeylerinden anlamlı derecede yüksektir.

Eğitim Fakültesini kazanan öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık düzeyleri en yüksek iken Fen Edebiyat Fakültesini kazanan öğrencilerin ise bilgisayar okuryazarlık düzeyleri en düşüktür.

Ayrıca araştırmada elde edilen sonuçlara ek olarak yapılan öneriler şunlardan ibarettir.

Bilgisayar okuryazarlığına yönelik derslerin ilköğretimin ilk yıllarından itibaren, yüksek öğrenimine kadar tüm eğitim düzeylerinde müfredata, imkânlar ölçüsünde, zorunlu ders olarak konulması ve derslerdeki başarının not ortalamasına yansımaları sağlanmalıdır. 2007-2008 öğretim yılında İngilizce dersleri OKS sınavı yerine yapılması düşünülen seviye belirleme sınavında, sınav kapsamına alınmıştır. Benzer şekilde bilgisayar dersleri de bu sınav kapsamına alınmalıdır. Ayrıca bu dersler ÖSS, KPSS ve ALES gibi sınavların kapsamına da alınmalıdır.

Bilgisayar okuryazarlığına yönelik olarak tüm örgün eğitim süreci boyunca uygulanmakta olan derslerin müfredatları incelendiğinde, içeriğin birbirinde kopuk ve birbirinin tekrarı şeklinde olduğu görülmektedir. İlköğretimden başlayarak yüksek öğretime kadar bu derslerin içerikleri bir bütün olarak, birbirini destekler ve birbirinin devamı şeklinde yeniden ele alınmalıdır. Ayrıca bu içerikler, hızlı gelişen teknolojilere ayak uydurabilmek için modüler bir yaklaşımla oluşturulmalıdır.

Bilgisayar derslerinde edinilen bilgi ve becerilerin diğer derslere ve hayata uygulanabilmesi için her derste bu bilgi ve becerilerin etkin bir şekilde uygulanabileceği ders içi ve ders dışı uygulama imkânları yaratılmalıdır.

Bilgisayar okuryazarlığına ilişkin becerilerin okul dışında da desteklenmesine yönelik tedbirler alınmalıdır. Bu çevrede örneğin internet kafeler, hem tüm öğrencileri rahatlıkla yararlanabileceği, ruhsal ve fiziksel gelişimlerini de olumsuz etkileyen

yararlarından arındırılmış elektronik kütüphaneler haline getirilebilir. Öte yandan velileri, çocuklarının bilgisayar başında geçirdikleri zamanı, onlara faydalı olabilecek şekilde kontrol edebilmelerine yönelik bilgi eksiklerini giderebilmeleri için yaygın eğitim kanalları kullanılmalıdır.

Gerçek, Köseoğlu, Yılmaz ve Soran (2006), yılında bilgisayar kullanımına yönelik tutumun belirlenmesi için, “Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Kullanımına Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” adlı çalışmada çeşitli değişkenlere dayalı bir inceleme yapılmıştır.

Yapılan araştırmada, bilimsel yöntemler kullanılarak, elde edilen veriler daha önce Berberoğlu ve Çalikoğlu (1991) tarafından geliştirilen “Bilgisayar Tutum Ölçeği” toplanmıştır. Çalışmanın örneklerini 2003-2004 öğretim yılında H.Ü. Eğitim fakültesi Biyoloji Eğitimi ABD’nda öğrenim gören 191 öğrenci oluşturmaktadır. Değişkenler için öncelikle aritmetik ortalama ve standart sapmalar bulunmuştur. Değişkenler arasında anlamlı fark olup olmadığı ise 0,01 anlamlılık düzeyinde bağımsız “t” testi ve “ANAVO” kullanılarak belirlenmiştir.

Araştırmada, öğretmen adaylarının bilgisayara yönelik tutumlarını belirlemeyi ve çeşitli değişkenler açısından incelemeyi amaçlayan bu çalışmaya ilişkin elde edilen bulgular şunlardır.

Öğretmen adaylarının bilgisayar kullanımına yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğunu göstermektedir. Buradan teknolojinin sınıflardaki uygulayıcısı olacak ve öğrencileri bilgisayarlı geleceğe hazırlayacak öğretmen adaylarındaki bilgisayara yönelik tutumun geliştirilmesine gerek olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Öğretmen adaylarının bilgisayara yönelik tutumlarının cinsiyetlerine, yaşlarına, sınıflarına, akademik başarılarına, ailede bilgisayar kullanımına, mezun olunan lise türüne, bilgisayar dersi almalarına, öğretmenlerin derslerde bilgisayar kullanmasına, bilgisayar erişim koşullarına, bilgisayar kullanma sıklıklarına, bilgisayar kullanmalarına ve deneyimlerine göre incelendiğinde anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bu durum

incelenen değişkenlerin öğretmen adaylarının bilgisayarına yönelik tutumları üzerinde etkisinin olmadığını düşündürmektedir.

Yapılan çalışmalar bilgisayarına yönelik tutumun cinsiyete göre değişmediğini destekler niteliktedir (Güler ve Sağlam, 2002; Deniz, 2000; Hunt and Bohlin, 1993). Ancak tutumun diğer değişkenlere göre de değişmemesi tutumu etkileyen başka faktörlerin olduğunu düşündürebilir (Githua ve Mwangi, 2003). Bu nedenle bilgisayarına yönelik tutum, bilgisayarına yönelik öz-yeterlik inancı gibi başka faktörler bakımından yeniden araştırılabilir.

Yenice (2003), bilgisayar destekli fen bilgisi öğretiminin öğrencilerin fen ve bilgisayar tutumlarına etkisini inceledikleri çalışmalarında öğrencilerin bilgisayarına yönelik tutumlarının daha yüksek olmasını lisede aldıkları yoğun bilgisayar eğitimi ile açıklamıştır. Öğretmen adaylarında bilgisayarına yönelik tutumun sınıfa ve lise türüne göre farklılık göstermemesi bu öğrencilerin lise eğitimleri boyunca aldıkları programların bilgisayarına yönelik tutum açısından fark yaratacak düzeyde olmadığını düşündürmektedir. Ashton (1984) eğitim programlarının geleceğin öğretmenlerine dersin içeriği ve yöntemden fazlasını sunması gerektiğini söylemektedir. Bu nedenle programlardaki bilgisayarına yönelik derslerin etkinliğinin artırılması bilgisayarına yönelik tutumun geliştirilmesi bakımından önemli olacaktır.

Bir başka çalışmada, Aral, Ayhan, Erdoğan ve Ünal tarafından “Anaokulu ve Anasınıfı Öğretmenlerinin Bilgisayar Yönelik Tutumlarının İncelenmesi” adlı makalede bilgisayarına yönelik tutumun belirlenmesi hedeflenmiştir.

Araştırmada, anaokulu ve anasınıfı öğretmenlerinin bilgisayarına yönelik tutumlarının belirlenmesi ve öğretmenlerin bilgisayarına yönelik tutumlarında çeşitli değişkenlerin etkili olup olmadığını incelenmesi amaçlanmıştır.

Bu çalışma Ankara il merkezinde bulunan bağımsız anaokulları ile ilköğretim okullarındaki anasınıflarında yürütülmüştür. Çalışmanın örnekleme 102 anasınıfı ve 111 anaokulu öğretmeni olmak üzere toplam 213 öğretmen dahil edilmiştir. Ölçek

olarak öğretmenler hakkında bazı bilgileri elde etmek amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen “Genel Bilgi Formu ” ile öğretmenlerin bilgisayara karşı tutumlarını belirlemek için Aşkar ve Orçan (1987) tarafından geliştirilen “Bilgisayara Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Öğretmenlerin bilgisayara yönelik tutum puanlarında çeşitli değişkenlerin farklılık yaratıp yaratmadığını belirlemek amacıyla “Tek Yönlü Varyans Analizi” ve ilişkisiz Örneklem Grupları için t-Testi ” yapılmıştır. Sonuç olarak; anaokulu ve anasınıfı öğretmenlerinin bilgisayara yönelik tutum puanlarının yüksek olduğu ve öğretmenlerin bilgisayara yönelik tutumlarında daha önce bilgisayar eğitimi alma durumunun anlamlı farklılık yarattığı belirlenmiştir.

Araştırma sonucunda anaokulu ve anasınıfı öğretmenlerinin çoğunun bilgisayara yönelik olumlu tutuma sahip oldukları belirlenmiştir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar eğitimcilerin bilgisayarı erken çocukluk eğitiminde kullanmak için hazır olduğunu göstermektedir. Okul öncesi dönemde bilgisayarın bir eğitim aracı olarak kullanımının yaygınlaşması için gereken önemin gösterilmesi gerekmektedir. Bu yüzden öncelikle formal bilgisayar eğitimi programlarının içerikleri incelenmeli ve okul öncesi dönem için uygun programların seçilmesi sağlanmalıdır. Bu programların çocukların gelişimsel özelliklerini dikkate alınarak uygulanmasında öğretmenlerin rolü çok önemlidir.

Okulöncesi eğitim kurumlarında bilgisayar destekli eğitim uygulamalarının genellikle kurum dışında kişiler tarafından verildiği dikkati çekmektedir. Bu durumda kurumun ve öğretmenlerin uygulanan bilgisayar eğitimi programlarının içerikleri konusunda ve eğitim veren kişilerin yeterlilikleri ile bilgi almalarının yararlı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin okul öncesi dönemde bilgisayar etkinliklerini kendilerinin yürütmeleri konusunda desteklenmeleri gerekmektedir. Bu konuda öğretmenlere hizmet içi eğitim kurslarının verilmesi yararlı olabilir.

Bilgisayara yönelik tutumların belirlenmesi amaçlayan ve Çelik ve Bindak hazırladığı “İlk Öğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Bilgisayara Yönelik

Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi” çalışmada öğretmenlerin bilgisayar konusundaki yaklaşımlarının belirlenmeyi hedeflemiştir.

Bu amaçla Siirt ilinde görev yapan 261 öğretmene Bilgisayar Tutum Ölçeği ile birlikte anket formu uygulanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2003–2004 eğitim-öğretim yılında Siirt iline atanmış stajyer öğretmenlerin bilgisayara yönelik tutumlarının olumlu olduğu (4,239±0,546) belirlenmiştir. Bilgisayar tutum puan ortalamalarına göre, erkek öğretmenlerin olumlu tutum puanlarının kadınların olumlu tutum puanlarına göre daha yüksek olduğu, ancak tutum puan ortalamaları arasında görülen bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı bulunmuştur ($t=1,291$; $p>0,05$). Literatürde buna benzer sonuçlara rastlanmaktadır (Deniz, 1994; Zayim, İşleyen, Gülkesen ve Saka, 2002, Harmandar ve Samancı, 2000; Ray, Sormunen ve Haris, 1999). Erkeklerin bilgisayara yönelik tutumlarının kadınlara göre daha olumlu olduğu (Roussos, 2004) ve bunun yanında kadınların bilgisayara yönelik tutumlarının erkeklerinkinden daha olumlu bulunduğu çalışmalara da rastlanmaktadır (Rugayah, Hashim ve Wan, 2004).

Öğretmenlerin bilgisayara yönelik tutumları, sınıf öğretmeni veya branş öğretmenleri olmalarına ($t=0,064$; $p<0,05$) veya görev yaptıkları yerleşim birimlerine göre farklılık göstermemektedir ($f=0,409$; $p<0,05$). (Bak. Çizelge 2, Çizelge 3). Branşı ve görev yapacağı yer neresi olursa olsun öğretmenlerin eğitimleri sırasında temel bilgisayar okur-yazarlığı ve öğretim materyali hazırlama konularında eğitilmeleri gerekir. Öğretim sürecinde, öğretmenler tarafından kullanılacak bilgisayarlar ve teknoloji laboratuvarları, derslerin içeriği ve internet kullanımının teknik ve eğitsel boyutlarını da içine alacak biçimde düzenlenmelidir. Bilgisayarlarla yeni tanışan öğretmenler için öğretim programlarının kullanılabilirliği ve basitliği onların bilgisayara yönelik olumlu tutumlar geliştirmelerinde yardımcı olacaktır. Öğretmenler bilgisayarı olanlar ve olmayanlar şeklinde iki gruba ayrılarak bilgisayara yönelik tutumları değerlendirildiğinde, bilgisayarı olanların olmayanlara göre olumlu tutumlarının anlamlı derecede yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu açıdan, öğretmenlerin bilgisayarla daha erken tanıştırılmaları onların bilgisayara yönelik olumlu tutum geliştirmelerini sağlayacaktır. Bu bulgu, Milli Eğitim Bakanlığının okullara bilgi teknolojilerini taşıması

düşüncesinin öğretmenler tarafından olumlu karşılandığının göstergesidir. Yapılmış olan çalışmalarda bilgisayara sahip olan ile olmayanların tutumları arasında fark bulunan ve fark bulunamayan sonuçlara ulaşılmıştır (Zayim vd., 2002; Roussos, 2004).

Öğretmenlerin bilgisayara ilişkin öz yeterlilik algısı ile tutumları arasında yapılan istatistiksel hesaplama sonucunda pozitif ve anlamlı ilişki elde edilmiştir ($r=0,467$; $p<0,001$). Bilgisayar kullanma sıklığına göre öğretmenlerin bilgisayara yönelik tutum puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bilgisayarı her gün kullananların olumlu tutumları diğerlerine göre anlamlı derecede yüksek bulunmuştur ($f=11,75$; $p<0,05$). (Bak Çizelge 6). Öğretmenlerin bilgisayara yönelik olumlu tutumlarının yüksek olması onların bilgisayarı öğretim için bir ihtiyaç ve araç olarak algıladıkları şeklinde yorumlanabilir. Araştırmada elde edilen bu sonuç, bilgisayarın eğitim öğretimde kullanılmasını yaygınlaştırma açısından önemli bir bulgu olarak kabul edilebilir. Bu durumda öğretmenlerin, bilgisayarı eğitim amaçlı olarak kullandıkları ya da kullanmaya taraftar oldukları söylenebilir.

Öğretmenlerin, bilgisayarı bir eğitim aracı olarak kullanmalarını yaygınlaştırmak için öncelikle;

1. Öğretmenlerin hangi branştan olursa olsun temel bilgisayar okuryazarlığı konusunda yetiştirilmeleri,
2. Öğretim programlarının sınıflarda bilgisayar kullanımını konusunda daha esnek bir duruma getirilmesi,
3. Teknik bakımdan yeterli donanıma sahip ortamların oluşturulması,
4. Konu ile ilgili hizmet içi eğitim seminerlerin düzenlenmesi,
5. Öğretmenlerin sürekli olarak eğitimlerinin sağlanması amacıyla internet kullanılması gerekmektedir.

Bilgisayar okuryazarlığı dışında internet konusunda Yalçınalp ve Aşkar yaptığı “Öğrencilerin Bilgi Arama Amacıyla İnternet’i Kullanmanın Biçimlerinin İncelenmesi” çalışmada internet’i kullanım biçimlerinin bazı öğrenci özellikleri yönünden incelenmesi ele alınmıştır.

Çalışma nitel olarak tasarlanmıştır. Veriler on öğrenci üzerinde yapılan görüşmeler, gözlemler ve doküman analizlerinden oluşmuştur. Çalışma sonuçlarına göre öğrencilerin bilgi arama tarzları ile bilgi arama stratejileri arasında bir ilişki gözlenmiştir.

Öğrencilerin bilgi gereksinimlerini belirlemeleri, bilgiye ulaşmaları, toplamaları ve işe yarar bilgiyi topladıkları bilgi içerisinden süzmeleri gerekir. Land ve Green (2000), veri yönlü ve amaç yönlü bilgi arama stratejileri arasındaki farklılıklara dikkat çekerler. Bu çalışmada, veri yönlü bilgi arama tarzına sahip öğrencilerin başlangıçta belirli bir amaca sahip olmadıkları, bunun yerine topladıkları bilgilerden çok da ilişkili olmayan fikir ve sorular ortaya çıkardıkları gözlemlenmiştir. Land ve Green de çalışmalarında bu tarza sahip öğrencilerin önceden oluşturulmuş ve açıkça ifade edilmiş ön bir amaca sahip olmadıklarını belirtmektedir. Çalışmada S5, S4 ve S8'in böyle bir amacı belirlemedikleri ve etkin olmayan anahtar kelimeler kullanarak topladıkları bilginin hepsini süzmeden projede kullandıkları görülmektedir. Öte yandan yapılan doküman analizi sonuçları bu öğrencilerin proje raporlarının organize edilmemiş bir biçimde olduğunu ve çok sayıda ilgisiz bilgiyi içerdiğini göstermiştir. Örneğin gözlem sonuçlarında da bilgi arama işlemi boyunca topladığı bilgileri olduğu gibi kopyalama-yapıştırma işlemi ile proje raporuna aktardığı, bilgiyi süzme ve raporu düzenleme işlemlerini yapmadığı görülmüştür. Bunu neden bu şekilde yaptığı sorulduğunda ise S5, konu ile ilgili bir sayfa bulduğunu, fakat buradaki gereksiz bilgileri ayıklayamadığını açıklamış ve “Burada bulduğum fazla bilgiler bir şekilde ileride bana gerekli olur diye düşünüyorum” demiştir.

Buna karşın amaç yönlü yaklaşıma sahip öğrencilerin arama işlemi öncesi bir amaç ve/veya sorularının olduğu görülmüştür. Örneğin S10'in başlangıçta ilgili ve etkin anahtar kelimeleri ve olası uygun kaynakları belirlediği gözlenmiştir. S7 de öncelikle TÜBİTAK ve üniversiteler gibi bilinen ve güvenilir siteleri seçerek arama yapmayı tercih etmiştir. Aynı zamanda amaç yönlü öğrencilerin arama stratejilerini gözden geçirdikleri ve bir sonraki sefere daha etkin olabilecek stratejileri denedikleri görülmüştür. Örneğin S3 ilk arama sonuçlarından sonra;

“Ben bu kadar fazla ve işe yaramayan bilgi ile uğraşamam, şimdi demir elementinin insan sağlığı için önemi ile ilgili daha yararlı siteleri araştırmak istiyorum, belki de üniversiteler ve sağlıkla ilgili siteler bana daha yararlı olabilir” demiştir.

Sonuç olarak, bulgular çalışmaya katılan öğrencilerin bilgi arama stratejilerinin bilgi arama tarzları ile uyumlu olduğunu göstermektedir. Amaç yönlü stratejilere sahip öğrenciler bilgi aramada daha ileri beceriler ve amaçlı arama gibi daha karmaşık bilgi arama tarzlarını kullanmaktadır. Buna uyumlu olarak veri yönlü stratejilere sahip öğrencilerin bilgi arama tarzlarında birçok eksiklik olduğunu, bu öğrencilerin daha çok amaçsız tarama tipinde ve belirli bir amaç ve planlamayı içermeyen yüzeysel tarzları kullandıkları görülmektedir.

Bilgiye dayalı toplumlardan oluşan günümüzde öğrencileri bilgiye ulaşma ve kullanmaya yönlendirme öğretim ortamlarının tasarlanmasında öncelikli konulardan olmalıdır. Bu nitel çalışma sonuçlarının ülkemizde eğitimcilere İnternet ve web tabanlı öğretim gibi yeni öğrenci merkezli elektronik bilgi teknolojilerinin kullanımını içeren etkin öğretim modellerini geliştirmede, öğrencilerin bilgi arama tarzları, stratejileri ve bu ortamlara ilişkin algı, tutum ve tercihlerinin farkında olmalarına yardımcı olarak katkı sağlayacağı umulmaktadır.

Yine internet’te bilgi arama üzerine yapılan ve Uçak ve Al tarafından kaleme alınan “İnternet Bilgi Arama Davranışları” isimli makalede, internet’te bilgi arama davranışları ile ilgili literatürde bulunan çalışmalara yer verilmekle beraber, birbirinden farklı özellikler gösteren internet kullanıcıları ve bunların internet’i kullanım üzerinde durulduğu görülmüştür.

Çalışmada ele alınan makaleler yardımıyla ortaya çıkan sonuçlara göre;

Bilgi arama davranışları üzerine yapılan çalışmalar, daha etkili bilgi merkezleri ve sistemleri oluşturmak açısından önemli olduğu vurgulanmıştır. Ancak geçmişte kullanıcıyla kütüphaneci etkileşimine yardımcı olması beklenen bu çalışmalar, son kullanıcı kavramıyla kullanıcı-makine etkileşimi üzerine yoğunlaşmaktadır. İnternet’in

yaşamamızın bir parçası olması, bilimsel ve özel iletişimde büyük rol oynaması, internet kullanıcılarını ve internet üzerindeki bilgi arama davranışlarını zorunlu hale getirmektedir. Bu çalışmalar daha etkili arayüzlerin oluşturulabilmesi, hataları azaltılabilmesi, nitelikli ve isabetli bilgiye erişim açısından gerekliliği bu çalışmayla vurgulanmaktadır.

Araştırmada ortaya konulan bilgilere ek olarak yazarlar, yaptıkları öneriyle kütüphanecilerin var olan teknolojiye adaptasyonunun sağlanması, yenilikleri izleyebilmelerine yardımcı olmak ve kullanıcılarına daha etkili eğitim programları hazırlayabilmelerini sağlamak amacıyla hizmet içi eğitim programlarına ağırlık verilmesini tavsiye etmişlerdir.

İnternet kullanımına ilişkin tutumların yer verildiği Usta, Bozdağan ve Yıldırım'a ait "Sınıf Öğretmeni Adaylarının İnternet Kullanımına İlişkin Tutumların Değerlendirilmesi" isimli makalede ise, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim gören öğrencilerin farklı değişkenler boyutunda internet kullanımına ilişkin tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

2006–2007 eğitim-öğretim yılında Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesinde gerçekleştirilen çalışmaya Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim gören toplam 229 öğrenci katılmıştır. Tarama yönteminin kullanıldığı araştırmanın verilerinin toplanması amacıyla Tavşancıl ve Keser (2005) tarafından geliştirilmiş olan "İnternet Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde SPSS 12,0 programından yararlanılmış ve gerekli istatistiksel teknikler kullanılarak, araştırmanın verileri analiz edilmiştir.

Çalışmanın ortaya çıkardığı sonuçları yazarlar maddeler halinde dile getirmişleridir. Bu maddeler;

1. Öğrencilerin yaklaşık üçte ikisinin kendisine ait bir bilgisayarı olmadığı; yaklaşık yarısının bilgisayar kullanmaya üniversite yıllarında başladığı görülmüştür.

2. Çalışma grubundaki öğrencilerin internet kullanımına ilişkin tutumları, cinsiyete ve mezun oldukları lise türüne ve üniversitedeki sınıf düzeylerine göre değişmemektedir. Ancak sınıf düzeyleri arttıkça internet kullanımına ilişkin tutumlarda bir azalma olduğu görülmektedir.

3. Kendine ait bilgisayarı olan öğrencilerin internet kullanımına ilişkin tutumlarının, kendine ait bilgisayarı olmayan öğrencilerin tutumlarından daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin internet kullanımına ilişkin tutumları ile bilgisayara sahip olma durumları arasındaki ilişki incelenmiş ve istatistiksel olarak kendine ait bilgisayarı olan öğrencilerin lehine anlamlı fark olduğu görülmüştür.

4. İlköğretim yıllarından itibaren bilgisayar kullanmaya başlayan öğrencilerin internet kullanımına ilişkin tutumlarının, bilgisayarla üniversitede tanışan öğrencilerin internet kullanımına ilişkin tutumlarından daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ancak öğrencilerin internet kullanımına ilişkin tutum toplam puanları ile bilgisayar kullanmaya başlama zamanları arasında anlamlı bir fark görülmemiştir.

5. İnterneti daha fazla süre kullanan öğrencilerin, daha az süre kullanan öğrencilere göre internet kullanımına ilişkin tutumlarının daha yüksek olduğu dikkat çekmektedir. Haftalık 1-3 saat İnternet kullanan öğrenciler ile haftalık 4-6 saat, 7-9 saat ve 10 saat ve üzeri internet kullanan öğrenciler arasında; 4-6 saat, 7-9 saat, 10 saat ve üstü internet kullanan öğrenciler lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. Palesh, Saltzman ve Koopman (2004) tarafından Rusya’da yapılan bir çalışmada, üniversite öğrencilerinin %40’ının internet’i hiç kullanmadığı, beşte birden fazlasının (%21,7) yılda birkaç kez, %16,2’sinin ise haftada birkaç kez kullandığı belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre çalışma grubundaki öğrencilerin internet kullanımının iyi bir düzeyde olduğu söylenebilir.

6. İnternete evden bağlanan öğrencilerin internet kullanımına ilişkin tutumlarının, internet’e okuldan ve internet kaffeden bağlanan öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. İnternet’e okuldan bağlanan öğrenciler ile internet’e evden bağlanan öğrenciler arasında, internet’e evden bağlanan öğrenciler lehine anlamlı

fark olduğu tespit edilmiştir. Akkoyunlu, Atav ve Sağlam (2006) tarafından yapılan “öğretmen adaylarını İnternet’e erişim olanakları ve kullanım amaçları” adlı çalışmada bu bulguya benzer bulgulara rastlanmıştır. Bu çalışmada, öğretmen adaylarının %41,3’ünün İnternet’e, İnternet kaffelerden girdikleri, sadece % 9,3’ünün ise evlerinden eriştikleri bulunmuştur. Palesh, Saltzman ve Koopman’ın (2004) yaptığı çalışmada ise, üniversite öğrencilerinin %46,6’sının İnternet’e evlerinden, %35’inin ise arkadaşlarının evinden girdikleri bulunmuştur.

7. Öğrencilerin İnterneti daha çok eğitim amaçlı kullandıkları görülmüştür. Ancak İnternet’i eğlence amaçlı kullanan öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutumlarının, İnternet’i eğitim, İletişim ve alış veriş amaçlı kullanan öğrencilerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ancak öğrencilerin İnternet kullanımına ilişkin tutum toplam puanları ile İnternet’i kullanma amaçları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Yapılan çalışmanın bulguları daha önce yapılan çalışmalarla paralellik göstermektedir (Özdemir, Usta ve Kafkas, 2007; Lubans, 2000).

Üniversite öğrencilerinin İnternete karşı tutumlarının ele alındığı ve Erdoğan (2008) tarafından hazırlanan “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının İnternet Kullanımına Yönelik Tutumları” başlıklı tezde, sadece Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin İnternete karşı tutumları ele alınmıştır.

Araştırmanın evrenini 2006-2007 Eğitim-Öğretim döneminde Mersin ve Çukurova Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümlerinde okuyan ve yaşları 17-29 arasında değişen (Myas = $22,29 \pm 2,28$) 138 erkek (Myas= $22,79 \pm 2,19$) ve 140 kız (Myas= $21,79 \pm 2,26$) olmak üzere toplam 278 öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırmada, Tavşancıl ve Keser (2002) tarafından geliştirilen İnternet Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği (İKYTÖ) ve katılımcıların demografik bilgileri hakkında veri toplamak amacıyla 16 sorunda oluşan bir Anket Formu da kullanılmıştır.

Tezin sonuç ve öneriler kısmında ortaya çıkan sonuçlara göre; Araştırmada öğretmen adaylarının İnternet kullanımına yönelik olumlu bir tutuma sahip olması ve cinsiyet açısından farklılık göstermemesi, üniversiteden mezun olacak öğretmen

adaylarının interneti, çalışma alanlarıyla ilgili gelişmeleri izlemek, karşılaştıkları mesleki problemlere çözüm bulabilmek ve mesleki dergilerde yayınlanan bilimsel makaleleri devamlı izleyerek alanlarındaki gelişmelerden haberdar olmak, diğer meslektaşlarının bilgi ve deneyimlerinden faydalanmak, için kullanacaklarını söyleyebiliriz.

“İnternetin iletişimde kullanımı” ve “İnternetin bilgi paylaşımında kullanımının” ekonomik gelir ile ilişkili olduğu araştırmada gösterilmiştir. Eğitim alanında ekonominin internet kullanımındaki etkisini azaltmak için okullardaki internet olanaklarını daha da geliştirmek ve öğrencilerin internete ulaşım imkânlarını kolay hale getirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Mersin Üniversitesi 1. ve 2. sınıfların “İnternetin sosyal etkileşimde kullanımı” ve “İnternetin iletişimde kullanımı” alt boyutundaki ortalama puanlarının yüksek olması internetin e-posta yada sohbet amaçlı kullanımının ön planda olduğu yargısını ortaya çıkarabilir. Çukurova Üniversitesi 1. ve 2. sınıf öğrencilerinin ise eğitim ve öğretim açısından interneti diğer sınıflara göre daha fazla kullanmak istedikleri bulgusu; öğrencilerin akademik olarak kendilerini yetiştirmek için interneti daha çok tercih ettikleri biçiminde yorumlanabilir. Öğrencilerde interneti araştırmaya veya bilgi taramaya yönelik daha fazla kullanması, biz eğitimcilerin interneti bu yönde kullanımına ilişkin sergilediğimiz olumlu tutumlarla ilişkilidir. Örnek olarak; dersleri hazırlarken internetten de faydalanmamız ve öğrencilere bu kaynakları ve artı olarak internetten konu ile ilgili araştırma ödevleri vermemiz, öğrencilerin tutumlarını olumlu yönde etkileyecektir.

İnternete yönelik tutumların, her kullanışta internette kalma süresi ile istatistiksel olarak pozitif ve anlamlı bir korelasyona sahip oldukları görülmektedir. Yani, öğrencilerin internette kalma süresinin uzun olması, onların olumlu bir tutum edinmesine etki etmektedir. Bu nedenle okullarda 30 dakika ile sınırlandırılmış günlük internet kullanım sürelerinin arttırılması bu konudaki sıkıntıları çözecektir.

Bilgisayara sahip olan öğretmen adaylarının, sahip olmayanlara göre İKYTÖ tutum puanları anlamlı biçimde daha yüksektir Bilgisayar sahip olma ekonomik gelir ile ilişkili olduğundan ve her öğrencinin bilgisayar sahibi olma olasılığı zor görünmekle birlikte her bölümde kurulacak bilgisayar laboratuvarları bu konuya çözüm getireceği şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının interneti kullanma sıklığı ile tutumları arasında anlamlı bir fark olduğu araştırmamızda gösterilmiştir. Bu nedenle öğrencilerin her gün internet kullanmasına teşvik edilmelidir. Bu da ödevlerin veya soruların e-posta yoluyla öğrencilere gönderilmesi ve her öğrenciye bir e-posta adresi olmasını zorunlu hale getirilmesi ile çözümlenebilir. Öğretmenlerin web sayfalarının olması ve bu sayfaların devamlı güncellenmesi de öğrencileri internet kullanmaya ve internette daha uzun süre kalmaya teşvik edebilir. Bilgisayar eğitimi alan öğretmenlerin tutumlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bilgisayar derslerinin 2 döneme çıkarılması bulgularımızı desteklemiş ve bu konunun önemini bir kere daha gözler önüne sermiştir. Öğrencilerimizi okullarda verilen bilgisayar dersleri haricinde Halk Eğitim kurslarına yönlendirerek bu konudaki yetkinliklerini arttırmasını sağlayabiliriz.

Yapılan araştırmalarda da gösterildiği üzere ailenin eğitim düzeyi ile internete yönelik tutumlar arasında çeşitli sonuçlar bulunmuştur. Bunun nedenini belirlemek amacıyla bu konunun daha ileriki çalışmalarda araştırılması, konuya açıklık getirmesi yönünden olumlu olacaktır.

Hazırlanan bu tezle, öğretmen adaylarının internete yönelik tutumlarının arttırılması gelecek nesillerin teknolojiden ve dolayısıyla internetten eğitim ve öğretim alanında daha fazla faydalanmalarını sağlayacakları ortaya konulmuştur. Burada eğitimcilerle düşen görev öncelikle kendilerinin internete karşı olumlu bir tutuma sahip olmaları için gerekenleri yapmak ve öğrencilerine bu tutumları aktarmaktır. İnternet kullanımına yönelik olumlu tutum kazandırmada internete ulaşma olanaklarının iyileştirilmesi bu süreci hızlandırmaktadır. Bu tezle öğretmen adaylarının genelde internet kullanımına yönelik olumlu bir tutum içerisinde olması ulusal eğitim ve öğretim hedeflerine ulaşmada avantajlı bir sonuç olduğu yargısına ulaşılabilir.

Bilgisayar ve internet üzerine yapılan makale ve tezlerin birçoğu üniversitelerin, içerisinde yapılan anketlerin sonuçlarına dayandırılırken, Gürgün (2007) tarafından hazırlanan “Özel Okullarda Öğrenim Gören İlköğretim Öğrencilerinin İnternete Yönelik Tutum ve Düşünceleri (Acarkent Doğa Kolejli Örneği)” yüksek lisans tezinde, ilköğretim öğrencilerinin internete yönelik bilgi ve düşüncelerini belirlemek olarak ifade edilebilir. Literatürde bu konuya ilişkin çok fazla çalışma bulunmamaktadır. İnternetin eğitimde etkili kullanılabilmesi için öğrencilerin internet hakkındaki tutumlarının belirlenmesi araştırmanın önemini ortaya koymaktadır.

Tezin ele aldığı araştırmanın birinci alt probleminin değerlendirilmesi sonucunda, öğrenciler internete yönelik bilgi, tutum ve düşüncelerinde cinsiyete göre istatistiksel olarak ($P<0,05$) anlamlı bir farklılık göstermişlerdir. Bu farka göre erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre e-posta kullanımı, internette yer alan belgeleri kaydedebilme, derslerle ilgili web sitelerinden yararlanma, materyal hazırlamak için internetten yararlanma, eğitim ile ilgili uzmanlar tarafından yazılan makaleleri okumak için internetten yararlanma ve internette sohbet ederek iyi dostlukların gelişeceği konularında internete yönelik daha olumlu düşündükleri bulunmuştur.

Alınan sonuçlar doğrultusunda ortaya çıkan cinsiyet farkının nedenlerini bulmaya yönelik bir araştırmanın yapılması yerinde olacaktır. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla belirtilen konularda internetten daha az yararlanmalarının nedenleri araştırılabilir.

Araştırmanın ikinci alt probleminin değerlendirilmesi sonucunda öğrencilerinin internete yönelik bilgi, tutum ve düşüncelerinde bilgisayar sahibi olma durumlarına göre istatistiksel olarak ($P<0,05$) anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu farka göre evinde bilgisayarı olmayan öğrencilerin evinde bilgisayarı olan öğrencilere göre genel amaçlı arama motorlarını kullanma, internetin bilgiye ulaşmak için en hızlı yol olduğu ve internetin evrensel bir dijital kütüphane olduğu konularında internete yönelik daha olumlu düşündükleri bulunmuştur.

Bilgisayar sahibi olmayan öğrencilerin interneti kullanma durumlarının daha detaylı bir araştırılmayla incelenmesi sonuçların beklenmedik şekilde çıkmasının nedenlerini ortaya çıkarması açısından faydalı olacaktır.

Araştırmanın üçüncü alt probleminin değerlendirilmesi sonucunda, ilköğretim öğrencilerin internete yönelik bilgi, tutum ve düşüncelerinde evlerinde internet bağlantısı olma durumlarına göre istatistiksel olarak ($P<0,05$) anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Diğer alt problemlerde çıkan farklılığın burada çıkmaması düşündürücüdür. Bilgisayara ve internet bağlantısına sahip olan öğrencilerin tutumlarını etkileyen faktörler araştırıldığında bu durumun sebepleri daha net ifade edilebilir.

Araştırmanın dördüncü alt probleminin değerlendirilmesi sonucunda ilköğretim öğrencilerin internete yönelik bilgi, tutum ve düşüncelerinde bilgisayar ve internet eğitimi almalarına göre istatistiksel olarak ($P<0,05$) anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu farka göre bilgisayar ve internet eğitimi alan öğrencilerin bilgisayar ve internet eğitimi almayan öğrencilere göre internette gezinti yapma, e-posta kullanma, internet üzerinden TV izleme, materyal hazırlamak için internetten yararlanma, dünyadaki yeni gelişmeleri öğrenmek için internetten yararlanma, eğitimle ilgili uzmanlar tarafından yazılmış makaleleri okumak için interneti kullanma, internetten erişilen bilgilerin doğruluğunu kontrol etme ve internetin etkileşimli öğrenme aracı olacak potansiyele sahip olması konularında internete yönelik daha az olumlu düşündükleri bulunmuştur.

Okulda bilgisayar ve internet eğitimi alan öğrencilerin internet kullanım düzeylerinin okulda bilgisayar ve internet eğitimi alan öğrencilere göre düşük seviyede olması ve internete yönelik daha az olumlu düşüncelere sahip olmaları konusunda geniş bir araştırma yapılabilir ve bu durumun sebepleri araştırılabilir. Okullarda verilen bilgisayar ve internet eğitimlerine önem verilmelidir.

Araştırmanın beşinci alt probleminin değerlendirilmesi sonucunda öğrenciler internete yönelik bilgi, tutum ve düşüncelerinde öğrenim gördükleri sınıflara göre istatistiksel olarak ($P<0,05$) anlamlı bir farklılık göstermişlerdir. Bu farklılığa göre 5. sınıf, 4. sınıf ve 8. sınıf öğrencilerinin 6. sınıf ve 7. sınıf öğrencilerine göre internette

gezinti yapma, e-posta kullanımı, e-posta grubuna katılma, derslerle ilgili web sitelerinden yararlanma, internet üzerinden TV izleme, internetten gazete, e-kitap ve e-dergileri okuma, soru bankalarından yararlanmak için interneti kullanma, dünyadaki yeni gelişmeleri öğrenmek için internetten yararlanma, eğitim ile ilgili uzmanlar tarafından yazılmış makaleleri okumak için interneti kullanma, internetten erişilen bilgilerin doğruluğunu kontrol etme, internette kurulan arkadaşlıkların geçici olması, internette sohbet etmenin eğlenceli olması, internetin insanları yalnızlığa itmesi, internetin gerçek hayattan uzaklaştırması ve internetin insanlara zarar vermesi konularında internete yönelik daha olumlu düşüncelere sahip oldukları görülmektedir.

Öğrencilerin yaş gruplarının ve bireysel ilgi alanlarının, internet kullanma sıklığını ne şekilde etkilediğine yönelik bir araştırmanın yapılması, farklı sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin internete yönelik düşüncelerindeki farklılığın nedenlerini ortaya çıkarmada yararlı olacaktır.

Araştırmanın altıncı alt probleminin değerlendirilmesi sonucunda, öğrencilerin internete yönelik bilgi, tutum ve düşüncelerinde interneti kullanma sıklığına göre istatistiksel olarak ($P<0,05$) anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu farklılık en çok her gün interneti kullanan öğrenciler ile ayda bir interneti kullanan öğrenciler arasında göze çarpmaktadır. İnterneti daha sık kullanan öğrencilerin interneti daha az kullanan öğrencilere göre internette gezinti yapma, e-posta ile resim, belge vb. ekleri gönderme, internetten dosya indirme, internette başkalarıyla sesli iletişim kurma, internette başkalarıyla görüntülü iletişim kurma, çevrimiçi haber gruplarına, forumlara katılma, bir e-posta grubuna katılma, internette istenilen bilgiye ya da belgeye kolaylıkla ulaşma, internet üzerinden TV izleme dünyadaki yeni gelişmeleri öğrenmek için internetten yararlanma, internetten erişilen bilgilerin doğruluğunu kontrol etme, internetin gereksiz bilgiler içerdiği, internetin bilgiye ulaşmak için en hızlı yol olduğu, internette sohbet etmenin eğlenceli olması, internette sohbet ederek iyi dostlukların gelişmesi, internetin sosyalleşmeyi engellemesi ve internetin etkileşimli öğrenme aracı olacak potansiyele sahip olması konularında internete yönelik daha az olumlu tutum geliştirdikleri görülmüştür.

İnterneti daha çok kullanan öğrencilerin internete yönelik tutumlarını etkileyen faktörleri belirleyebilmek için bir araştırma yapılabilir. Ayrıca öğrencilerin internetten beklentilerinin belirlenmesi, internete hangi amaçla ve ne sıklıkla ihtiyaç duyduklarının ortaya çıkartılmasında faydalı olacaktır.

Ayrıca araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda ilköğretim öğrencilerinin internet hakkında olumlu düşüncelerine rağmen bazı öğrencilerin internet hakkında olumsuz düşüncelerini gidermek amacıyla internetin avantajlarına yönelik çalışmalar yapıp öğrencilere sunulabilir.

Ölçek sadece Acarkent Doğa Koleji öğrencilerine uygulanmıştır. Diğer okullarda öğrenim gören öğrencilere de uygulanıp alınan sonuçlar bu araştırmanın sonuçlarıyla karşılaştırılabilir.

Öğrencilerden alınan cevaplar değerlendirildiğinde öğrencilerin internet kullanma oranının yüksek seviyede olmasında dolayı okullarda internet olanaklarının çok iyi olması gerektiği söylenebilir. Bu bağlamda okulların teknolojik bakımdan ne durumda olduklarına dair bir çalışma da yapılabilir.

Araştırmalara 1.sınıf, 2. sınıf ve 3. sınıf öğrencilerinin dahil edilmesinin, sonuçları ne şekilde etkileyeceğine yönelik bir araştırmanın yapılması, diğer araştırmacılar açısından yararlı olacağı vurgulanmıştır.

Bilgisayar ve internetin bir arada ele alınarak değerlendirildiği ve yüksek lisans tez çalışması olarak, Yılmaz (2006) tarafından hazırlanan “Eğitim Fakültesinde Eğitim Görmekte Olan Öğretmen Adaylarının Bilgisayar ve İnternet Kullanımına Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi” adını taşıyan çalışmada, 3 ana başlıktaki problemlere cevaplar aranmıştır. Bunlar;

1. Öğretmen adaylarının sahip oldukları kişisel özelliklere göre bilgisayara yönelik tutumlarında ($p < 0,05$ düzeyinde) anlamlı farklılıklar bulunanlar şunlardır: Cinsiyet, aile gelir düzeyi, ailenin oturduğu yerleşim birimi, kendine ait bilgisayar

olması, bilgisayar kullanmayı öğrendikleri, kullandıkları ortam, deneyim süreleridir. Anlamli farklılıklar bulunmayanlar ise; yabancı dil düzeyi, bilgisayar kursuna katılma, kullanım amacı, orta öğrenimden mezun oldukları okul türü, üniversitedeki öğretim türü ve anabilim dalıdır.

2. Öğretmen adaylarının sahip oldukları kişisel özelliklere göre internet kullanımına yönelik tutumlarında ($p < 0,05$ düzeyinde) anlamli farklılık bulunanlar şunlardır: Cinsiyet, aile gelir düzeyi, ailenin oturduğu yerleşim birimi, kendine ait bilgisayar olması, internet deneyim süreleri, kullanım sıklığı, kullandıkları ortam ve e-posta kullanımınıdır. Anlamli farklılık bulunmayanlar ise; yabancı dil ve internet kullanım amacı değişkenleridir.

3. Öğretmen adaylarının bilgisayarla ilgili ahlaki ve toplum üzerindeki etkileri konusundaki bilgi düzeyleri ile bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutumları ($p < 0,05$ düzeyinde) arasında anlamli bir farklılık bulunmuştur.

Bu çalışmanın evreni, 2005-2006 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim ve Türkçe Bölümündeki öğretmen adaylarıdır. Araştırmada, “kişisel özellikler ve bilgisayar kullanım özellikleri anketi”, Berberoğlu ve Çalikoğlu(1992) tarafından geliştirilen “bilgisayar tutum ölçeği”, Tavşancıl ve Keser (2002) tarafından geliştirilen “internet kullanımına yönelik tutum ölçeği” kullanılmıştır. Yapılan uygulama sonucunda öğretmen adaylarına 616 anket uygulandı.

Hazırlanan tezin sonuç ve öneriler kısmında, öğretmen adaylarının bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutumlarının olumlu düzeyde olduğu saptanmıştır. Araştırma bulguları doğrultusunda öğretmen adaylarının bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutumlarını etkileyen faktörleri; cinsiyet, aile gelir düzeyi, ailenin oturduğu yerleşim birimi, kendine ait bilgisayar olması, bilgisayar öğrenilen ortam, deneyim süreleri, kullanım sıklığı, bilgisayar ve internetin kullanıldığı ortam, e-posta kullanım sıklığı, bilgisayarın etkileri hakkında bilgi düzeyi, bilgisayarla ilgili ahlaki konulardaki bilgi düzeyi olarak sayabiliriz.

Araştırma bulguları doğrultusunda öğretmen adaylarının bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutumlarını etkilemeyen faktörleri; yabancı dil düzeyi, bilgisayar kursuna katılma, kullanım amacı, ortaöğretimde mezun olunan okul türü, üniversitedeki öğretim türü olarak sayabiliriz.

Bu bulgular doğrultusunda öğretmen adaylarının gerek eğitimleri gerekse mesleki yaşantılarında bilgisayar ve internetten en etkili şekilde yararlanabilmeleri için mümkün olduğunca erken dönemlerde bilgisayar ve internetle tanıştırılması sağlanabilir. Bu doğrultuda ilköğretim ve ortaöğretim programlarına bilgisayar dersinin alınmış olması, Yükseköğretim Kurulu Kararı ile 2006-2007 öğretim yılından itibaren eğitim fakültelerindeki ders müfredat programlarında bilgisayar dersinin arttırılmış olması olumlu bir adım olarak görülmektedir.

Elde edilen bu sonuçlar doğrultusunda araştırmacının ortaya koyduğu öneriler; öğrencilerin bilgisayar ve internete yönelik olumlu tutumu göz önünde bulundurularak derslerde araç olarak bilgisayar ve internet kullanımını yaygınlaştırılabilir.

Üniversitelerde bilgisayar laboratuvarları yaygın bir şekilde kurulmalı ve öğrencilerin rahat bir şekilde erişimi sağlanabilir.

Uygulayıcı ve araştırmacılar için öneriler; bilgisayar ve internet kullanımıyla ilgili dersler planlanırken, öğrencilerin bilgisayar ve internete yönelik tutumları belirlenmeli ve bu tutumlar üzerinde etkili olan değişkenler dikkate alınarak, ders bu doğrultuda yapılandırılabilir.

Araştırmanın bulguları doğrultusunda, öğrencilerin mümkün olduğunca bilgisayar ve internet kullanımını artırılmalı, buna bağlı olarak programda uygulama saatleri daha ağırlıklı olabilir.

Bilgisayar dersinde mümkün olduğunca kaynak zenginliği sağlanabilir, dersi veren öğretim elemanının davranışları, tutumları, derste kullandığı yöntemler ve teknikler öğrencilerin tutumlarını olumlu yönde etkileyecek şekilde olmalıdır.

Öğretmen yetiştiren eğitim fakültelerinde bilgisayar dersi ile birlikte bilgisayar destekli eğitim-öğretim uygulamaları yapılabilir.

Bu araştırma farklı eğitim seviyelerinde halen çalışmakta olan öğretmenler içinde yapılabilir

Öğretmen yetiştiren fakültelerdeki bilgisayar dersi içeriği ve uygulamaları ile çeşitli ülkelerin öğretmen yetiştiren kurumlarındaki bilgisayar dersi içeriği ve uygulamaları karşılaştırılabilir.

2.2. Yurt Dışında Yapılan Uluslararası Araştırmalar

Luan, Fung, Nawawi ve Hong tarafından Putra Üniversitesindeki (Malezya), öğretmen adaylarının internet tutumlarının sorgulandığı “Experienced and inexperienced Internet users among pre-service teachers: Their use and attitudes toward the Internet” çalışmada, internet deneyimi konusunda değişik seviyelerde olan öğretmen adayları konu edilmiştir. Bu çalışmayla Malezya şartları içinde eğitim alanında görev yapacak öğretmen adaylarının, internet konusunda seviyelerinin tespit edilerek, internetin eğitim konusundaki geleceğine bir bakış atmak istenmiştir.

Yapılan bu çalışma eğitim fakültesinin çeşitli branşlarında eğitim gören toplam 313 katılımcının doldurduğu anketlerden elde edilen verilerle ortaya çıkarılmıştır. Üç bölümden oluşan anketin; birinci bölümde katılımcıların nüfus bilgileri, internet deneyimleri ve internet konusundaki bilgi düzeyleri, ikinci bölümünde internet servisleri, üçüncü bölümde ise internete karşı tutumları sorgulanmıştır.

Öğretmen adaylarına uygulanan anketin ikinci bölümündeki 2.9, 2.10 ve 2.11 maddeleri hariç, bütün maddeler Hills ve Argyle (2003) tarafından geliştirilen tutum

ölçeği kullanılmıştır. Üçüncü bölümdeki internet tutum ölçeğinin tüm maddeler Tsai ve Lin (2001) tarafından geliştirilmiştir.

Çalışmada elde edilen sonuçlar göre üniversitede okuyan öğrencilerin çoğu interneti birçok amaç için kullanmaktadır. Öğrenim gören öğrenciler mezun olduktan sonrada internetin kendi yaşmalarının birçok alanında da yararlı olduğunun farkında olduklarını göstermiştir.

Araştırmada, deneyimli internet kullanıcıları internete bağlandıkları zaman, internet konusunda daha az deneyimli olanlara oranla daha fazla internete kalma eğilimleri oldukları görülmüştür. İnternet konusunda deneyimleri fazla olan öğrencilerin, interneti sosyal aktiviteleri ve bilgi edinme amacıyla daha fazla kullandıkları görülmüştür.

Ayrıca internet deneyimi daha fazla olan öğrencilerin, internet deneyimi olmayanlara göre daha fazla pozitif olduğu görülmüştür.

Çalışmanın yapıldığı üniversitenin devlet üniversitesi olması, tüm halkı temsil edebilecek topluluğu barındırdığını gösterdiğine inanılarak, çıkan sonuçlar doğrultusunda gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir.

Liaw (2002), bilgisayar ve internet tutumlarının belirlenmesi üzerine Seattle Pacific Üniversitesinde yaptığı “An Internet Survey for Perceptions of Computer and the Word Wide Web: Relationship, Prediction and Difference” çalışmasında üniversitede okuyan öğrencilerin bilgisayar ve internete karşı tutumlarının belirlenmesini amaçlamıştır.

Araştırma üç amaca odaklanmıştır. Birinci amaç bilgisayar ve internet tutumları arasındaki ilişkiyi incelemektedir. İkinci amaç bilgisayar ve internet tutumlarının değişkenler üzerinde etkileri, üçüncü amacı ise bilgisayar ve internet tutumlarının demografik etkilerini araştırmaktır. Ayrıca internetin sağladığı avantajları ve sınırları bu araştırmada ele alınmaya çalışılmıştır.

Araştırma Seattle Pacific Üniversitesinde okumakta olan öğrenciler arasından seçilen 809 katılımcıyla gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara internet üzerinden hazırlanan bilgisayar ve internet tutumlarının belirlenmesini amaçlayan anket uygulanmaya çalışılmıştır. İnternet üzerinden doldurulan 263 adet ankettin kontrolünden sonra 3 adet anket verilerin bazı yerlerindeki boşluklar yüzünden iptal edilerek 260 adet anketten alınan veriler değerlendirilerek sonuçlar çıkarılmıştır.

Araştırmanın sonuç ve öneriler kısmında, bilgisayar ve internet arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu ortaya konularak bilgisayar kullanıcılarının internet tutumlarının pozitif olmasıyla bağdaştırılmıştır. Öğrencilerin eğitim-öğretim için başvurularında bilgisayar ve internet konusunda bilgili olmaları bilgi teknolojilerinin doğru anlaşılması öğrencilerin algıları için önemli olduğu vurgulanmıştır. Bilgisayar ve internetin eğitim aracı olarak kullanılmasında öğrencilerin daha önceden bilgisayar ve internet konusunda eğitim almaları gerektiği ifade edilmiştir.

Araştırmada bilgisayar deneyimi olanların tutumlarının daha olumlu çıktığı görülmüştür. Ayrıca erkek öğrencilerin bilgisayar ve internete karşı tutumlarının daha olumlu olduğu belirlenmiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evreni, örnekleme, veri toplama teknikleri ve verilerin analizinde kullanılan istatistiksel çözümleme teknikleri sunulmaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Üniversitede okuyan öğrencilerin bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutumları ile bilgisayar ve internet kullanımına yönelik belirlenen değişkenler arasındaki ilişkileri belirlemeyi amaçlayan bu araştırmanın modeli “tarama modelidir”.

Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilemez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan, ona uygun bir biçimde "gözleyip" belirleyebilmektir (Karasar, 1999: 77).

3.2. Araştırmanın Evreni

Araştırmanın evreni, araştırmanın amacı doğrultusunda Dicle Üniversitesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ziraat Fakültesi, Tıp Fakültesi, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, Hukuk Fakültesi, Diyarbakır Meslek Yüksek Okulu, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Atatürk Sağlık Yüksek Okulu, Fen Bilimleri Enstitüsü 2008-2009 öğretim yılı güz dönemi ve 2009-2010 öğretim yılı bahar döneminde öğrenimini sürdüren 15,500 öğrenci, Bahçeşehir Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, Hukuk Fakültesi, Fen Bilimleri Enstitüsü 2009-2010 öğretim yılı güz dönemi ve 2010 yaz okulunda öğrenimini sürdüren 4500 öğrenci oluşturmaktadır.

3.3.Araştırmanın Örnekleme

Evrenin büyüklüğünden dolayı örneklem alma yoluna gidilmiştir. Fakültelerde okuyan öğrenci sayılarına göre % 5 oranına göre orantılı tabakalama metodu (stratified/proportional) kullanılarak örneklem oluşturuldu.

Aşağıdaki Tablo 2’de bu uygulama sonucu elde edilen örneklemelere ilişkin bulgular yer almaktadır.

Tablo 2: Araştırma Örneklem tablosu (Dicle Üniversitesi)

BÖLÜM	f	%
ASYO	106	8,86
BESYO	108	9,02
DHF	5	0,42
DMYO	92	7,69
FBE	8	0,67
FEF	152	12,70
HF	32	2,67
İİBF	43	3,59
MMF	81	6,77
VF	2	0,17
TF	65	5,43
ZF	3	0,25
ZGEF	500	41,77
TOPLAM	1197	100

Tablo 2’yi incelendiğinde araştırma örnekleminde yer alan ve Dicle Üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin fakülte, yüksek okul ve enstitü dağılımı, Atatürk Sağlık Meslek Yüksek Okulu (ASYO) % 8,86, Beden Eğitimi ve Spor Meslek Yüksek Okulu (BESYO) % 9.02, Diş Hekimliği Fakültesi (DHF) % 0,42, Diyarbakır Meslek Yüksek Okulu (DMYO) % 7.69, Fen Bilimleri Enstitüsü (FBE)

0,67, Fen Edebiyat Fakültesi (FEF) % 12,70, Hukuk Fakültesi (HF) %2,67, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi (İİBF) % 3,59, Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi (MMF) % 6,77, Veterinerlik Fakültesi (VF) % 0,17, Tıp Fakültesi (TF) % 5,43, Ziraat Fakültesi (ZF) % 0,23, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi (ZGEF) % 41,77 olduğu görülmektedir.

Tablo 3: Cinsiyete göre Dağılım tablosu (Dicle Üniversitesi)

CİNSİYET	f	%
Kız	548	45,78
Erkek	649	54,22
Toplam	1197	100

Tablo 3’de Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan ve anketle araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyete göre dağılımlarını incelendiğinde (548) % 45,78’i kız, (649) % 54,22’inin erkek öğrencilerden oluştuğu görülmektedir.

Tablo 4: Araştırma Örneklem tablosu (Bahçeşehir Üniversitesi)

BÖLÜM	f	%
FEF	33	16,26
HF	28	13,79
İİBF	18	8,86
MMF	57	28,08
FBE	67	33,01
TOPLAM	203	100

Tablo 4 incelendiğinde araştırma örnekleminde yer alan ve Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin fakülte, yüksek okul ve enstitü dağılımı, Fen Bilimleri Enstitüsü (FBE) % 33,01, Fen Edebiyat Fakültesi (FEF) % 16,26, Hukuk Fakültesi (HF) % 13,79, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi (İİBF) % 8,86, Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi (MMF) % 28,08, den oluşmaktadır.

Tablo 5: Cinsiyete göre Dağılım tablosu (**Bahçeşehir Üniversitesi**)

CİNSİYET	f	%
Kız	77	37,93
Erkek	126	62,07
Toplam	203	100

Tablo 5’de Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan ve anketle araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyete göre dağılımlarını incelendiğinde (77) % 37,93’i kız, (126) % 62,07’sinin erkek öğrencilerden oluştuğu görülmektedir.

3.4. Veri Toplama Teknikleri

Araştırmada veri kaynağı olarak, evren ve örneklem bölümünde sözü edilen Dicle üniversitesinde; Atatürk Sağlık Meslek Yüksek Okulu (ASYO), Beden Eğitimi ve Spor Meslek Yüksek Okulu (BESYO), Diş Hekimliği Fakültesi (DHF), Diyarbakır Meslek Yüksek Okulu (DMYO), Fen Bilimleri Enstitüsü (FBE), Fen Edebiyat Fakültesi (FEF), Hukuk Fakültesi (HF), İktisadi İdari Bilimler Fakültesi (İİBF), Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi (MMF), Veterinerlik Fakültesi (VF), Tıp Fakültesi (TF), Ziraat Fakültesi (ZF), Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi (ZGEF), Bahçeşehir üniversitesinde; Fen Edebiyat Fakültesi (FEF), Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi (MMF), İktisadi İdari Bilimler Fakültesi (İİBF), Hukuk Fakültesi (HF), Fen Bilimleri Enstitüsü (FBE), de öğrenim görmekte olan öğrencilerin görüşlerine başvurulmuştur. Araştırmanın bağımsız değişkenleri öğrencilerin kişisel bilgileridir. Araştırmanın bağımlı değişkenleri ise Bilgisayar Deneyimi, Bilgisayara Yönelik Tutum ve İnternet/web’e Yönelik Tutumlardır. Bu değişkenler aşağıdaki tabloda belirlenen ilgili araçlarla ölçülmüştür.

Tablo 6: Araştırmanın Değişkenleri ve Ölçme Araçları

No	Değişken	Ölçme Araçları
1	Üniversite Öğrencilerinin Kişisel Özellikleri (Bağımsız Değişken)	Kişisel bilgiler anketi
2	Bilgisayar Deneyimi (Bağımlı Değişken)	Bilgisayar deneyim ölçeği
3	Bilgisayara Yönelik Tutumlar (Bağımlı Değişken)	Bilgisayar tutum ölçeği
4	İnternete Yönelik Tutum (Bağımlı Değişken)	Web tutum ölçeği

Tablo 6’da görüldüğü gibi araştırmada elde edilen veriler bir bağımsız değişken, üç bağımlı değişken olmak üzere dört değişken, dört ölçme aracı ile ölçülmüştür. Kullanılan ölçme araçlarının tanımı ile geçerlilik ve güvenilirlik değerleri aşağıda verilmektedir.

3.4.1.Kişisel Bilgiler Anketi

Bu anket üniversitede öğrenim gören öğrencilerin kişisel bilgilerini oluşturmak amacıyla yapılmıştır. Ankette üniversite öğrencilerinin kişisel bilgilerini elde etmek amacıyla toplam dört soru sorulmuştur. Anketin nasıl doldurulacağı ve ilgili açıklamalar anketin her bölümünde yer almaktadır. Kullanılan anket EK 1’ de sunulmaktadır.

3.4.2.Bilgisayar Deneyim Anketi

Araştırmada Dicle Üniversitesi (Diyarbakır) ve Bahçeşehir Üniversitesi (İstanbul) da öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinin bilgisayar deneyimlerine ilişkin tutumlarını ölçmek amacıyla Loyd, B. H. & Loyd, D. E. (1985) tarafından bulunan Liaw Shu-S. (2002) tarafından geliştirilen Cronbach Alpha yöntemiyle hesaplanarak, 0,877 bulunan “Bilgisayar Deneyiminiz” kullanılmıştır.

Üniversite öğrencilerine 5 maddeden oluşan, likert tipi, beş dereceli bir ölçekten oluşan anket uygulanmıştır. Ankette kullanılan maddeler, 1’den 5’e doğru puanlanmıştır.

Tablo 7: Uygulama sonucuna göre Dicle Üniversitesi Bilgisayar Deneyimi (BD) Güvenilirlik Katsayısı Değerleri

	N	Güvenilirlik Katsayısı (Alpha)
Bilgisayar Deneyiminiz	1197	0,877

Araştırma sonucunda alfa katsayısı $0,80 \leq \alpha \leq 1,00$ olduğunda ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğu belirtilmektedir. Uygulama sonucunda bilgisayar deneyimine yönelik ölçeğin güvenilirlik katsayısı (alpha) 0,88 olarak bulunmuştur.

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre Dicle Üniversitesinde okuyan öğrencilerin bilgisayar deneyim ortalama değeri ($\bar{X}=2,975$) “Orta” olarak bulunmuştur. Elde edilen sonuçlar aşağıdaki tablo 8’de belirtilmektedir.

Tablo 8: Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Bilgisayar Deneyimi için bulunan istatistiksel veriler

	\bar{X}	$\bar{X} \text{ min}$	$\bar{X} \text{ max}$
Bilgisayar Deneyiminiz	2,975	2,365	3,561

Tablo 9: Elde edilen sonuçlara göre Bilgisayar Deneyimi (BD) maddeleri, Ortama ve Sapma Değerleri

No	Madde	Ortalama	S. Sapma
1	Bilgisayar kullanma tecrübeniz.	3,4211	1,07953
2	İnternet kullanma tecrübeniz	3,5614	1,06351
3	Herhangi bir kelime işlem programı kullanma tecrübeniz. (Microsoft Word, WordPad vb.)	3,1061	1,14044
4	Herhangi bir veri tabanı kullanma tecrübeniz. (Oracle, Microsoft Access vb.)	2,4236	1,18669
5	Herhangi bir bilgisayar dili konusunda tecrübeniz. (C, HTML vb.)	2,3651	1,21909
Toplam		14,8773	5,68926

Tablo 9’da ortaya çıkan verilerin ışığında, ankete verilen en düşük toplam değer 5, en büyük toplam değer 25 olabilir. Elde edilen toplam ortalama değer 14,8773’dir. Bu sonuçla da anketin Dicle Üniversitesinde bilgisayar deneyimi konusundaki tutumu ortanın biraz üstünde çıkmıştır. Araştırmada konu edilen soruların ortalama değerlerinin değerlendirilmesi sonucunda; Dicle üniversitesinde eğitim gören öğrencilerin bilgisayar tecrübesi ortalama değeri ($\bar{X}=3,4211$) çıkan sonuçla “İyi”, internet tecrübesi ortalama değeri ($\bar{X}=3,5614$) “İyi”, kelime işlem programı tecrübesi ($\bar{X}=3,1061$) “Orta”, veri kullanma tecrübesi ($\bar{X}=2,4236$) “Yetersiz”, bilgisayar dili konusundaki tecrübesi ($\bar{X}=2,3651$) “Yetersiz” olarak bulunmuştur.

Tablo 10: Uygulama sonucuna göre Bahçeşehir Üniversitesi Bilgisayar Deneyimi (BD) Güvenilirlik Katsayısı Değerleri

	N	Güvenilirlik Katsayısı (Alpha)
Bilgisayar Deneyiminiz	203	0,803

Araştırma sonucunda bilgisayar deneyimine yönelik ölçeğin güvenilirlik katsayısı (alpha) 0,80 olarak bulunmuştur.

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre Bahçeşehir üniversitesinde okuyan öğrencilerin bilgisayar deneyim ortalama değeri ($\bar{X}=3,533$) “İyi” olarak bulunmuştur. Elde edilen sonuçlar aşağıdaki tablo 11’de belirtilmektedir.

Tablo11: Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Bilgisayar Deneyimi için bulunan istatistiksel veriler

	\bar{X}	\bar{X} min	\bar{X} max
Bilgisayar Deneyiminiz	3,533	2,453	4,256

Tablo 12: Elde edilen sonuçlara göre BD Madde, Ortama ve Sapma Değerleri

No	Madde	Ortalama	S. Sapma
1	Bilgisayar kullanma tecrübeniz.	4,2217	0,70016
2	İnternet kullanma tecrübeniz	4,2562	0,70599
3	Herhangi bir kelime işlem programı kullanma tecrübeniz. (Microsoft Word, WordPad vb.)	4,1724	0,76742
4	Herhangi bir veri tabanı kullanma tecrübeniz. (Oracle, Microsoft Access vb.)	2,5616	1,20638
5	Herhangi bir bilgisayar dili konusunda tecrübeniz. (C, HTML vb.)	2,4532	1,19053
Toplam		17,665	3,42474

Tablo 12’de Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyimleri için verdikleri cevaplar sonucunda, ankete verilen en düşük toplam değer 5, en büyük toplam değer 25 olabilir. Otaya çıkan toplam ortalama değer 17,665’dir. Bu sonuçla da anketin Bahçeşehir üniversitesinde bilgisayar deneyimi konusundaki tutumunun “İyi” çıktığı görülmektedir. Araştırmada konu edilen soruların ortalama değerlerinin irdelenmesi sonucunda; Bahçeşehir üniversitesinde eğitim gören

öğrencilerin bilgisayar tecrübesi ortalama değeri ($\bar{X}=4,2217$) çıkan sonuçla “Çok İyi”, internet tecrübesi ortalama değeri ($\bar{X}=4,2562$) “Çok İyi”, kelime işlem program tecrübesi ($\bar{X}=4,1724$) “İyi”, veri kullanma tecrübesi ($\bar{X}=2,5616$) “Yetersiz”, bilgisayar dili konusundaki tecrübesi ($\bar{X}=2,4532$) “Yetersiz” olarak bulunmuştur.

3.4.3 Bilgisayar Tutum Ölçeği

Araştırmada üniversite öğrencilerinin bilgisayara ilişkin tutumlarının ölçülmesi amacıyla orijinali Loyd, B. H. & Loyd, D. E. (1985) tarafından bulunan Liaw Shu-S. (2002) tarafından geliştirilen ve güvenilirliği Cronbach Alpha yöntemiyle hesaplanarak, 0,89 bulunan “Bilgisayara Yönelik Tutum Ölçeği” (BYTÖ) kullanılmıştır.

Üniversite öğrencilerinin doldurarak cevapladığı 16 maddeden oluşan ölçek likert tipi beş dereceli bir ölçektir. Maddelerin hepsi olumlu önermelerden oluşmakta ve 1’den 5’e doğru puanlanarak hesaplanmaktadır. Uygulama sonucunda çıkacak yüksek puanlar bilgisayara yönelik tutumun olumlu olduğunu ifade etmektedir.

Uygulama sonucunda güvenilirlik değeri, madde ve ortalamaları ile sapma değeri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 13: Uygulama sonuçlarına göre Dicle üniversitesi BYTÖ Güvenilirlik Katsayısı Değerleri

	N	Güvenilirlik Katsayısı (Alpha)
Bilgisayar Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği	1197	0,900

Yapılan araştırmada Cronbach Alpha katsayısı $0,80 \leq \alpha \leq 1,00$ olduğundan ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu belirtmektedir. Uygulanan anketin sonucunda bilgisayara yönelik tutum ölçeğinin güvenilirlik katsayısı (Alpha) ,90 olarak bulunmuştur.

Tablo 14: Uygulama sonucuna göre Dicle üniversitesi BYTÖ maddelerinin Ortalama ve Sapma değerleri

No	Madde	Ortalama	S. Sapma
1	Kişisel bilgisayarları kullanırken yaptıklarımın tereddüt etmem.	3,5397	1,17149
2	Veri dosyalarını sakladığım ortamları kullanırken tereddüt etmem	3,1587	1,20819
3	Bilgisayarda kullanılan kelime işlem programlarını kullanırken tereddüt etmem	3,5246	1,16976
4	Bilgisayar kullanırken yeni şeyler öğrenirim.	4,1704	0,91770
5	Bilgisayar kullanmaktan hoşlanırım	4,2281	0,90923
6	Arkadaşlarımla bilgisayar kullanmaktan hoşlanırım	3,4921	1,25215
7	Evde Kendime ait bilgisayar olmasından hoşlanırım.	4,3952	0,93255
8	Gündelik hayatta bilgisayarı işlerim için kullanmaktan hoşlanırım	4,0476	1,01752
9	Eğitim hayatım boyunca bilgisayar kullanmak gerekir	4,2673	0,91094
10	Bilgisayar kullanmayı bilmek benim için önemlidir.	4,3525	0,88239
11	Bilgisayarı günlük hayatta birçok iş için kullanırım (yazı yazmak, e-mail, internet v.b)	3,9156	1,13417
12	Bilgisayar kullanmak akademik başarıyı etkiler	3,9791	1,08981
13	Bilgisayar kullanmak çalışmalarım için faydalıdır.	4,2272	0,89133
14	Bilgisayar kullanmayı bilmek iş imkânlarını artırabilir.	4,3584	0,88901
15	Bilgisayar araçlarını öğrenmek, bilgisayarın bana daha iyi hizmet verilmesini sağlar	4,2916	0,90393
16	Bilgisayarı nasıl kullanacağım konusunda kendimi bilgili hissedirim	3,6876	1,07150
TOPLAM		63,64	16,35

Dicle üniversitesinde uygulanan anketten elde edilen sonuca göre, bilgisayar yönelik tutum ölçeğinin aritmetik ortalaması 63,64 bulunmuştur. Bu sonuç ve ölçekteki derecelendirme dikkate alındığında Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının olumlu olduğu söylenebilir.

Tablo 15: Uygulama sonuçlarına göre Bahçeşehir üniversitesi BYTÖ Güvenilirlik Katsayısı Değerleri

	N	Güvenilirlik Katsayısı (Alpha)
Bilgisayar Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği	203	0,857

Yapılan araştırmada Cronbach Alpha katsayısı $0,80 \leq \alpha \leq 1,00$ olduğundan ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu belirtmektedir. Uygulanan anketin sonucunda bilgisayara yönelik tutum ölçeğinin güvenilirlik katsayısı (Alpha) 0,86 olarak bulunmuştur.

Tablo 16: Uygulama sonucuna göre Bahçeşehir üniversitesi BYTÖ maddelerinin Ortalama ve Sapma değerleri

No	Madde	Ortalama	S. Sapma
1	Kişisel bilgisayarları kullanırken yaptıklarımın tereddüt etmem.	4,4187	0,75586
2	Veri dosyalarını sakladığım ortamları kullanırken tereddüt etmem	3,9310	0,98763
3	Bilgisayarda kullanılan kelime işlem programlarını kullanırken tereddüt etmem	4,3498	0,80274
4	Bilgisayar kullanırken yeni şeyler öğrenirim.	4,3596	0,66284
5	Bilgisayar kullanmaktan hoşlanırım	4,3941	0,70526
6	Arkadaşlarımla bilgisayar kullanmaktan hoşlanırım	4,0443	1,09137
7	Evde Kendime ait bilgisayar olmasından hoşlanırım.	4,6552	0,54438
8	Gündelik hayatta bilgisayarı işlerim için kullanmaktan hoşlanırım	4,4680	0,75957
9	Eğitim hayatım boyunca bilgisayar kullanmak gerekir	4,5025	0,67761
10	Bilgisayar kullanmayı bilmek benim için önemlidir.	4,6601	0,54294
11	Bilgisayarı günlük hayatta birçok iş için kullanırım (yazı yazmak, e-mail, internet v.b)	3,6502	0,53662
12	Bilgisayar kullanmak akademik başarıyı etkiler	4,5369	0,64667
13	Bilgisayar kullanmak çalışmalarım için faydalıdır.	4,6059	0,53802
14	Bilgisayar kullanmayı bilmek iş imkânlarını artırabilir.	4,6897	0,57784
15	Bilgisayar araçlarını öğrenmek, bilgisayarın bana daha iyi hizmet verilmesini sağlar	4,6995	0,51063
16	Bilgisayarı nasıl kullanacağım konusunda kendimi bilgili hissedirim	4,2808	0,76104
TOPLAM		71,25	11,10

Bahçeşehir üniversitesinde uygulanan anketten elde edilen sonuca göre de, bilgisayar yönelik tutum ölçeğinin aritmetik ortalaması 71,25 bulunmuştur. Bu sonuç ve ölçekteki derecelendirme dikkate alındığında üniversite öğrencilerinin bilgisayara yönelik olumlu tutuma sahip oldukları söylenebilir.

3.4.4. İnternet/web Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği

Araştırma Dicle Üniversitesi (Diyarbakır) ve Bahçeşehir Üniversitesi (İstanbul) da öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinin internet kullanımına ilişkin tutumlarını ölçmek amacıyla Loyd, B. H. & Loyd, D. E. (1985) tarafından bulunan Liaw Shu-S. (2002) tarafından geliştirilen Cronbach Alpha yöntemiyle hesaplanarak, 0,87 bulunan “İnternet/web Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır.

Üniversite öğrencilerine 16 maddeden oluşan, likert tipi, beş dereceli bir ölçekten oluşan anket uygulanmıştır. Ankette kullanılan tüm maddeler olumlu, 1’den 5’e doğru puanlanmıştır.

Ölçeğin güvenilirlik katsayısı 0,909 olarak belirlenmiştir. Ölçek en az 16, en fazla 80 puan alabilmektedir. Anketten elde edilen puanların aritmetik ortalamasının yüksek puanlara karşılık gelmesi, internete yönelik tutumunda olumlu olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Uygulama sonucuna göre güvenilirlik değeri, madde ve ortalamaları ile sapma değerleri aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 17: Uygulama sonucuna göre Dicle Üniversitesi İKYTÖ Güvenilirlik Katsayısı Değerleri

	N	Güvenilirlik Katsayısı (Alpha)
İnternet Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği	1197	0,909

Uygulama sonucunda internet kullanımına yönelik tutum ölçeği güvenilirlik katsayısı (Alpha) 0.91 olarak bulunmuştur.

Tablo 18: Elde edilen sonuçlara göre İKYTÖ maddeleri, Ortama ve Standart Sapma Değerleri

No	Madde	Ortalama	S. Sapma
1	İnternet'i kullanırken tereddüt etmem	3,6675	1,17231
2	e-postayı kullanırken tereddüt etmem	3,5539	1,21782
3	İnternet tarayıcılarını kullanırken tereddüt etmem.(Explorer Netscape Communicator, Modzilla Firefox v.b)	3,2356	1,19697
4	Arama motorlarını kullanırken problem yaşamam.(Yahoo,Google v.b)	3,6107	1,22631
5	e-posta ile haberleşmekten hoşlanırım.	3,6449	1,21931
6	Arkadaşım ile İnternet hakkında konuşmaktan hoşlanırım.	3,5397	1,22794
7	İnternet'i çalışmalarım için kullanmaktan hoşlanırım.	4,0760	0,99836
8	Evde internet kullanmaktan hoşlanırım.	4,2481	0,95172
9	İnterneti kullanmayı bilmek benim için önemlidir.	4,3233	0,87318
10	İnternet bilgiye ulaşmak için bana yardımcı olur.	4,4010	0,84675
11	İnternet haberleşmeyi kolaylaştırır.	4,3918	0,86711
12	İnternet'te kullanılan sayfalar (Yazı,Resim) faydalı bilgiler	3,8764	0,99987
13	İnternet araçlarını kullanmak için kendime güvenirim.	3,7519	1,07234
14	İnternet üzerinde yapılan e-öğrenmenin eğitime katkıda bulunacağına inanırım.	3,9632	1,02412
15	İnternet'i kullanmayı bilmek önemlidir.	4,3233	0,90238
16	İnternet kullanmayı bilmek akademik başarıyı artırır	4,3409	0,90008
TOPLAM		62,95	16,70

Uygulama sonucunda internet kullanımına yönelik ölçeğin aritmetik ortalaması 62,95 bulunmuştur. Elde edilen aritmetik ortalama sonucuna göre araştırmaya

katılanların doldurduğu anketler sonucunda internet kullanımına yönelik tutumlarının olumlu olduğunu söylenebilir.

Tablo 19: Uygulama sonucuna göre Bahçeşehir Üniversitesi İKYTÖ Güvenilirlik Katsayısı Değerleri

	N	Güvenilirlik Katsayısı (Alpha)
İnternet Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği	203	0,873

Uygulama sonucunda internet kullanımına yönelik tutum ölçeği güvenilirlik katsayısı (Alpha) 0.87 olarak bulunmuştur.

Tablo 20: Elde edilen sonuçlara göre Bahçeşehir Üniversitesi İKYTÖ maddeleri, Ortama ve Sapma Değerleri

No	Madde	Ortalama	S. Sapma
1	İnternet'i kullanırken tereddüt etmem	4,2808	0,78031
2	e-postayı kullanırken tereddüt etmem	4,2167	0,82192
3	İnternet tarayıcılarını kullanırken tereddüt etmem.(Explorer Netscape Communicator, Modzilla Firefox v.b)	3,9409	1,00319
4	Arama motorlarını kullanırken problem yaşamam.(Yahoo,Google v.b)	4,1182	0,90969
5	e-posta ile haberleşmekten hoşlanırım.	4,0739	0,94892
6	Arkadaşımla İnternet hakkında konuşmaktan hoşlanırım.	3,9852	0,97228
7	İnternet'i çalışmalarım için kullanmaktan hoşlanırım.	4,3695	0,66486
8	Evde internet kullanmaktan hoşlanırım.	4,4483	0,75192
9	İnterneti kullanmayı bilmek benim için önemlidir.	4,6404	0,55735
10	İnternet bilgiye ulaşmak için bana yardımcı olur.	4,6305	0,60235
11	İnternet haberleşmeyi kolaylaştırır.	4,6256	0,60340
12	İnternet'te kullanılan sayfalar (Yazı,Resim) faydalı bilgiler	4,3251	0,85174
13	İnternet araçlarını kullanmak için kendime güvenirim.	4,3842	0,73130
14	İnternet üzerinde yapılan e-öğrenmenin eğitime katkıda bulunacağına inanırım.	4,2611	0,88206
15	İnternet'i kullanmayı bilmek önemlidir.	4,6995	0,55700
16	İnternet kullanmayı bilmek akademik başarıyı arttır	4,5714	0,66643
TOPLAM		69,57	12,30

Bahçeşehir üniversitesinde yapılan araştırmanın sonucunda; internet kullanımına yönelik ölçeğin aritmetik ortalaması 69,57 bulunmuştur. Elde edilen aritmetik ortalama

sonucuna göre araştırmaya katılanların doldurduğu anketler sonucunda internet kullanımına yönelik tutumlarının olumlu olduğunu söylenebilir.

3.5 Ölçme Araçlarının Uygulanması

Araştırmada kullanılarak elde edilen kişisel bilgiler, Bilgisayar Tecrübesi, Bilgisayar ve İnternet kullanımlarına yönelik tutum ölçeği ilk olarak Dicle Üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilere, eğitim gördükleri bölüm ayrımı yapılmadan, tüm fakülte öğrencilerine uygulanmaya çalışılmıştır. Anketler 2008-2009 yılında ilkbahar ve güz dönemlerinde Dicle üniversitesinde eğitim görmekte olan 1197 öğrenciye, 2009-2010 yılında güz ve yaz okulunda Bahçeşehir üniversitesinde eğitim görmekte olan 203 öğrenciye uygulanarak, sonuçlar edilmeye çalışılmıştır.

3.6 İstatistiksel Çözümleme Teknikleri

Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesi amacıyla frekans ve yüzde, dağılımın orta noktasını göstermek amacıyla aritmetik ortalama, dağılımdaki değerlerin ortalamaya göre ne uzaklıkta olduğunu ölçmek amacıyla standart sapma, belirlenen iki grup arasında araların da fark olup olmadığını test etmek için t testi, ikiden fazla bağımsız grup arasındaki farkların belirlenmesi için varyans analizi, gruplar arasındaki anlamlı farkların kaynağını bulmak için Turkey HSD testi yapılmıştır. Araştırmada önem düzeyi 0,05 olarak belirlenmiştir (Çepni, 2007:177).

Araştırmada elde edilen verilerin tablolarının hazırlanması ve hesaplamalar için MS Excel paket programı, verilerin çözümlenmesinde ise SPSS 15,0 paket programı kullanılmıştır.

Veri toplama aracının orijinal formunda yer alan “Bilgisayar Deneyiminiz” için; Çok iyi “5”, İyi ”4”, Orta “3”, Yetersiz “2”, Hiç yok “1”, şeklinde puanlandırıldı. Ankette “Bilgisayar Tutum Ölçeği” ve “WEB/İnternet Tutum Ölçeği” için Hiç Katılmıyorum “1”, Katılmıyorum “2”, Kısmen Katılıyorum “3”, Katılıyorum “4”, “Tamamen Katılıyorum “5” olarak puanlandırıldı. Tutum puanlarına ait aritmetik ortalamalar yorumlanırken, 1,00–1,80 arasındaki ortalama değerler “Hiç Katılmıyorum”, 1,81–2,60 arasındaki değerler “Katılmıyorum”, 2,61–3,40 arasındakiler

“Kısmen Katılıyorum”, 3,41–4,20 arasındakiler “Katılıyorum”, ve 4,21–5,00 arasındakiler ise “Tamamen Katılıyorum” olarak kabul edildi. Ölçeğin bilgisayar deneyimi ile ilgili bölümü 5’li derecelenmeli Likert tipi olduğundan dolayı kullanım sıklıklarına ait aritmetik ortalamaları yorumlamada, 1,00–1,80 arasındaki ortalama değerler “Hiç Yok”, 1,81–2,60 arasındaki değerler “Yetersiz”, 2,61–3,40 arasındakiler “Orta”, 3,41–4,20 arasındaki değerler “İyi”, ve 4,21-5,00 arasındakiler ise “Çok İyi” olarak kabul edildi. Düzeylerin yer aldıkları bu aralıklar, seçeneklere verilen en düşük değer olan 1 ile en yüksek değer olan 5 arasındaki seri genişliğinin seçilerek (düzey) sayısına bölünmesiyle elde edilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmanın alt problemleriyle ilgili olarak ulaşılan nicel ve nitel bulgular tablolar halinde verildikten sonra bulgulara ilişkin yorumlar sunulmaktadır.

4.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Birinci alt problem üniversite öğrencilerinin bilgisayara yönelik tutumları nelerdir? Bu düzeyler üniversite öğrencilerinin sahip oldukları kişisel özelliklerinden cinsiyetine, hangi üniversitede eğitim gördüklerine, üniversitede kaçınıcı sınıfta eğitim gördüğüne, eğitim gördüğü fakülteye, ne kadar süre ile bilgisayar kullanıcısı olmalarına göre farklılık göstermekte midir? Aşağıda uygulama sonuçlarına göre bu alt probleme ilişkin bulgular ve çözümlenmeler tablolara kullanılarak verilmektedir.

Tablo 21: Dicle Üniversitesinde öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinin Bilgisayara Yönelik Tutumlarının Düzeyleri

	N	Minimum	Maksimum	\bar{X}	Sx
Tutum	1197	3,159	4,395	3,977	10,413

Yukarıdaki tabloda Dicle üniversitede öğrenim görmekte olan öğrencilerin bilgisayara yönelik tutum ortalaması ($\bar{X}=3,977$) olarak bulunmuştur. Elde edilen ortalama değer sonucunda öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumları “Katılıyorum” çıkmıştır.

Tablo 22: Bahçeşehir Üniversitesinde öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinin Bilgisayara Yönelik Tutumlarının Düzeyleri

	N	Minimum	Maksimum	\bar{X}	Sx
Tutum	203	3,931	4,700	4,453	6,421

Tablo 22’de Bahçeşehir üniversitede öğrenim görmekte olan öğrencilerin bilgisayara yönelik tutum ortalaması ($\bar{X}=4,453$) olarak bulunmuştur. Elde edilen ortalama değer sonucunda öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumları “ Tamamen Katılıyorum” çıkmıştır.

a. Üniversitelerde öğrenim görmekte olan öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının Cinsiyet değişkenine göre çözümleme sonuçları:

Tablo 23: Cinsiyete göre Dağılım tablosu (Dicle Üniversitesi)

CİNSİYET	f	%
Kız	548	45,78
Erkek	649	54,22
Toplam	1197	100

Tablo 23’de Dicle üniversitesinde öğrenim gören ve araştırmaya katılan kız ve erkek öğrencilerin dağılımı yer almaktadır. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin; 548’i kız öğrenci (% 45,78) ve 649’i erkek (% 54,22) öğrencilerden oluşmaktadır.

Tablo 24: Üniversite öğrencilerinin bilgisayar tutumlarının Cinsiyet Değişkenine göre dağılımları ve t istatistik sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	Sx	Sd	t	Anlamlılık Düzeyi
Kız	548	3,947	10,357	1,195	1,499	p=0,680
Erkek	649	4,003	10,449			
Toplam	1197	3,975	10,403			

Tablo 24 incelendiğinde Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre; bilgisayara yönelik tutumlarının istatistiksel olarak çözümlenmesinden ($t_{0,680}=1,499$ $p=0,689$ düzeyinde) anlamlıdır. Araştırmada erkek öğrencilerin bilgisayara yönelik tutum düzeyleri ($\bar{X}=4,003$) çok az bir farkla da olsa kız öğrencilerin ($\bar{X}=3,947$) tutumlarından daha iyi çıkmıştır.

Tablo 25: Cinsiyete göre Dağılım tablosu (**Bahçeşehir Üniversitesi**)

CİNSİYET	f	%
Kız	77	37,93
Erkek	126	62,07
Toplam	203	100

Tablo 25'te Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören ve araştırmaya katılan kız ve erkek öğrencilerin dağılımı yer almaktadır. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin; 77'si kız öğrenci (% 37,93) ve 126'sı erkek (% 62,07) öğrencilerden oluşmaktadır.

Tablo 26: Üniversite öğrencilerinin bilgisayar tutumlarının Cinsiyet Değişkenine göre dağılımları ve t istatistik sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	Sx	Sd	t	Anlamlılık Düzeyi
Kız	77	4,348	0,368	201	2,960	p=0,250
Erkek	126	4,517	0,433			
Toplam	203	4,432	0,400			

Tablo 26'ı incelendiğinde Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre; bilgisayara yönelik tutumlarının istatistiksel olarak çözümlenmesinden ($t_{0,250}=2,960$ $p=0,250$ düzeyinde) anlamlıdır. Araştırmada erkek öğrencilerin bilgisayara yönelik tutum düzeyleri ($\bar{X}=4,517$) çok az bir farkla da olsa kız öğrencilerin ($\bar{X}=4,348$) tutumlarından daha iyi çıkmıştır.

Araştırmanın sonuçlarına göre Deniz (1994), Saracaloğlu (2001) tarafından yapılan araştırma bilgileriyle örtüşmektedir. Daha önce yapılan araştırmalarda cinsiyet göre çıkan anlamlı farkların Aksoy (1989), son yıllarda giderek kapandığı, bilgisayar tutumlarının kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında bir birine yakın veya eş değer olduğu söylenebilir.

b. Üniversitelerde öğrenim görmekte olan öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının Fakülte, Yüksek Okul ve Enstitü değişkenine göre çözümlenme sonuçları:

Tablo 27: Dicle Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Fakülte dağılımları

Fakülte/Yüksek Okul veya Enstitü	f	%
ASYO	106	8,86
BESYO	108	9,02
DHF	5	0,42
DMYO	92	7,69
FBE	8	0,67
FEF	152	12,70
HF	32	2,67
İİBF	43	3,59
MMF	81	6,77
VF	2	0,17
TF	65	5,43
ZF	3	0,25
ZGEF	500	41,77
TOPLAM	1197	100

Araştırmaya katılan ancak anket sayısı test yapacak kadar yeterli olmayan ($N \leq 32$) fakülte veya enstitüler “t” testi ve “ANOVA” testi dışında bırakılmıştır. İstatistiği alınan fakülte veya yüksek okullar; ASYO, BESYO, DMYO, FEF, HF, İİBF,

MMF, TF, ZGEF'dir. Teste tabi tutulan Fakülte, Yüksek Okul ve Enstitülerin belirlendiği tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 28: ANAVO testi uygulanacak Fakülte, Yüksek Okullar ve Enstitüler

Fakülte/Yüksek Okul veya Enstitü	f	%
ASYO	106	8,99
BESYO	108	9,16
DMYO	92	7,80
FEF	152	12,89
HF	32	2,72
İİBF	43	3,65
MMF	81	6,87
TF	65	5,51
ZGEF	500	42,41
TOPLAM	1179	100

Araştırmada istatistiği alınan fakülte veya yüksek okullar; ASYO'da öğrenim gören ve araştırmaya katılan 106 öğrenci (% 8,99), BESYO'da öğrenim gören ve araştırmaya katılan 108 öğrenci (% 9,16), DMYO'da öğrenim gören ve araştırmaya katılan 92 öğrenci (% 7,80), FEF öğrenim gören ve araştırmaya katılan 152 öğrenci (% 12,89), HF' de öğrenim gören ve araştırmaya katılan 32 öğrenci (% 2,72), İİBF'de öğrenim gören 43 öğrenci (% 3,65), MMF' de öğrenim gören ve araştırmaya katılan 81 öğrenci (% 6,87), TF' de öğrenim gören ve araştırmaya katılan 65 öğrenci (%5,51), ZGEF'de öğrenim gören ve araştırmaya katılan 500 öğrenci (% 42,41) dir. Teste tabi tutulan Fakülte, Yüksek Okul ve Enstitülerden elde edilen sonuçlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 29: Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Fakülte değişkenine göre ANOVA sonuçları

	KT	Sd	KO	F	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	26,563	12	2,214	5,461	p=0,000
Gruplar İçi	479,558	1183	0,405		
Toplam	506,121	1195			

Tablo 29’da Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin fakülte ve yüksek okul değişkenine göre bilgisayar tutumlarının tek yönlü varyans analizi karşılaştırmaları yer almaktadır. Gruplar arasında ($F_{12-1183}=5,461$; $p=0,000$ düzeyinde) anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Çıkan farklılık bazı Fakülte, Yüksek Okul veya Enstitülerin bilgisayara yönelik tutumlarının aynı olmadığını göstermektedir. Elde edilen sonuçlara göre üniversitenin fakülte değişkenine göre en az iki veya daha fazla grubun bilgisayar yönelik tutumları istatistiksel olarak ($p=0,000$ düzeyinde) anlamlıdır. Anlamlı grubun bulunması veya farklılığın hangi gruptan yana olduğunun tespiti için yapılan Turkey HSD testi sonuçları tablo da gösterilmektedir.

Tablo 30: Üniversite öğrencilerinin bilgisayar yönelik tutumlarının Fakülte, Yüksek Okul ve Enstitü değişkenine göre Turkey HSD test sonuçları

		Ortalamalar	
Fakülte / YO	Fakülte / YO	Arasındaki Fark	Anlamlılık Düzeyi
ASYO	DMYO	-0,41514	p=0,000
ASYO	MMF	-0,39122	p=0,002
BESYO	DMYO	-0,41651	p=0,000
BESYO	MMF	-0,39258	p=0,002
DMYO	FEF	0,47681	p=0,000
DMYO	TF	0,36016	p=0,029
DMYO	ZGEF	0,32531	p=0,001
FEF	MMF	-0,45288	p=0,000
MMF	ZGEF	0,30138	p=0,005

Tablo 30’da Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Fakülte ve Yüksek Okullarda eğitim görmelerine göre bilgisayara yönelik tutumları yapılan Turkey HSD testiyle belirlenmiştir. Çıkan sonuçların ışığında Dicle üniversitesi ASYO’da öğrenim gören öğrenciler ile DMYO’ da öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar yönelik tutumlarında ($p < 0,05$ düzeyinde) DMYO’ unda öğrenim görenlerin lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Aynı şekilde ASYO ve MMF grupları arasında ($p < 0,05$ düzeyinde) MMF tarafına, BESYO ve DMYO grupları arasında ($p < 0,05$ düzeyinde) DMYO tarafına, BESYO ve MMF grupları arasında ($p < 0,05$ düzeyinde) MMF tarafına, DMYO ve FEF grupları arasında ($p < 0,05$ düzeyinde) DMYO tarafına, DMYO ve TF grupları arasında ($p < 0,05$ düzeyinde) DMYO tarafına, DMYO ve ZGEF grupları arasında ($p < 0,05$ düzeyinde) DMYO tarafına FEF ve MMF grupları arasında ($p < 0,05$ düzeyinde) MMF tarafına, MMF ve ZGEF grupları arasında ($p < 0,05$ düzeyinde) ZGEF tarafına anlamlı farklılıkların olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 31: Bahçeşehir Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Fakülte dağılımları

BÖLÜM	f	%
FEF	33	16,26
HF	28	13,79
İİBF	18	8,86
MMF	57	28,08
FBE	67	33,01
TOPLAM	203	100

Araştırmada istatistiği alınan fakülte veya yüksek okullar; FEF’ inde öğrenim gören ve araştırmaya katılan 33 öğrenci (% 16,26), HF’ de öğrenim gören ve araştırmaya katılan 28 öğrenci (% 13,79), İİBF’ DE öğrenim gören 18 öğrenci (% 8,86), MMF’ de öğrenim gören ve araştırmaya katılan 57 öğrenci (% 28,08), FBE’ de öğrenim gören ve araştırmaya katılan 67 öğrenci (% 33,01) dir. Teste tabi tutulan Fakülte, Yüksek Okul ve Enstitülerden elde edilen sonuçlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 32: Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Fakülte değişkenine göre ANOVA sonuçları

	KT	Sd	KO	F	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	2,105	4	0,526	3,424	p=0,010
Gruplar İçi	30,433	198	0,154		
Toplam	32,538	202			

Tablo 32’de Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin fakülte ve yüksek okul değişkenine göre bilgisayar tutumlarının tek yönlü varyans analizi karşılaştırmaları yer almaktadır. Gruplar arasında ($F_{4-198}=3,424$; $p=0,010$ düzeyinde) anlamlı fark bulunmuştur. Anlamlı farkların hangi yöne olduğunun belirlenmesi için yapılan Turkey HSD test sonuçları tablo 33’te yer almaktadır.

Tablo 33: Üniversite öğrencilerinin bilgisayar yönelik tutumlarının Fakülte ve Enstitü değişkenine göre Turkey HSD test sonuçları

		Ortalamalar	
Fakülte / YO	Fakülte / YO	Arasındaki Fark	Anlamlılık Düzeyi
İİBF	MMF	-0,38580	p=0,003

Tablo 33’de Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Fakültelerde ve Enstitüde eğitim görmelerine göre bilgisayara yönelik tutumları yapılan Turkey HSD testiyle belirlenmiştir. Çıkan sonuçların ışığında Bahçeşehir üniversitesi İİBF’ de öğrenim gören öğrenciler ile MMF’ de öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar yönelik tutumlarında (p<0,05 düzeyinde) MMF’ sinde öğrenim görenlerin lehine anlamlı bir fark bulunmuştur.

c. Üniversitelerde öğrenim görmekte olan öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının Sınıf değişkenine göre çözümlenme sonuçları:

Tablo 34: Dicle üniversitesinde ankete katılan üniversite öğrencilerinin Sınıf Dağılım Tablosu

Öğrenim Görülen Sınıf	f	%
Birinci Sınıf	397	33,17
İkinci Sınıf	341	28,49
Üçüncü Sınıf	251	20,97
Dördüncü Sınıf	167	13,95
Diğer Sınıflar(5-6 Tıp Fakültesi, Yüksek lisans ve Doktora Öğrencileri)	41	3.43
TOPLAM	1197	100

Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin sınıf değişkeni yönünden belirlenmesi sırasında oluşturulan tablo 34’de Tıp Fakültesi öğrencilerinin 5 ve 6. sınıf öğrencileri ve Fen Bilimleri Enstitüsünde yüksek lisans ve doktora öğrencilerini “Diğer Sınıflar” ifadesi altında toplayarak istatistiklere dahil edilmiştir.

Araştırmaya katılan ve Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerden; 397'si “Birinci Sınıf” (% 33,17), 341'i “İkinci Sınıf” (% 28,49), 251'i “Üçüncü Sınıf” (% 20,97), 167'si “Dördüncü Sınıf” (% 13,95), 41'i “Diğer Sınıflar” (% 3,43) öğrencileridir.

Tablo 35: Dicle üniversitede öğrenim gören öğrencilerin Sınıf değişkenine göre farklılığını belirlemek için ANOVA testi

BYTÖ	KT	Df	KO	F	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	7,166	4	1,792	4,276	p=0,002
Grup İçi	499,462	1192	0,419		
Toplam	506,628	1196			

Tablo 35’de Dicle üniversitesinde eğitim görmekte olan öğrencilerin Sınıf değişkenine göre bilgisayara yönelik tutumlarının tek yönlü varyans analizi karşılaştırılması yapılmıştır. Çıkan sonuçlar ($F_{4-1192}=4,276$; $p=0,002$ düzeyinde) en az iki grup arasında ($p=0,002$ düzeyinde) anlamlı farkın olduğunu göstermektedir. Anlamlı farkın belirlenmesi için Turkey HSD testi yapılmış, elde edilen sonuçlar tablo 36’te gösterilmiştir.

Tablo 36: Dicle Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının Sınıf değişkenine göre Turkey HSD Anlamlılık tablosu

Öğrenim Görülen Sınıf	Öğrenim Görülen Sınıf	Ortalamalar Arasındaki Fark	Anlamlılık Düzeyi
Birinci Sınıf	İkinci Sınıf	-0,13457	p=0,040
Birinci Sınıf	Diğer Sınıflar	-0,31586	p=0,025
Üçüncü Sınıf	Diğer Sınıflar	-0,32029	p=0,028

Tablo 36’te Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Sınıf değişkenine göre yapılan Turkey HSD testinden çıkan sonuçlara göre birinci sınıflar ile ikinci sınıflar arasında ($p=0,040$ anlamlılık) istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Anlamlı fark ikinci sınıfta okumakta olan öğrenciler lehine olmuştur. Diğer anlamlı farklar birinci sınıfta okuyan öğrenciler ile diğer sınıflarla ifade edilen tıp 5 ve 6 sınıflarla birlikte, yüksek lisans ile doktora öğrencileri arasında, anlamlı farkın diğer sınıflar lehine olduğu, bir başka anlamlı fark üçüncü sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile diğer sınıflar arasında olduğu, anlamlı farkın yine diğer sınıflarda okumakta olan öğrenciler tarafına olduğu belirlenmiştir.

Tablo 37: Bahçeşehir Üniversitesinde Ankete Katılan Üniversite Öğrencilerinin Sınıf Dağılım Tablosu

Öğrenim Görülen Sınıf	f	%
Birinci Sınıf	25	12,32
İkinci Sınıf	52	25,62
Üçüncü Sınıf	24	11,82
Dördüncü Sınıf	35	17,24
Diğer Sınıflar(5-6 Tıp Fakültesi, Yüksek lisans ve Doktora Öğrencileri)	67	33
TOPLAM	203	100

Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin sınıf değişkeni yönünden belirlenmesi sırasında oluşturulan tablo 37’de Fen Bilimleri Enstitüsünde yüksek lisans öğrencilerini “Diğer Sınıflar” ifadesi altında toplayarak istatistiklere dahil edilmiştir.

Araştırmaya katılan ve Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerden; 25’i “Birinci Sınıf” (% 12,32), 52’i “İkinci Sınıf” (% 25,62), 24’ü “Üçüncü Sınıf” (% 11,82), 35’i “Dördüncü Sınıf” (% 17,24), 67’si “Diğer Sınıflar” (% 33) öğrencisidir.

Tablo 38: Bahçeşehir üniversitede öğrenim gören öğrencilerin Sınıf değişkenine göre farklılığını belirlemek için ANOVA testi

BYTÖ	KT	Df	KO	F	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	1,433	4	0,358	2,280	p=0,062
Grup İçi	31,105	198	0,157		
Toplam	32,538	202			

Tablo 38’de Bahçeşehir üniversitesinde eğitim görmekte olan öğrencilerin Sınıf değişkene göre bilgisayara yönelik tutumlarının tek yönlü varyans analizi karşılaştırılması yapılmıştır. Çıkan sonuçlar ($F_{4-198}=2,280$; $p=0,062$ düzeyinde) gruplar arasında sınıf değişkenine göre anlamlı farkın olmadığını göstermektedir.

d. Üniversitelerde öğrenim görmekte olan öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının Bilgisayar Kullanım Süresi değişkenine göre çözümlenme sonuçları:

Tablo 39: Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Bilgisayar Kullanım Süresi dağılım tablosu

Bilgisayar Kullanım Süresi	f	%
6 Ay	126	10,53
6 Ay ile 1 Yıl Arası	62	5,18
1 Yıl ile 2 Yıl Arası	243	20,30
2 Yıl ile 4 Yıl Arası	290	24,23
4 Yıl ile 6 Yıl Arası	212	17,71
6 Yıl ve Üstü	264	22,06
TOPLAM	1197	100

Dicle üniversitesinde öğrenim gören ve araştırmaya katılan öğrencilerin bilgisayar kullanımlarına ilişkin tablonun çözümlenmesinde; “6 Ay” gibi kısa süredir bilgisayar kullanan öğrenci sayısı 126 (% 10,53), “6 Ay ile 1 Yıl Arası” süredir bilgisayar kullanan öğrenci sayısı 62 (% 5,18), “1 Yıl ile 2 Yıl Arası” süredir bilgisayar

kullanan öğrenci sayısı 243 (% 20,30), “2 Yıl ile 4 Yıl Arası” süredir bilgisayar kullanan öğrenci sayısı 290 (% 24,23), “4 Yıl ile 6 Yıl Arası” süredir bilgisayar kullanan öğrenci sayısı 212 (% 17,71), “6 Yıl ve Üstü” süredir bilgisayar kullanan öğrenci sayısı 264 (% 22,06) dir.

Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin bilgisayar yönelik tutumlarının, Bilgisayar Kullanım Süresi değişkenine göre ele alındığı tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 40: Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Bilgisayara Yönelik Tutumlarının, Bilgisayar Kullanım Süresine göre ANOVA istatistiği sonuçları

BYTÖ	KT	df	KO	F	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	73,037	5	14,607	40,124	p=0,000
Grup İçi	433,591	1191	0,364		
Toplam	506,628	1196			

Üniversite öğrencilerinin bilgisayara yönelik tutumlarının, bilgisayar kullanma süresine göre tek yönlü varyans analizi karşılaştırması tablo 40’ta yapılmıştır. Gruplar arasında ($F_{5-1191}=40,124$; $p=0,000$ düzeyinde) anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu farklılıklar öğrencilerin bilgisayar kullanım sürelerinin belirlendiği 6 farklı ortama göre, bilgisayara yönelik tutumlarının benzer olmadığını göstermektedir. Uygulana testin sonucunda, üniversite öğrencilerinin bilgisayar kullanma sürelerine göre; en az iki grubun bilgisayara yönelik tutumlarının istatistiksel olarak ($p=0,000$ düzeyinde) anlamlıdır. Belirlenen anlamlı farkların hangi gruplardan kaynaklandığını bulmak için yapılan Turkey HSD testi sonuçları tablo 41’de verilmiştir.

Tablo 41: Üniversite öğrencilerinin Bilgisayar Kullanma Sürelerine göre bilgisayar yönelik tutumlarının Turkey HSD Anlamlılık testi

Bilgisayar Kullanım Süresi	Bilgisayar Kullanım Süresi	Ortalamalar	
		Arasındaki Fark	Anlamlılık Düzeyi
6 Ay	1 Yıl – 2 Yıl	-0,32530	p=0,000
6 Ay	2 Yıl – 4 Yıl	-0,48977	p=0,000
6 Ay	4 Yıl – 6 Yıl	-0,64626	p=0,000
6 Ay	6 Yıl ve Üstü	-0,78471	p=0,000
6 Ay – 1 Yıl	2 Yıl – 4 Yıl	-0,36429	p=0,000
6 Ay – 1 Yıl	4 Yıl – 6 Yıl	-0,52078	p=0,000
6 Ay – 1 Yıl	6 Yıl ve Üstü	-0,65923	p=,000
1 Yıl – 2 Yıl	2 Yıl – 4 Yıl	-0,16447	p=0,022
1 Yıl – 2 Yıl	4 Yıl – 6 Yıl	-0,32096	p=0,000
1 Yıl – 2 Yıl	6 Yıl ve Üstü	-0,45941	p=0,000
2 Yıl – 4 Yıl	4 Yıl – 6 Yıl	-0,15650	p=0,048
2 Yıl – 4 Yıl	6 Yıl ve Üstü	-0,29495	p=0,000

Tablo 41’de üniversite öğrencilerinin bilgisayara yönelik tutumlarının bilgisayar kullanma sürelerine göre anlamlı farkların belirlenmesi için yapılan Turkey HSD testi sonuçlarına göre; “6 ay” ile “1 yıl – 2 yıl” arasında ($p < 0,005$ düzeyinde) anlamlı fark olduğu, anlamlı farkın “1 yıl – 2 yıl” tarafına olduğu görülmektedir. Ortalamalar arasındaki farkların “-“ yöne doğrudur. Bilgisayar kullanma süresi arttıkça anlamlı farklığın arttığı görülmüştür.

Tablo 42: Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Bilgisayar Kullanım Süresi dağılım tablosu

Bilgisayar Kullanım Süresi	f	%
1 Yıl ile 2 Yıl Arası	10	4,93
2 Yıl ile 4 Yıl Arası	6	2,95
4 Yıl ile 6 Yıl Arası	27	13,30
6 Yıl ve Üstü	160	78,82
TOPLAM	203	100

Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören ve araştırmaya katılan öğrencilerin bilgisayar kullanımlarına ilişkin tablonun çözümlenmesinde; “1 Yıl ile 2 Yıl Arası” süredir bilgisayar kullanan öğrenci sayısı 10 (% 4,93), “2 Yıl ile 4 Yıl Arası” süredir bilgisayar kullanan öğrenci sayısı 6 (% 2,95), “4 Yıl ile 6 Yıl Arası” süredir bilgisayar kullanan öğrenci sayısı 27 (% 13,30), “6 Yıl ve Üstü” süredir bilgisayar kullanan öğrenci sayısı 160 (% 78,82) dir. Anket verilerinin çözümlenme sürecinde, “1-2 yıl” ve “2-4 yıl” değişkenlerinin, test uygulayamayacak kadar az olması nedeniyle birleştirilerek yeni tablo oluşturulmuştur. Ortaya çıkan tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 43: Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Bilgisayar Kullanım Süresine ilişkin yeni dağılım tablosu

Bilgisayar Kullanım Süresi	f	%
1 Yıl ile 4 Yıl Arası	16	7,88
4 Yıl ile 6 Yıl Arası	27	13,30
6 Yıl ve Üstü	160	78,82
TOPLAM	203	100

Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin bilgisayar yönelik tutumlarının, belirlenmesine yönelik yapılan ANOVA test sonuçları tablo 44’te gösterilmektedir

Tablo 44: Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının, Bilgisayar Kullanım Süresine göre ANOVA istatistiği sonuçları

BYTÖ	KT	df	KO	F	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	2,810	2	1,405	9,452	p=0,000
Grup İçi	29,728	200	0,149		
Toplam	32,538	202			

Tablo 44 incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin bilgisayara yönelik tutumlarının, bilgisayar kullanma süresine göre tek yönlü varyans analizi karşılaştırması yapılmıştır. Gruplar arasında ($F_{2-200}=9,452$; $p=0,000$ düzeyinde) anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu farklılıklar öğrencilerin bilgisayar kullanım sürelerinin belirlendiği 3 farklı ortama göre, bilgisayara yönelik tutumlarının benzer olmadığını göstermektedir. Uygulanan testin sonucunda, üniversite öğrencilerin bilgisayar kullanma sürelerine göre; en az iki grubun bilgisayara yönelik tutumlarının istatistiksel olarak ($p=0,000$ düzeyinde) anlamlıdır. Belirlenen anlamlı farkların hangi gruplardan kaynaklandığını bulmak için yapılan Turkey HSD testi sonuçları aşağıda tablo 45’de verilmiştir.

Tablo 45: Üniversite öğrencilerinin Bilgisayar Kullanma Sürelerine göre bilgisayar yönelik tutumlarının Turkey HSD Anlamlılık testi

		Ortalamalar	
Bilgisayar Kullanım Süresi	Bilgisayar Kullanım Süresi	Arasındaki Fark	Anlamlılık Düzeyi
1-4 Yıl	4- 6 Yıl	-0,32321	p=0,023
1-4 Yıl	6 Yıl ve Üstü	-0,43086	p=0,000

Tablo 45’te üniversite öğrencilerinin bilgisayara yönelik tutumlarının bilgisayar kullanma sürelerine göre anlamlı farkların belirlenmesi için yapılan Turkey HSD testi sonuçlarına göre; “1-4 Yıl” ile “4-6 yıl” arasında ($p<0,005$ düzeyinde) anlamlı fark olduğu, anlamlı farkın 4 yıl –6 yıl tarafına olduğu görülmektedir. Ortalamalar arasındaki

farkların “-“ yöne doğrudur. Bilgisayar kullanma süresi arttıkça anlamlı farklılığın arttığı görülmüştür.

e. Üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin Bilgisayar Kullanma Tecrübesinin, bilgisayara yönelik tutumlarına etkisi:

Tablo 46: Dicle Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar yönelik tutumlarının, Bilgisayar Kullanma Tecrübesi (BKT) dağılımı

BKT	N	%	\bar{X}
Hiç Yok (1)	50	4,18	3,3428
Yetersiz (2)	189	15,79	3,5169
Orta (3)	377	31,49	3,8014
İyi (4)	369	30,83	4,2060
Çok İyi (5)	212	17,71	4,4583

Dicle üniversitesinde eğitim görmekte olan öğrencilerin bilgisayar tecrübeniz sorusuna verdikleri cevaba göre dağılımları tablo 46’da yer almaktadır. Buna göre bilgisayar tecrübesi olamayan “Hiç yok” 50 öğrenci (% 4,18), kendini yeterli bulmayan “Yetersiz” öğrenci sayısı 189 (% 15,79), kendini seviye olarak ne iyi, ne kötü bulan “Orta” 377 öğrenci (%31,49), kendini yeterli bulan “İyi” 369 öğrenci (% 30,83), kendini çok yeterli bulan “Çok İyi” 212 öğrencidir (%17,71).

Tablo 47: Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre farklılığı için ANOVA

	KT	Df	KO	F	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	140,205	4	35,051	114,025	p=0,000
Gruplar İçi	366,423	1192	0,307		
Toplam	506,628	1196			

Tablo 47 incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin bilgisayara yönelik tutumlarının, bilgisayar kullanma tecrübesine göre tek yönlü varyans analizi

karşılaştırması yapılmıştır. Gruplar arasında ($F_{4-1192}=114,025$; $p=0,000$ düzeyinde) anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu farklılıklar öğrencilerin bilgisayar kullanım tecrübelerinin belirlendiği 5 farklı ortama göre, bilgisayara yönelik tutumlarının benzer olmadığını göstermektedir. Uygulanan testin sonucunda, üniversite öğrencilerin bilgisayar kullanma tecrübesine göre; en az iki grubun bilgisayara yönelik tutumlarının istatistiksel olarak ($p=0,000$ düzeyinde) anlamlıdır. Belirlenen anlamlı farkların hangi gruplardan kaynaklandığını bulmak için yapılan Turkey HSD testi sonuçları aşağıda tablo 48’de verilmiştir.

Tablo 48: Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre Anlamlılık çözümleme sonuçları Turkey HSD testi

BKT	BKT	Ortalamalar Arasında Fark	Anlamlılık Düzeyi
Hiç Yok	Orta	-0,45861	$p=0,000$
Hiç Yok	İyi	-0,86319	$p=0,000$
Hiç Yok	Çok İyi	-1,11555	$p=0,000$
Yetersiz	Orta	-0,28447	$p=0,000$
Yetersiz	İyi	-0,68906	$p=0,000$
Yetersiz	Çok İyi	-0,94142	$p=0,000$
Orta	İyi	-0,40458	$p=0,000$
Orta	Çok İyi	-0,65694	$p=0,000$
İyi	Çok İyi	-0,25236	$p=0,000$

Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar kullanım tecrübesine yönelik, gruplar arasında anlamlı farkların belirlenmesi için yapılan Turkey HSD testi sonuçlarına göre; “Hiç Yok” ile “Orta” arasında ($p<,005$ düzeyinde) anlamlı fark olduğu, anlamlı farkın Bilgisayar Kullanma Tecrübesi “Orta” olanlar tarafına olduğu görülmektedir. Ortalamalar arasındaki farkların “-“ yöne doğrudur. Bu da bilgisayar kullanım tecrübesi arttıkça bilgisayara yönelik tutumda arttığını göstermektedir.

Tablo 49: Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar yönelik tutumlarının, Bilgisayar Kullanma Tecrübesi (**BKT**) dağılımı

BKT	N	%	\bar{X}
Hiç Yok (1)	0	0	0
Yetersiz (2)	0	0	0
Orta (3)	32	15,76	4,2344
İyi (4)	97	47,78	4,3950
Çok İyi (5)	74	36,46	4,6233

Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin bilgisayar deneyimi bölümündeki “bilgisayar tecrübeniz” sorusuna verdikleri cevaba göre dağılımları tablo 49’da yer almaktadır. Buna göre bilgisayar tecrübesi olmayan ve bu konuda kendini yeterli bulmayan öğrenci bulunmamaktadır. Kendini seviye olarak ne iyi, ne kötü bulan “Orta” 32 öğrenci (%3 15,76), kendini yeterli bulan “İyi” 97 öğrenci (% 47,78), kendini çok yeterli bulan “Çok İyi” 74 öğrenci (% 36,46) dir.

Tablo 50: Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre farklılığı için ANOVA

	KT	Df	KO	F	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	4,003	2	2,001	14,027	p=0,000
Gruplar İçi	28,535	200	0,143		
Toplam	32,538	202			

Tablo 50 incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin bilgisayara yönelik tutumlarının, bilgisayar kullanma tecrübesine göre tek yönlü varyans analizi karşılaştırması yapılmıştır. Gruplar arasında ($F_{2-200}=14,027$; $p=0,000$ düzeyinde) anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu farklılıklar öğrencilerin bilgisayar kullanım tecrübelerinin belirlendiği 3 farklı ortama göre, bilgisayara yönelik tutumlarının benzer olmadığını göstermektedir. Uygulanan testin sonucunda, üniversite öğrencilerin bilgisayar kullanma tecrübelerine göre; en az iki grubun bilgisayara yönelik tutumlarının istatistiksel olarak ($p=0,000$ düzeyinde) anlamlıdır. Belirlenen anlamlı farkların hangi gruplardan kaynaklandığını bulmak için yapılan Turkey HSD testi sonuçları tablo 51’de verilmiştir.

Tablo 51: Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre Anlamlılık çözümleme sonuçları Turkey HSD testi

		Ortalamalar	Anlamlılık
BKT	BKT	Arasında Fark	Düzeyi
Orta	Çok İyi	-0,38894	p=0,000
İyi	Çok İyi	-0,22834	p=0,000

Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar kullanım tecrübesine yönelik, gruplar arasında anlamlı farkların belirlenmesi için yapılan Turkey HSD testi sonuçlarına göre; “Orta” ile “Çok İyi” arasında ($p < 0,005$ düzeyinde) anlamlı fark olduğu, anlamlı farkın Bilgisayar Kullanma Tecrübesi “Çok İyi” olanlar tarafına olduğu görülmektedir. Diğer fark olan grup ise “İyi” ile “Çok İyi” arasında, anlamlı fark ise “Çok İyi” tarafındadır.

4.2.İkinci Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

İkinci alt problem üniversite öğrencilerinin internete yönelik tutumları nelerdir? Bu düzeyler üniversite öğrencilerinin sahip oldukları kişisel özelliklerinden cinsiyetine, hangi üniversitede eğitim gördüklerine, üniversitede kaçınıcı sınıfta eğitim gördüğüne, eğitim gördüğü fakülteye, ne kadar süre ile bilgisayar kullanıcısı olmalarına göre farklılık göstermekte midir? Aşağıda uygulama sonuçlarına göre bu alt probleme ilişkin bulgular ve çözümler tablolar kullanılarak verilmektedir.

Tablo 52: Dicle Üniversitesinde öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinin İnternete/web’e Yönelik Tutumlarının Düzeyleri

	N	Minimum	Maksimum	\bar{X}	Sx
Tutum	1197	3,236	4,401	3,934	10,950

Yukarıdaki tabloda Dicle üniversitede öğrenim görmekte olan öğrencilerin İnternete Yönelik Tutum ortalaması ($\bar{X}=3,934$) olarak bulunmuştur. Elde edilen

ortalama değer sonucunda öğrencilerin internete yönelik tutumları “Katılıyorum” çıkmıştır.

Tablo 53: Bahçeşehir Üniversitesinde öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinin İnternet/web’e Yönelik Tutumlarının Düzeyleri

	N	Minimum	Maksimum	\bar{X}	Sx
Tutum	203	3,941	4,700	4,348	7,338

Tablo 53’de Bahçeşehir üniversitede öğrenim görmekte olan öğrencilerin İnternete Yönelik Tutum ortalaması ($\bar{X}=4,348$) olarak bulunmuştur. Elde edilen ortalama değer sonucunda öğrencilerin internete yönelik tutumları “Tamamen Katılıyorum” çıkmıştır.

a. Üniversitelerde öğrenim görmekte olan öğrencilerin internete/web’e yönelik tutumlarının Cinsiyet değişkenine göre çözümleme sonuçları:

Tablo 54: Cinsiyete göre Dağılım tablosu (**Dicle Üniversitesi**)

CİNSİYET	F	%
Kız	548	45,78
Erkek	649	54,22
Toplam	1197	100

Tablo 54’te Dicle üniversitesinde öğrenim gören ve araştırmaya katılan kız ve erkek öğrencilerin dağılımı yer almaktadır. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin; 548’i kız öğrenci (% 45,78) ve 649’i erkek (% 54,22) öğrencilerden oluşmaktadır.

Tablo 55: Üniversite öğrencilerinin internet/web tutumlarının Cinsiyet değişkenine göre dağılımları ve t istatistik sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	Sx	Sd	t	Anlamlılık Düzeyi
Kız	548	3,972	10,645	1,195	2,033	p=0,606
Erkek	649	3,892	11,271			
Toplam	1197	3,934	10,958			

Tablo 55 incelendiğinde Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre; bilgisayara yönelik tutumlarının istatistiksel olarak çözümlenmesinden ($t_{0,606}=2,033$ p=0,606 düzeyinde) anlamlıdır. Araştırmada erkek öğrencilerin internete yönelik tutum düzeyleri ($\bar{X}=3,972$) çok az bir farkla da olsa kız öğrencilerin ($\bar{X}=3,892$) tutumlarından daha iyi çıkmıştır.

Tablo 56: Cinsiyete göre Dağılım tablosu (Bahçeşehir Üniversitesi)

CİNSİYET	F	%
Kız	77	37,93
Erkek	126	62,07
Toplam	203	100

Tablo 56’da Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören ve araştırmaya katılan kız ve erkek öğrencilerin dağılımı yer almaktadır. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin; 77’si kız öğrenci (% 37,93) ve 126’sı erkek (% 62,07) öğrencilerden oluşmaktadır.

Tablo 57: Üniversite öğrencilerinin internet/web tutumlarının Cinsiyet değişkenine göre dağılımları ve t istatistik sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	Sx	Sd	t	Anlamlılık Düzeyi
Kız	77	4,347	0,385	201	0,020	p=0,007
Erkek	126	4,348	0,500			
Toplam	203	4,347	0,442			

Tablo 57 incelendiğinde Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre; bilgisayara yönelik tutumlarının istatistiksel olarak çözümlenmesinden ($t_{0,007}=0,020$ $p=0,007$ düzeyinde) anlamlıdır. Araştırmada erkek öğrencilerin internet/web'e yönelik tutum düzeyleri ($\bar{X}=4,348$), kız öğrencilerin ($\bar{X}=4,347$) ile internet/web'e yönelik tutumlarının birbirlerine çok yakın olduğu görülmüştür.

b. Üniversitelerde öğrenim görmekte olan öğrencilerin internete/web'e yönelik tutumlarının Fakülte, Yüksek Okul ve Enstitü değişkenine göre çözümlenme sonuçları:

Tablo 58: ANAVO testi uygulanacak Fakülte, Yüksek Okullar ve Enstitü (Dicle Üniversitesi)

Fakülte/Yüksek Okul veya Enstitü	f	%
ASYO	106	8,99
BESYO	108	9,16
DMYO	92	7,80
FEF	152	12,89
HF	32	2,72
İİBF	43	3,65
MMF	81	6,87
TF	65	5,51
ZGEF	500	42,41
TOPLAM	1179	100

Araştırmada istatistiği alınan fakülte veya yüksek okullar; ASYO'da öğrenim gören ve araştırmaya katılan 106 öğrenci (% 8,99), BESYO'da öğrenim gören ve araştırmaya katılan 108 öğrenci (% 9,16), DMYO'da öğrenim gören ve araştırmaya katılan 92 öğrenci (% 7,80), FEF öğrenim gören ve araştırmaya katılan 152 öğrenci (% 12,89), HF'de öğrenim gören ve araştırmaya katılan 32 öğrenci (% 2,72), İİBF'de öğrenim gören 43 öğrenci (% 3,65), MMF'de öğrenim gören ve araştırmaya katılan 81 öğrenci (% 6,87), TF'de öğrenim gören ve araştırmaya katılan 65 öğrenci (%5,51),

ZGEF’de öğrenim gören ve araştırmaya katılan 500 öğrenci (% 42,41) dir. Teste tabi tutulan Fakülte, Yüksek Okul ve Enstitülerden elde edilen sonuçlar tablo 59’da yer almaktadır.

Tablo 59: Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Fakülte değişkenine göre ANOVA sonuçları

	KT	Sd	KO	F	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	17,164	8	2,145	4,678	p=0,000
Gruplar İçi	536,633	1170	0,459		
Toplam	553,797	1178			

Tablo 59’da Dicle üniversitesinde eğitim görmekte olan öğrencilerin Fakülte, Yüksek Okul ve Enstitü değişkenine göre internet/web tutumlarının tek yönlü varyans analizi karşılaştırmaları yer almaktadır. Gruplar arasında ($F_{8-1170}=4,678$; $p=0,000$ düzeyinde) anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Çıkan farklılık bazı fakülte veya yüksek okullarda öğrenim görmekte olan öğrencilerin internete yönelik tutumlarının aynı olmadığını göstermektedir. Elde edilen sonuçlara göre üniversitenin fakülte değişkenine göre en az iki veya daha fazla grubun internete yönelik tutumları istatistiksel olarak ($p=0,000$ düzeyinde) anlamlıdır. Anlamlı grubun bulunması veya farklılığın hangi gruptan yana olduğunun tespiti için yapılan Turkey HSD testi sonuçları tablo 60’da gösterilmektedir.

Tablo 60: Üniversite öğrencilerinin internete/web'e yönelik tutumlarının Fakülte, Yüksek Okul ve Enstitü değişkenine göre Turkey HSD test sonuçları

		Ortalamalar	
Fakülte / YO	Fakülte / YO	Arasındaki Fark	Anlamlılık Düzeyi
ASYO	DMYO	-0,40901	p=0,001
ASYO	MMF	-0,32164	p=0,036
BESYO	DMYO	-0,30838	p=0,037
DMYO	FEF	0,39066	p=0,000
DMYO	TF	0,45186	p=0,001
DMYO	ZGEF	0,32493	p=0,001
FEF	MMF	-0,30329	p=0,032
MMF	TF	0,36450	p=0,034

Tablo 60'ta Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Fakülte, Yüksek Okul ve Enstitü değişkenine göre internet tutumlarında anlamlı farklılıkları Turkey HSD testiyle belirlenmiştir. Çıkan sonuçların ışığında Dicle üniversitesi ASYO'da öğrenim gören öğrenciler ile DMYO' da eğitim gören öğrencilerin internete yönelik tutumlarında ($p < ,005$ düzeyinde) DMYO' da eğitim görenlerin lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Aynı şekilde ASYO ve MMF grupları arasında ($p < ,036$ düzeyinde) MMF tarafına, BESYO ve DMYO grupları arasında ($p < ,037$ düzeyinde) DMYO tarafına, DMYO ve FEF grupları arasında ($p < ,000$ düzeyinde) DMYO tarafına, DMYO ve TF grupları arasında ($p < ,001$ düzeyinde) DMYO tarafına, DMYO ve ZGEF grupları arasında ($p < ,001$ düzeyinde) DMYO tarafına, FEF ve MMF grupları arasında ($p < ,032$ düzeyinde) MMF tarafına, MMF ve TF grupları arasında ($p < ,034$ düzeyinde) MMF tarafına anlamlı farklılıkların olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 61: Bahçeşehir Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Fakülte dağılımları

Fakülte/ Enstitü	f	%
FEF	33	16,26
HF	28	13,79
İİBF	18	8,86
MMF	57	28,08
FBE	67	33,01
TOPLAM	203	100

Araştırmada istatistiği alınan Fakülte veya Enstitü; FEF’ de öğrenim gören ve araştırmaya katılan 33 öğrenci (% 16,26), HF’ de öğrenim gören ve araştırmaya katılan 28 öğrenci (% 13,79), İİBF’ de öğrenim gören 18 öğrenci (% 8,86), MMF’ de öğrenim gören ve araştırmaya katılan 57 öğrenci (% 28,08), FBE’ de öğrenim gören ve araştırmaya katılan 67 öğrenci (% 33,01) dir. Teste tabi tutulan Fakülteler ve Enstitüden elde edilen sonuçlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 62: Bahçeşehir üniversitesinde eğitim gören öğrencilerin Fakülte değişkenine göre ANOVA sonuçları

	KT	Sd	KO	F	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	3,637	4	0,909	4,634	P=0,001
Gruplar İçi	38,854	198	0,196		
Toplam	42,491	202			

Tablo 62’de Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin fakülte ve yüksek okul değişkenine göre internet/web tutumlarının tek yönlü varyans analizi karşılaştırmaları yer almaktadır. Gruplar arasında ($F_{4-198}=4,634$; $p=0,001$ düzeyinde) anlamlı bir fark bulunmuştur. Uygulanan ANOVA test sonucunda fakülte değişkenine göre, internet tutumunda bir veya birden fazla grup arasında anlamlı farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında kimin tarafında olduğunun belirlenmesi için Turkey HSD testi yapılmıştır.

Tablo 63: Üniversite öğrencilerinin internet/web'e yönelik tutumlarının Fakülte, Yüksek Okul ve Enstitü değişkenine göre Turkey HSD test sonuçları

		Ortalamalar	
Fakülte / YO	Fakülte / YO	Arasındaki Fark	Anlamlılık Düzeyi
FBE	MMF	-0,27612	p=0,006
İİBF	MMF	-0,38889	p=0,012

Tablo 63'te Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin fakülte ve yüksek okullarına göre internet/web tutumlarındaki anlamlı farklılıklar yapılan Turkey HSD testiyle belirlenmiştir. Çıkan sonuçların ışığında Bahçeşehir üniversitesi FBE'de öğrenim gören öğrenciler ile MMF' de öğrenim gören öğrencilerin internete yönelik tutumlarında ($p < 0,05$ düzeyinde) MMF' de öğrenim görenlerin lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Aynı şekilde İİBF ve MMF grupları arasında ($p < 0,05$ düzeyinde) MMF tarafına, anlamlı farklılığın olduğunu ortaya çıkarmıştır.

c. Üniversitelerde öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinin internet/web'e yönelik tutumlarının Sınıf değişkenine göre çözümlenme sonuçları:

Tablo 64: Dicle Üniversitesinde ankete katılan üniversite öğrencilerinin Sınıf Dağılım tablosu

Öğrenim Görülen Sınıf	f	%
Birinci Sınıf	397	33,17
İkinci Sınıf	341	28,49
Üçüncü Sınıf	251	20,97
Dördüncü Sınıf	167	13,95
Diğer Sınıflar (5-6 Tıp Fakültesi, Yüksek lisans ve Doktora Öğrencileri	41	3,43
TOPLAM	1197	100

Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin sınıf değişkeni yönünden belirlenmesi sırasında oluşturulan tablo 64'te Tıp Fakültesi öğrencilerinin 5

ve 6. sınıf öğrencileri ve Fen Bilimleri Enstitüsünde yüksek lisans ve doktora öğrencilerini “Diğer Sınıflar” ifadesi altında toplayarak istatistiklere dahil edilmiştir.

Araştırmaya katılan ve Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerden; 397’si “Birinci Sınıf” (% 33,17), 341’i “İkinci Sınıf” (% 28,49), 251’i “Üçüncü Sınıf” (% 20,97), 167’si “Dördüncü Sınıf” (% 13,95), 41’i “Diğer Sınıflar” (% 3,43) öğrencileridir.

Tablo 65: Dicle üniversitede öğrenim gören öğrencilerin Sınıf değişkenine göre farklılığını belirlemek için ANOVA testi

İYTÖ	KT	Df	KO	F	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	12,397	4	3,099	6,743	p=0,000
Grup İçi	547,885	1192	0,460		
Toplam	560,281	1196			

Tablo 65’te Dicle üniversitesinde eğitim görmekte olan öğrencilerin Sınıf değişkene göre internete yönelik tutumlarının tek yönlü varyans analizi karşılaştırılması yapılmıştır. Çıkan sonuçlar ($F_{4-1192}=6,743$; $p=0,000$ düzeyinde) en az iki grup arasında ($p=0,002$ düzeyinde) anlamlı farkın olduğunu göstermektedir. Anlamlı farkın belirlenmesi için Turkey HSD testi yapılmış, elde edilen sonuçlar tablo 66’da gösterilmiştir.

Tablo 66: Dicle Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin internete/web'e yönelik tutumlarının Sınıf değişkenine göre Turkey HSD Anlamlılık tablosu

Öğrenim Görülen Sınıf	Öğrenim Görülen Sınıf	Ortalamalar	
		Arasındaki Fark	Anlamlılık Düzeyi
Birinci Sınıf	İkinci Sınıf	-0,19872	p=0,001
Birinci Sınıf	Diğer Sınıflar	-0,34773	p=0,016
İkinci Sınıf	Üçüncü Sınıf	0,18035	p=0,012
İkinci Sınıf	Dördüncü Sınıf	0,20503	p=0,012
Dördüncü Sınıf	Diğer Sınıflar	-0,35404	p=0,023

Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Sınıf değişkenine göre ortaya çıkan anlamlı farkların belirlenmesi amacıyla Turkey HSD testi yapılmıştır. Uygulanan testin istatistik verileri değerlendirildiğinde birinci sınıfta öğrenim görmekte olan öğrencilerle ikinci sınıfta öğrenim görmekte olan öğrenciler arasında ($p < 0,05$ düzeyinde) anlamlı farkın olduğu ve bu farkın ikinci sınıfta öğrenim görmekte olan öğrenciler lehine olduğu belirlenmiştir.

Tablo 67: Bahçeşehir Üniversitesinde ankete katılan üniversite öğrencilerinin Sınıf Dağılım Tablosu

Öğrenim Görülen Sınıf	f	%
Birinci Sınıf	25	12,32
İkinci Sınıf	52	25,62
Üçüncü Sınıf	24	11,82
Dördüncü Sınıf	35	17,24
Diğer Sınıflar(5-6 Tıp Fakültesi, Yüksek lisans ve Doktora Öğrencileri)	67	33
TOPLAM	203	100

Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin sınıf değişkeni yönünden belirlenmesi sırasında oluşturulan tablo 67’de Fen Bilimleri Enstitüsünde yüksek lisans öğrencilerini “Diğer Sınıflar” ifadesi altında toplayarak istatistiklere dahil edilmiştir.

Araştırmaya katılan ve Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerden; 25’i “Birinci Sınıf” (% 12,32), 52’si “İkinci Sınıf” (% 25,62), 24’ü “Üçüncü Sınıf” (% 11,82), 35’i “Dördüncü Sınıf” (% 17,24), 67’si “Diğer Sınıflar” (% 33) öğrencisidir.

Tablo 68: Bahçeşehir üniversitede öğrenim gören öğrencilerin Sınıf değişkenine göre farklılığını belirlemek için ANOVA testi

İYTÖ	KT	Df	KO	F	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	2,385	4	0,596	2,944	p=0,022
Grup İçi	40,106	198	0,203		
Toplam	42,491	202			

Tablo 68’de Bahçeşehir üniversitesinde eğitim görmekte olan öğrencilerin sınıf değişkenine göre internete yönelik tutumlarının tek yönlü varyans analizi karşılaştırılması yapılmıştır. Çıkan sonuçlar ($F_{4-198}=2,944$; $p=0,022$ düzeyinde) gruplar arasında sınıf değişkenine göre bir veya birden fazla grup arasında anlamlı farkın olduğunu gösterdiğinden, anlamlı farkın tespiti için Turkey HSD testi yapılmış ve sonuçlar tablo 69’da verilmiştir.

Tablo 69: Bahçeşehir Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin internet/web’e yönelik tutumlarının Sınıf değişkenine göre Turkey HSD Anlamlılık tablosu

Öğrenim Görülen Sınıf	Öğrenim Görülen Sınıf	Ortalamalar	
		Arasındaki Fark	Anlamlılık Düzeyi
Üçüncü Sınıf	Diğer Sınıflar	-0,30477	p=0,039

Tablo 69’da Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin sınıf değişkenine göre yapılan Turkey HSD testinden çıkan sonuçlara göre üçüncü sınıflar ile diğer sınıflar arasında (p=0,039 anlamlılık) istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Anlamlı fark diğer sınıfta okumakta olan öğrenciler lehine olmuştur.

d. Üniversitelerde öğrenim görmekte olan öğrencilerin internet/web’e yönelik tutumlarının Bilgisayar Kullanım Süresi değişkenine göre çözümlenme sonuçları:

Tablo 70: Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Bilgisayar Kullanım Süresi dağılım tablosu

Bilgisayar Kullanım Süresi	f	%
6 Ay	126	10,53
6 Ay ile 1 Yıl Arası	62	5,18
1 Yıl ile 2 Yıl Arası	243	20,30
2 Yıl ile 4 Yıl Arası	290	24,23
4 Yıl ile 6 Yıl Arası	212	17,71
6 Yıl ve Üstü	264	22,06
TOPLAM	1197	100

Dicle üniversitesinde öğrenim gören ve araştırmaya katılan öğrencilerin bilgisayar kullanımlarına ilişkin tablonun çözümlenmesinde; “6 Ay” gibi kısa süredir bilgisayar kullanan öğrenci sayısı 126 (% 10,53), “6 Ay ile 1 Yıl Arası” süredir bilgisayar kullanan öğrenci sayısı 62 (% 5,18), “1 Yıl ile 2 Yıl Arası” süredir bilgisayar

kullanan öğrenci sayısı 243 (% 20,30), “2 Yıl ile 4 Yıl Arası” süredir bilgisayar kullanan öğrenci sayısı 290 (% 24,23), “4 Yıl ile 6 Yıl Arası” süredir bilgisayar kullanan öğrenci sayısı 212 (% 17,71), “6 Yıl ve Üstü” süredir bilgisayar kullanan öğrenci sayısı 264 (% 22,06) dir.

Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin internete yönelik tutumlarının, bilgisayar kullanım süresi değişkenine göre ele alındığı tablo 71’te yer almaktadır.

Tablo 71: Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin internet/web’e yönelik tutumlarının, Bilgisayar Kullanım Süresine göre ANOVA istatistiği sonuçları

BYTÖ	KT	df	KO	F	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	75,445	5	15,089	37,066	p=0,000
Grup İçi	484,836	1191	0,407		
Toplam	560,281	1196			

Araştırmada üniversite öğrencilerinin internete yönelik tutumlarının, bilgisayar kullanma süresine göre tek yönlü varyans analizi karşılaştırması yapılmıştır. Gruplar arasında ($F_{5-1191}=37,066$; $p=0,000$ düzeyinde) anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu farklılıklar öğrencilerin bilgisayar kullanım sürelerinin belirlendiği 6 farklı ortama göre, internete yönelik tutumlarının benzer olmadığını göstermektedir. Uygulana testin sonucunda, üniversite öğrencilerin bilgisayar kullanma sürelerine göre; en az iki grubun internete yönelik tutumlarının istatistiksel olarak ($p=0,000$ düzeyinde) anlamlıdır. Belirlenen anlamlı farkların hangi gruplardan kaynaklandığını bulmak için yapılan Turkey HSD testi sonuçları tablo 72’de verilmiştir.

Tablo 72: Üniversite öğrencilerinin Bilgisayar Kullanma Sürelerine göre internet/web’e yönelik tutumlarının Turkey HSD Anlamlılık testi

		Ortalamalar	
Bilgisayar Kullanım Süresi	Bilgisayar Kullanım Süresi	Arasındaki Fark	Anlamlılık Düzeyi
6 Ay	1 Yıl – 2 Yıl	-0,28694	p=0,001
6 Ay	2 Yıl – 4 Yıl	-0,51750	p=0,000
6 Ay	4 Yıl – 6 Yıl	-0,68768	p=0,000
6 Ay	6 Yıl ve Üstü	-0,75729	p=0,000
6 Ay – 1 Yıl	2 Yıl – 4 Yıl	-0,38546	p=0,000
6 Ay – 1 Yıl	4 Yıl – 6 Yıl	-0,55564	p=0,000
6 Ay – 1 Yıl	6 Yıl ve Üstü	-0,62526	p=0,000
1 Yıl – 2 Yıl	2 Yıl – 4 Yıl	-0,23056	P=0,000
1 Yıl – 2 Yıl	4 Yıl – 6 Yıl	-0,40074	p=0,000
1 Yıl – 2 Yıl	6 Yıl ve Üstü	-0,47036	p=0,000
2 Yıl – 4 Yıl	4 Yıl – 6 Yıl	-0,17018	p=0,038
2 Yıl – 4 Yıl	6 Yıl ve Üstü	-0,23980	p=0,000

Tablo 72’de üniversite öğrencilerinin internete yönelik tutumlarının bilgisayar kullanma sürelerine göre anlamlı farkların belirlenmesi için yapılan Turkey HSD testi sonuçlarına göre; “6 ay” ile “1 yıl – 2 yıl” arasında ($p < 0,005$ düzeyinde) anlamlı fark olduğu, anlamlı farkın “1 yıl –2 yıl” tarafına olduğu görülmektedir. Ortalamalar arasındaki farkların “-“ yöne doğrudur. Bilgisayar kullanma süresi arttıkça anlamlı farklığın arttığı görülmüştür.

Tablo 73: Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Bilgisayar Kullanım Süresi dağılım tablosu

Bilgisayar Kullanım Süresi	f	%
1 Yıl ile 4 Yıl Arası	16	7,88
4 Yıl ile 6 Yıl Arası	27	13,30
6 Yıl ve Üstü	160	78,82
TOPLAM	203	100

Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin internet yönelik tutumlarının, belirlenmesine yönelik yapılan ANOVA test sonuçları Tablo 74'te gösterilmektedir

Tablo 74: Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin internet/web'e yönelik tutumlarının, Bilgisayar Kullanım Süresine göre ANOVA istatistiği sonuçları

İYTÖ	KT	df	KO	F	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	0,729	2	0,364	1,746	p=0,177
Grup İçi	41,762	200	0,209		
Toplam	42,491	202			

Tablo 74 incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin internete yönelik tutumlarının, bilgisayar kullanma süresine göre tek yönlü varyans analizi karşılaştırması yapılmıştır. Gruplar arasında ($F_{2-200}=1,746$; $p=0,177$ düzeyinde) anlamlı bir fark bulunmuştur. Gruplar arasında ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığından bilgisayar kullanım süresinin internet tutumunu etkilemediği söylenebilir.

e. Üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin Bilgisayar Kullanma Tecrübesinin, internet/web'e yönelik tutumlarına etkisi:

Tablo 75: Dicle Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin internet/web'e yönelik tutumlarının, Bilgisayar Kullanma Tecrübesi (BKT) dağılımı

BKT	N	%	\bar{X}
Hiç Yok (1)	50	4,18	3,3656
Yetersiz (2)	189	15,79	3,4451
Orta (3)	377	31,49	3,7605
İyi (4)	369	30,83	4,1841
Çok İyi (5)	212	17,71	4,3854

Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin bilgisayar tecrübeniz sorusuna verdikleri cevaba göre dağılımları tablo 75'te yer almaktadır. Buna göre bilgisayar tecrübesi olamayan “Hiç yok” 50 öğrenci (% 4,18), kendini yeterli bulmayan “Yetersiz” öğrenci sayısı 189 (% 15,79), kendini seviye olarak ne iyi, ne kötü bulan “Orta” 377 öğrenci (%31,49), kendini yeterli bulan “İyi” 369 öğrenci (% 30,83), kendini çok yeterli bulan “Çok İyi” 212 öğrencidir (%17,71).

Tablo 76: Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin internet/web'e yönelik tutumlarının Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre farklılığı için ANOVA testi

	KT	Df	KO	F	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	138,959	4	34,740	98,285	p=0,000
Gruplar İçi	421,322	1192	0,353		
Toplam	560,281	1196			

Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre internet/web tutumlarında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek için yapılan ANOVA testine göre gruplar arasında ($F_{4-1192}=98,285$; $p=0,000$ düzeyinde) anlamlı bir fark bulunmuştur. Anlamlı farkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Turkey HSD testi yapılmıştır.

Tablo 77: Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin internet/web’e yönelik tutumlarının Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre Anlamlılık çözümleme sonuçları Turkey HSD

		Ortalamalar	Anlamlılık
BKT	BKT	Arasında Fark	Düzeyi
Hiç Yok	Orta	-0,39488	P=0,000
Hiç Yok	İyi	-0,81852	P=0,000
Hiç Yok	Çok İyi	-1,01982	P=0,000
Yetersiz	Orta	-0,31535	P=0,000
Yetersiz	İyi	-0,73899	P=0,000
Yetersiz	Çok İyi	-0,94029	P=0,000
Orta	İyi	-0,42364	P=0,000
Orta	Çok İyi	-0,62495	P=0,000
İyi	Çok İyi	-0,20131	P=0,001

Tablo 77’de Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre internet/web tutumlarının hangi gruplar arasında anlamlı fark vardır sorusuna cevap aranmış, elde edilen sonuçlar ışığında bilgisayar kullanma tecrübesi “Hiç Yok” ile “Orta” seviyede olan öğrencilerin internet/web tutumları arasında anlamlı fark olduğu, anlamlı farkın ise “Orta” seviyede olanlar tarafına olduğu görülmüştür. Tablo incelendiğinde bilgisayar kullanma tecrübesi arttıkça gruplar arasındaki anlamlı farkın azaldığı görülmektedir.

Tablo 78: Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin internet/web’e yönelik tutumlarının, Bilgisayar Kullanma Tecrübesi (BKT) dağılımı

BKT	N	%	\bar{X}
Hiç Yok (1)	0	0	0
Yetersiz (2)	0	0	0
Orta (3)	32	15,76	4,2012
İyi (4)	97	47,78	4,2539
Çok İyi (5)	74	36,46	4,5355

Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin bilgisayar deneyimi bölümündeki “Bilgisayar Tecrübeniz” sorusuna verdikleri cevaba göre dağılımları tablo 78’de yer almaktadır. Buna göre bilgisayar tecrübesi olamayan ve kendini yetersiz bulan öğrenci yoktur. Kendini seviye olarak ne iyi, ne kötü bulan “Orta” 32 öğrenci (%3 15,76), kendini yeterli bulan “İyi” 97 öğrenci (% 47,78), kendini çok yeterli bulan “Çok İyi” 74 öğrenci (% 36,46) dir.

Tablo 79: Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin internet/web’e yönelik tutumlarının Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre farklılığı için ANOVA

	KT	df	KO	F	Anamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	4,150	2	2,075	10,825	p=0,000
Gruplar İçi	38,341	200	0,192		
Toplam	42,491	202			

Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre internet/web tutumlarında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek için yapılan ANOVA testine göre gruplar arasında ($F_{2-200}=10,825$; $p=0,000$ düzeyinde) anlamlı bir fark bulunmuştur. Anlamlı farkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Turkey HSD testi yapılmıştır.

Tablo 80: Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin internet/web’e yönelik tutumlarının Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre Anamlılık çözümleme sonuçları Turkey HSD testi

BKT	BKT	Ortalamalar Arasında Fark	Anamlılık Düzeyi
Orta	Çok İyi	-0,33430	p=0,001
İyi	Çok İyi	-0,28161	p=0,000

Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar kullanım tecrübesine yönelik, gruplar arasında anlamlı farkların belirlenmesi için yapılan Turkey HSD testi sonuçlarına göre; “Orta” ile “Çok İyi” arasında ($p<,005$ düzeyinde) anlamlı

fark olduğu, anlamlı farkın “Çok İyi” tarafına olduğu görülmektedir. Diğer fark olan grup ise “İyi” ile “Çok İyi” arasında, anlamlı fark ise “Çok İyi” tarafındadır.

4.3.Üçüncü Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Üçüncü alt problem üniversite öğrencilerinin Bilgisayar Deneyim düzeyleri nelerdir? Bu düzeyler üniversite öğrencilerinin sahip oldukları kişisel özelliklerinden cinsiyetine, hangi üniversitede eğitim gördüklerine, üniversitede kaçınıcı sınıfta eğitim gördüğüne, eğitim gördüğü fakülteye, ne kadar süre ile bilgisayar kullanıcısı olmalarına göre farklılık göstermekte midir? Aşağıda uygulama sonuçlarına göre bu alt probleme ilişkin bulgular ve çözümler tablolar kullanılarak verilmektedir.

Tablo 81: Dicle Üniversitesinde öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinin Bilgisayar Deneyim düzeyleri

	N	Minimum	Maksimum	\bar{X}	Sx
Tutum	1197	2,922	3,028	2,975	10,413

Yukarıdaki tabloda Dicle üniversitede öğrenim görmekte olan öğrencilerin Bilgisayar Deneyim ortalaması ($\bar{X}=2,975$) olarak bulunmuştur. Elde edilen ortalama değer sonucunda öğrencilerin bilgisayar deneyimleri “Orta” çıkmıştır.

Tablo 82: Bahçeşehir Üniversitesinde öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinin Bilgisayar Deneyim düzeyleri

	N	Minimum	Maksimum	\bar{X}	Sx
Tutum	203	2,453	4,256	3,533	3,425

Yukarıdaki tabloda Bahçeşehir üniversitede öğrenim görmekte olan öğrencilerin Bilgisayar Deneyim ortalaması ($\bar{X}=3,533$) olarak bulunmuştur. Elde edilen ortalama değer sonucunda öğrencilerin bilgisayar deneyimleri “İyi” çıkmıştır.

a. Üniversitelerde öğrenim görmekte olan öğrencilerin bilgisayar deneyimine ilişkin, Cinsiyet değişkenine göre çözümlene sonuçları:

Tablo 83: Cinsiyete göre Dağılım tablosu (Dicle Üniversitesi)

CİNSİYET	F	%
Kız	548	45,78
Erkek	649	54,22
Toplam	1197	100

Tablo 83'te Dicle üniversitesinde öğrenim gören ve araştırmaya katılan kız ve erkek öğrencilerin dağılımı yer almaktadır. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin; 548'i kız öğrenci (% 45,78) ve 649'i erkek (% 54,22) öğrencilerden oluşmaktadır.

Tablo 84: Üniversite öğrencilerinin bilgisayar deneyimlerinin, Cinsiyet değişkenine göre dağılımları ve t istatistik sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	Sx	Sd	t	Anlamlılık Düzeyi
Kız	548	2,888	0,91255	1,195	2,959	p=0,497
Erkek	649	3,048	0,95190			
Toplam	1197	2,975	0,93222			

Tablo 84 incelendiğinde Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre; bilgisayar deneyimlerinin istatistiksel olarak çözümlenmesinden ($t_{0,497}=2,959$ p=0,497 düzeyinde) anlamlıdır. Araştırmada erkek öğrencilerin bilgisayar deneyimleri ($\bar{X}=3,048$), kız öğrencilerin ($\bar{X}=2,888$) deneyimlerinden daha iyi çıkmıştır. Kız ve erkek öğrencilerin ortalama puanlarına bakarak bilgisayar deneyimlerini “Orta” olarak değerlendirebiliriz.

Tablo 85: Cinsiyete göre Dağılım tablosu (Bahçeşehir Üniversitesi)

CİNSİYET	F	%
Kız	77	37,93
Erkek	126	62,07
Toplam	203	100

Tablo 85’te Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören ve araştırmaya katılan kız ve erkek öğrencilerin dağılımı yer almaktadır. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin; 77’si kız öğrenci (% 37,93) ve 126’sı erkek (% 62,07) öğrencilerden oluşmaktadır.

Tablo 86: Üniversite öğrencilerinin bilgisayar deneyimlerinin Cinsiyet değişkenine göre dağılımları ve t istatistik sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	Sx	Sd	t	Anlamlılık Düzeyi
Kız	77	3,348	0,604	201	2,884	p=0,084
Erkek	126	3,627	0,711			
Toplam	203	3,487	0,657			

Tablo 86 incelendiğinde Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre; bilgisayar deneyimlerinin istatistiksel olarak çözümlenmesinden ($t_{0,084}=2,884$ p=0,084 düzeyinde) anlamlıdır. Araştırmada erkek öğrencilerin bilgisayar deneyim düzeyleri ($\bar{X}=3,627$), kız öğrencilerin ($\bar{X}=3,348$) çıkmıştır. Bu sonuçlar ışığında erkek öğrencilerin bilgisayar deneyim düzeyi “İyi”, kız öğrencilerin ise “Orta” olmuştur.

b. Üniversitelerde öğrenim görmekte olan öğrencilerin bilgisayar deneyimlerinin Fakülte değişkenine göre çözümlenme sonuçları:

Tablo 87: Dicle Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Fakülte dağılımları

Fakülte/Yüksek Okul veya Enstitü	f	%
ASYO	106	8,99
BESYO	108	9,16
DMYO	92	7,80
FEF	152	12,89
HF	32	2,72
İİBF	43	3,65
MMF	81	6,87
TF	65	5,51
ZGEF	500	42,41
TOPLAM	1179	100

Tablo 88: Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Fakülte değişkenine göre ANOVA sonuçları

	KT	Sd	KO	F	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	65,437	8	8,180	9,940	p=0,000
Gruplar İçi	962,831	1170	0,823		
Toplam	1028,268	1178			

Tablo 88’de Dicle üniversitesinde eğitim görmekte olan öğrencilerin Fakülte, Yüksek Okul ve Enstitü değişkenine göre bilgisayar deneyimlerinin tek yönlü varyans analizi karşılaştırmaları yer almaktadır. Gruplar arasında ($F_{8-1170}=9,940$; $p=0,000$ düzeyinde) anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Çıkan farklılık bazı fakülte veya yüksek okulların bilgisayar deneyimlerinin aynı olmadığını göstermektedir. Elde edilen sonuçlara göre üniversitenin fakülte değişkenine göre en az iki veya daha fazla grubun

bilgisayar deneyimlerinin istatistiksel olarak ($p=0,000$ düzeyinde) anlamlıdır. Anlamlı grubun bulunması veya farklılığın hangi gruptan yana olduğunun tespiti için yapılan Turkey HSD testi sonuçları tablo 89’da gösterilmektedir.

Tablo 89: Üniversite öğrencilerinin bilgisayar deneyimlerinin Fakülte, Yüksek Okul ve Enstitü değişkenine göre Turkey HSD test sonuçları

Fakülte / YO	Fakülte / YO	Ortalamalar	
		Arasındaki Fark	Anlamlılık Düzeyi
ASYO	BESYO	-0,60713	$p=0,000$
ASYO	DMYO	-0,93491	$p=0,000$
ASYO	FEF	-0,41517	$p=0,009$
ASYO	HF	-0,65991	$p=0,010$
ASYO	MMF	-0,78861	$p=0,000$
ASYO	ZGEF	-0,41251	$p=0,001$
BESYO	İİBF	0,57804	$p=0,013$
DMYO	FEF	0,51974	$p=0,001$
DMYO	İİBF	0,90581	$p=0,000$
DMYO	TF	0,57000	$p=0,004$
DMYO	ZGEF	0,52240	$p=0,000$
İİBF	MMF	-0,75952	$p=0,000$
MMF	ZGEF	0,37610	$p=0,016$

Tablo 89’da Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Fakülte, Yüksek Okul ve Enstitü değişkenine göre bilgisayar deneyimlerine göre anlamlılıkları Turkey HSD testiyle belirlenmiştir. Çıkan sonuçların ışığında Dicle üniversitesi ASYO’da öğrenim gören öğrenciler ile BESYO’da eğitim gören öğrencilerin bilgisayar deneyimleri ($p<,005$ düzeyinde) BESYO’da eğitim gören öğrencilerin lehine anlamlılık göstermektedir. Testin sonucunda elde edilen diğer anlamlı farklar Tablo 89’da gösterilmektedir.

Tablo 90: Bahçeşehir Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Fakülte dağılımları

Fakülte / Enstitü	f	%
FEF	33	16,26
HF	28	13,79
İİBF	18	8,86
MMF	57	28,08
FBE	67	33,01
TOPLAM	203	100

Araştırmada istatistiği alınan Enstitü ve Fakülteler; FEF öğrenim gören ve araştırmaya katılan 33 öğrenci (% 16,26), HF’ de öğrenim gören ve araştırmaya katılan 28 öğrenci (% 13,79), İİBF’de öğrenim gören 18 öğrenci (% 8,86), MMF’de öğrenim gören ve araştırmaya katılan 57 öğrenci (% 28,08), FBE’de öğrenim gören ve araştırmaya katılan 67 öğrenci (% 33,01) dir. Teste tabi tutulan Fakülteler ve Enstitüden elde edilen sonuçlar aşağıdaki tablo 91’de yer almaktadır.

Tablo 91: Bahçeşehir üniversitesinde eğitim gören öğrencilerin Fakülte ve Enstitü değişkenine göre ANOVA sonuçları

	KT	Sd	KO	F	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	20,117	4	5,029	13,360	P=0,000
Gruplar İçi	74,534	198	0,376		
Toplam	94,650	202			

Tablo 91’de Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Enstitü ve Fakülte değişkenine göre bilgisayar deneyimlerinin tek yönlü varyans analizi karşılaştırmaları yer almaktadır. Gruplar arasında ($F_{4-198}=13,360$; $p=0,000$ düzeyinde) anlamlı bir fark bulunmuştur. Uygulanan ANOVA test sonucunda fakülte değişkenine göre, bilgisayar deneyimlerinin, bir veya birden fazla grup arasında anlamlı farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında kimin tarafında olduğunun belirlenmesi için Turkey HSD testi yapılmıştır.

Tablo 92: Üniversite öğrencilerinin bilgisayar deneyimlerinin Fakülte ve Enstitü değişkenine göre Turkey HSD test sonuçları

		Ortalamalar	
Fakülte / YO	Fakülte / YO	Arasındaki Fark	Anlamlılık Düzeyi
FBE	MMF	-0,63493	p=0,000
FEF	MMF	-0,67464	p=0,000
HF	MMF	-0,67832	p=0,000
İİBF	MMF	-0,89181	p=0,000

Tablo 92’de Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyimlerinin Fakülte ve Enstitü değişkenine göre anlamlı farklar yapılan Turkey HSD testiyle belirlenmiştir. Çıkan sonuçların ışığında Bahçeşehir üniversitesi FBE’de öğrenim gören öğrenciler ile MMF’de öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyimlerinde ($p < 0,05$ düzeyinde) MMF’de öğrenim görenlerin lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Aynı şekilde FEF ve MMF grupları arasında ($p < 0,05$ düzeyinde) MMF tarafına, HF ve MMF grupları arasında ($p < 0,05$ düzeyinde) MMF tarafına, İİBF ve MMF grupları arasında ($p < 0,05$ düzeyinde) MMF tarafına anlamlı farklılıkların olduğu ortaya çıkmıştır.

c. Üniversitelerde öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinin Bilgisayar Deneyimlerinin Sınıf değişkenine göre çözümlenme sonuçları:

Tablo 93: Dicle üniversitesinde ankete katılan üniversite öğrencilerinin Sınıf Dağılım tablosu

Öğrenim Görülen Sınıf	F	%
Birinci Sınıf	397	33,17
İkinci Sınıf	341	28,49
Üçüncü Sınıf	251	20,97
Dördüncü Sınıf	167	13,95
Diğer Sınıflar(5-6 Tıp Fakültesi, Yüksek lisans ve Doktora Öğrencileri)	41	3,43
TOPLAM	1197	100

Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin sınıf değişkeni yönünden belirlenmesi sırasında oluşturulan tablo 93'te görülmektedir. Tabloda Tıp Fakültesi öğrencilerinin 5 ve 6. sınıf öğrencileri ve Fen Bilimleri Enstitüsünde yüksek lisans ve doktora öğrencilerini “Diğer Sınıflar” ifadesi altında toplayarak istatistiklere dahil edilmiştir.

Araştırmaya katılan ve Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerden; 397'si “Birinci Sınıf” (% 33,17), 341'i “İkinci Sınıf” (% 28,49), 251'i “Üçüncü Sınıf” (% 20,97), 167'si “Dördüncü Sınıf” (% 13,95), 41'i “Diğer Sınıflar” (% 3,43) öğrencileridir.

Tablo 94: Dicle üniversitede öğrenim gören öğrencilerin Sınıf değişkenine göre farklılığını belirlemek için ANOVA testi

BD	KT	df	KO	F	Anlamlılık
					Düzeyi
Gruplar Arası	56,993	4	14,248	17,246	p=0,000
Grup İçi	984,805	1192	0,826		
Toplam	1041,798	1196			

Tablo 94'te Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin sınıf değişkenine göre bilgisayar deneyiminin belirlenmesine yönelik tek yönlü varyans analizi karşılaştırılması yapılmıştır. Çıkan sonuçlar ($F_{4-1192}=17,246$; $p=0,000$ düzeyinde) en az iki grup arasında ($p=0,000$ düzeyinde) anlamlı farkın olduğunu göstermektedir. Anlamlı farkın belirlenmesi için Turkey HSD testi yapılmış, elde edilen sonuçlar tablo 95'te gösterilmiştir.

Tablo 95: Dicle Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyiminin Sınıf değişkenine göre Turkey HSD Anlamlılık tablosu

Öğrenim Görülen Sınıf	Öğrenim Görülen Sınıf	Ortalamalar	
		Arasındaki Fark	Anlamlılık Düzeyi
Birinci Sınıf	İkinci Sınıf	-0,50503	p=0,000
Birinci Sınıf	Üçüncü Sınıf	-0,36907	p=0,000
Birinci Sınıf	Diğer Sınıflar	-0,66560	p=0,000
İkinci Sınıf	Dördüncü Sınıf	0,28193	p=0,009
Dördüncü Sınıf	Diğer Sınıflar	-0,44250	p=0,042

Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyimine göre anlamlı farkların belirlenmesine yönelik yapılan Turkey HSD test sonucunda birinci sınıfta öğrenim görmekte olan öğrenciler ile ikinci sınıfta öğrenim görmekte olan öğrenciler arasında ($p<0,05$ düzeyinde) anlamlı fark bulunmuştur. Bulunan anlamlı fark ikinci sınıfta öğrenim görmekte olan öğrenciler lehinedir.

Tablo 96: Bahçeşehir Üniversitesinde ankete katılan üniversite öğrencilerinin Sınıf Dağılım tablosu

Öğrenim Görülen Sınıf	f	%
Birinci Sınıf	25	12,32
İkinci Sınıf	52	25,62
Üçüncü Sınıf	24	11,82
Dördüncü Sınıf	35	17,24
Diğer Sınıflar(5-6 Tıp Fakültesi, Yüksek lisans ve Doktora Öğrencileri)	67	33
TOPLAM	203	100

Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin sınıf değişkeni yönünden belirlenmesi sırasında oluşturulan tablo 96’da Fen Bilimleri Enstitüsünde yüksek lisans öğrencilerini “Diğer Sınıflar” ifadesi altında toplayarak istatistiklere dahil edilmiştir.

Araştırmaya katılan ve Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerden; 25’i “Birinci Sınıf” (% 12,32), 52’si “İkinci Sınıf” (% 25,62), 24’ü “Üçüncü Sınıf” (% 11,82), 35’i “Dördüncü Sınıf” (% 17,24), 67’si “Diğer Sınıflar” (% 33) öğrencisidir.

Tablo 97: Bahçeşehir üniversitede öğrenim gören öğrencilerin Sınıf değişkenine göre farklılığını belirlemek için ANOVA testi

BD	KT	Df	KO	F	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	18,537	4	4,629	12,039	p=0,000
Grup İçi	76,133	198	0,385		
Toplam	94,650	202			

Tablo 97’de Bahçeşehir üniversitesinde eğitim görmekte olan öğrencilerin sınıf değişkene göre bilgisayar deneyimlerinin tek yönlü varyans analizi karşılaştırılması yapılmıştır. Çıkan sonuçlar ($F_{4-198}=12,039$; $p=0,000$ düzeyinde) gruplar arasında sınıf

değişkenine göre bir veya birden fazla grup arasında anlamlı farkın olduğunu gösterdiğinden, anlamlı farkın tespiti için Turkey HSD testi yapılmış ve sonuçlar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 98: Bahçeşehir Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyimlerinin Sınıf değişkenine göre Turkey HSD Anlamlılık tablosu

Öğrenim Görülen Sınıf	Öğrenim Görülen Sınıf	Ortalamalar Arasındaki Fark	Anlamlılık Düzeyi
Birinci Sınıf	İkinci Sınıf	-0,98323	p=0,000
Birinci Sınıf	Üçüncü Sınıf	-0,70567	p=0,001
Birinci Sınıf	Dördüncü Sınıf	-0,60686	p=0,002
Birinci Sınıf	Diğer Sınıflar	-0,44310	p=0,022
İkinci Sınıf	Dördüncü Sınıf	0,37637	p=0,047
İkinci Sınıf	Diğer Sınıflar	0,54013	p=0,000

Tablo 98'de Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin sınıf değişkenine göre yapılan Turkey HSD testinden çıkan sonuçlara göre birinci sınıflar ile ikinci sınıflar arasında (p=0,000 anlamlılık) istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Anlamlı fark ikinci sınıfta öğrenim görmekte olan öğrenciler lehine olmuştur.

d. Üniversitelerde öğrenim görmekte olan öğrencilerin bilgisayar deneyimlerinin Bilgisayar Kullanım Süresi değişkenine göre çözümlenme sonuçları:

Tablo 99: Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Bilgisayar Kullanım Süresi dağılım tablosu

Bilgisayar Kullanım Süresi	f	%
6 Ay	126	10,53
6 Ay ile 1 Yıl Arası	62	5,18
1 Yıl ile 2 Yıl Arası	243	20,30
2 Yıl ile 4 Yıl Arası	290	24,23
4 Yıl ile 6 Yıl Arası	212	17,71
6 Yıl ve Üstü	264	22,06
TOPLAM	1197	100

Dicle üniversitesinde öğrenim gören ve araştırmaya katılan öğrencilerin bilgisayar kullanımlarına ilişkin tablonun çözümlenmesinde; “6 Ay” gibi kısa süredir bilgisayar kullanan öğrenci sayısı 126 (% 10,53), “6 Ay ile 1 Yıl Arası” süredir bilgisayar kullanan öğrenci sayısı 62 (% 5,18), “1 Yıl ile 2 Yıl Arası” süredir bilgisayar kullanan öğrenci sayısı 243 (% 20,30), “2 Yıl ile 4 Yıl Arası” süredir bilgisayar kullanan öğrenci sayısı 290 (% 24,23), “4 Yıl ile 6 Yıl Arası” süredir bilgisayar kullanan öğrenci sayısı 212 (% 17,71), “6 Yıl ve Üstü” süredir bilgisayar kullanan öğrenci sayısı 264 (% 22,06) dır.

Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin bilgisayar deneyimlerinin, bilgisayar kullanım süresi değişkenine göre ele alındığı inceleme tablo 100’de yer almaktadır.

Tablo 100: Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyimlerinin, Bilgisayar Kullanım Süresine göre ANOVA istatistiği sonuçları

BD	KT	df	KO	F	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	294,249	5	58,850	93,760	p=0,000
Grup İçi	747,549	1191	0,628		
Toplam	1041,798	1196			

Araştırmada üniversite öğrencilerinin bilgisayar deneyimlerinin, bilgisayar kullanma süresine göre tek yönlü varyans analizi karşılaştırması yapılmıştır. Gruplar arasında ($F_{5-1191}=93,760$; $p=0,000$ düzeyinde) anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu farklılıklar öğrencilerin bilgisayar kullanım sürelerinin belirlendiği 6 farklı ortama göre, bilgisayar deneyimlerinin aynı olmadığını göstermektedir. Uygulanan testin sonucunda, üniversite öğrencilerin bilgisayar kullanma sürelerine göre; en az iki grubun bilgisayar düzeylerinde istatistiksel olarak ($p=0,000$ düzeyinde) anlamlıdır. Belirlenen anlamlı farkların hangi gruplardan kaynaklandığını bulmak için yapılan Turkey HSD testi sonuçları tablo 101’de verilmiştir.

Tablo 101: Üniversite öğrencilerinin Bilgisayar Kullanma Sürelerine göre bilgisayar deneyimlerine yönelik Turkey HSD Anlamlılık testi

Bilgisayar Kullanım Süresi	Bilgisayar Kullanım Süresi	Ortalamalar	
		Arasındaki Fark	Anlamlılık Düzeyi
6 Ay	1 Yıl – 2 Yıl	-0,58936	p=0,000
6 Ay	2 Yıl – 4 Yıl	-0,93328	p=0,000
6 Ay	4 Yıl – 6 Yıl	-1,30963	p=0,000
6 Ay	6 Yıl ve Üstü	-1,53730	p=0,000
6 Ay – 1 Yıl	1 Yıl – 2 Yıl	-0,34507	p=0,027
6 Ay – 1 Yıl	2 Yıl – 4 Yıl	-0,68899	p=0,000
6 Ay – 1 Yıl	4 Yıl – 6 Yıl	-1,06534	p=0,000
6 Ay – 1 Yıl	6 Yıl ve Üstü	-1,29301	p=0,000
1 Yıl – 2 Yıl	2 Yıl – 4 Yıl	-0,34392	P=0,000
1 Yıl – 2 Yıl	4 Yıl – 6 Yıl	-0,72027	p=0,000
1 Yıl – 2 Yıl	6 Yıl ve Üstü	-0,94794	p=0,000
2 Yıl – 4 Yıl	4 Yıl – 6 Yıl	-0,37635	p=0,000
2 Yıl – 4 Yıl	6 Yıl ve Üstü	-0,60402	p=0,000
4 Yıl – 6 Yıl	6 Yıl ve Üstü	-0,23980	p=0,023

Tablo 101’de üniversite öğrencilerinin bilgisayar deneyimlerinin, bilgisayar kullanma sürelerine göre anlamlı farkların belirlenmesi için yapılan Turkey HSD testi sonuçlarına göre; “6 ay” ile “1 yıl – 2 yıl” arasında ($p < 0,005$ düzeyinde) anlamlı fark olduğu, anlamlı farkın “1 yıl – 2 yıl” tarafına olduğu görülmektedir. Ortalamalar arasındaki farklar “-“ yöne doğrudur. Bilgisayar kullanma süresi arttıkça anlamlı farklığın arttığı görülmüştür.

Tablo 102: Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Bilgisayar Kullanım Süresine ilişkin dağılım tablosu

Bilgisayar Kullanım Süresi	f	%
1 Yıl ile 4 Yıl Arası	16	7,88
4 Yıl ile 6 Yıl Arası	27	13,30
6 Yıl ve Üstü	160	78,82
TOPLAM	203	100

Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin bilgisayar deneyimlerinin, Bilgisayar Kullanım Süresine bağlı olarak yapılan ANOVA test sonuçları tablo103'te gösterilmektedir

Tablo 103: Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyimlerinin, Bilgisayar Kullanım Süresine göre ANOVA istatistiği sonuçları

BD	KT	df	KO	F	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	5,935	2	2,968	6,690	p=0,002
Grup İçi	88,715	200	0,444		
Toplam	94,650	202			

Tablo 103 incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin bilgisayar deneyimlerinin, bilgisayar kullanma süresine göre tek yönlü varyans analizi karşılaştırması yapılmıştır. Gruplar arasında ($F_{2-200}=6,690$; $p=0,002$ düzeyinde) anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu farklılıklar öğrencilerin bilgisayar kullanım sürelerinin belirlendiği 3 farklı ortama göre, bilgisayara yönelik tutumlarının benzer olmadığını göstermektedir. Uygulanan testin sonucunda, üniversite öğrencilerin bilgisayar kullanma sürelerine göre; en az iki grubun bilgisayar deneyimlerinin istatistiksel olarak ($p<0,05$ düzeyinde) anlamlıdır. Belirlenen anlamlı farkların hangi gruplardan kaynaklandığını bulmak için yapılan Turkey HSD testi sonuçları tablo 104'te verilmiştir.

Tablo 104: Üniversite öğrencilerinin Bilgisayar Kullanma Sürelerine göre bilgisayar deneyimlerine ilişkin Turkey HSD Anlamlık testi

Bilgisayar Kullanım Süresi	Bilgisayar Kullanım Süresi	Ortalamalar	
		Arasındaki Fark	Anlamlılık Düzeyi
1-4 Yıl	6 Yıl ve Üstü	-0,61000	p=0,002

Tablo 104’te üniversite öğrencilerinin bilgisayar deneyimlerinin, bilgisayar kullanma sürelerine göre anlamlı farkların belirlenmesi için yapılan Turkey HSD testi sonuçlarına göre; “1-4 Yıl” ile “6 Yıl ve Üstü” arasında ($p < 0,005$ düzeyinde) anlamlı fark olduğu, anlamlı farkın “6 Yıl ve Üstü” tarafına olduğu görülmektedir.

e. Üniversitelerde öğrenin gören öğrencilerin Bilgisayar Kullanma Tecrübesinin, bilgisayar deneyimi için çözümlenme sonuçları:

Tablo 105: Dicle Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyimleri için Bilgisayar Kullanma Tecrübesi (BKT) dağılımı

BKT	N	%	\bar{X}
Hiç Yok (1)	50	4,18	1,3840
Yetersiz (2)	189	15,79	1,9545
Orta (3)	377	31,49	2,6244
İyi (4)	369	30,83	3,4173
Çok İyi (5)	212	17,71	4,1160

Dicle üniversitesinde eğitim görmekte olan öğrencilerin bilgisayar tecrübeniz sorusuna verdikleri cevaba göre dağılımları tablo 105’te yer almaktadır. Buna göre bilgisayar tecrübesi olamayan “Hiç yok” 50 öğrenci (% 4,18), kendini yeterli bulmayan “Yetersiz” öğrenci sayısı 189 (% 15,79), kendini seviye olarak ne iyi, ne kötü bulan “Orta” 377 öğrenci (%31,49), kendini yeterli bulan “İyi” 369 öğrenci (% 30,83), kendini çok yeterli bulan “Çok İyi” 212 öğrencidir (%17,71).

Tablo 106: Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyimlerinin, Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre farklılığı için ANOVA testi

	KT	df	KO	F	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	717,952	4	179,488	660,653	p=0,000
Gruplar İçi	323,846	1192	0,272		
Toplam	1041,798	1196			

Tablo 106 incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin bilgisayar deneyimlerinin, bilgisayar kullanma tecrübesine göre tek yönlü varyans analizi karşılaştırması yapılmıştır. Gruplar arasında ($F_{4-1192}=660,653$; $p=0,000$ düzeyinde) anlamlı bir fark bulunmuştur. Uygulana testin sonucunda, üniversite öğrencilerin bilgisayar kullanma tecrübesine göre; en az iki grubun bilgisayara yönelik tutumlarının istatistiksel olarak ($p<0,05$ düzeyinde) anlamlıdır. Belirlenen anlamlı farkların hangi gruplardan kaynaklandığını bulmak için yapılan Turkey HSD testi sonuçları tablo 107’de verilmiştir.

Tablo 107: Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyimlerinin Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre Anlamlılık çözümleme sonuçları Turkey HSD testi

BKT	BKT	Ortalamalar Arasında Fark	Anlamlılık Düzeyi
Hiç Yok	Yetersiz	-0,57050	p=0,000
Hiç Yok	Orta	-1,24040	p=0,000
Hiç Yok	İyi	-2,03334	p=0,000
Hiç Yok	Çok İyi	-2,73204	p=0,000
Yetersiz	Orta	-0,66991	p=0,000
Yetersiz	İyi	-1,46285	p=0,000
Yetersiz	Çok İyi	-2,16154	p=0,000
Orta	İyi	-0,79294	p=0,000
Orta	Çok İyi	-1,49163	p=0,000
İyi	Çok İyi	-0,69869	p=0,000

Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar kullanım tecrübesine yönelik, gruplar arasında anlamlı farkların belirlenmesi için yapılan Turkey HSD testi sonuçlarına göre; bilgisayar deneyimi “Hiç Yok” ile “Orta” arasında ($p < 0,05$ düzeyinde) anlamlı fark olduğu, anlamlı farkın bilgisayar deneyimi “Orta” tarafına olduğu görülmüştür. Ortalamalar arasındaki farkların “-“ yöne doğrudur. Bu da bilgisayar kullanım tecrübesi artıkça bilgisayar deneyiminin arttığını göstermektedir.

Tablo 108: Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyimleri için Bilgisayar Kullanma Tecrübesi (BKT) dağılımı

BKT	N	%	\bar{X}
Hiç Yok (1)	0	0	0
Yetersiz (2)	0	0	0
Orta (3)	32	15,76	2,7250
İyi (4)	97	47,78	3,3340
Çok İyi (5)	74	36,46	4,1135

Bahçeşehir üniversitesinde eğitim görmekte olan öğrencilerin bilgisayar deneyimi bölümündeki “bilgisayar tecrübeniz” sorusuna verdikleri cevaba göre dağılımları tablo 108’de yer almaktadır. Buna göre bilgisayar tecrübesi olamayan ve kendini yetersiz bulan öğrenci bulunmamaktadır. Kendini seviye olarak ne iyi, ne kötü bulan “Orta” 32 öğrenci (%3 15,76), kendini yeterli bulan “İyi” 97 öğrenci (% 47,78), kendini çok yeterli bulan “Çok İyi” 74 öğrenci (% 36,46) dir.

Tablo 109: Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar düzeylerinin Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre farklılığı için ANOVA testi

	KT	Df	KO	F	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	49,646	2	24,823	110,314	p=0,000
Gruplar İçi	45,004	200	0,225		
Toplam	94,650	202			

Tablo 109 incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin bilgisayar düzeylerinin bilgisayar kullanma tecrübesine göre tek yönlü varyans analizi karşılaştırması yapılmıştır. Gruplar arasında ($F_{2-200}=110,314$; $p=0,000$ düzeyinde) anlamlı bir fark bulunmuştur. Uygulana testin sonucunda ($p<0,05$ düzeyinde) anlamlıdır. Belirlenen anlamlı farkların hangi gruplardan kaynaklandığını bulmak için yapılan Turkey HSD testi sonuçları aşağıda tablo 110’da verilmiştir.

Tablo 110: Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyimlerinin Bilgisayar Kullanma Tecrübesine göre Anlamlılık çözümleme sonuçları Turkey HSD testi

Ortalamalar Arasında			Anlamlılık
BKT	BKT	Fark	Düzeyi
Orta	İyi	-0,60902	p=0,000
Orta	Çok İyi	-1,38851	p=0,000
İyi	Çok İyi	-0,77949	p=0,000

Tablo 110’da Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar kullanım tecrübesine yönelik, gruplar arasında anlamlı farkların belirlenmesi için yapılan Turkey HSD testi sonuçlarına göre; bilgisayar deneyimleri “Orta” ile “İyi” arasında ($p < 0,05$ düzeyinde) anlamlı fark olduğu, anlamlı farkın “İyi” olanlar tarafına olduğu görülmektedir. Diğer fark olan gruplar ise “Orta” ile “Çok İyi” arasında, anlamlı fark ise “Çok İyi” tarafına, “İyi” ile “Çok İyi” arasında, anlamlı fark “Çok İyi” tarafındadır.

4.4.Dördüncü Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Dördüncü alt problem üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyimleri, bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutulmaları; Vakıf veya Devlet üniversitesi olmasına göre anlamlı farklılık göstermekte midir? Aşağıda uygulama sonuçlarına göre bu alt probleme ilişkin bulgular ve çözümlenmeler tablolar kullanılarak verilmektedir.

Tablo 111: Dicle ve Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyim, Bilgisayar ve İnternet/web tutumlarının Ortalama ve Standart Sapma değerleri

Uygulama Başlıkları	D.Ü. (\bar{X})	B.Ü. (\bar{X})	D.Ü. Sx	B.Ü. Sx
Bilgisayar Deneyimi	2,975	3,533	10,413	3,425
Bilgisayar Yönelik Tutum	3,977	4,453	10,413	6,421
İnternete Yönelik Tutum	3,934	4,348	10,950	7,338

Araştırmada üniversite öğrencilerine uygulanan anketin sonuçlarına göre; Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyim ortalaması ($\bar{X}=2,975$) “Orta” çıkarken, Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyim ortalaması ($\bar{X}=3,533$) “İyi” çıkmıştır. Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumları ortalaması ($\bar{X}=3,977$) “Katılıyorum” iken, Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin ortalaması ($\bar{X}=4,453$) “Tamamen Katılıyorum” dur. Dicle üniversitesinin internete yönelik tutum ortalaması ($\bar{X}=3,934$) “Katılıyorum” iken, Bahçeşehir üniversitesinde ($\bar{X}=4,348$) “Tamamen Katılıyorum” çıkmıştır.

Üniversitede öğrenim gören öğrencilerin, farklı üniversitelerde okumalarına ve cinsiyet ayrımına göre anlamlı farklılık olup olmadığına ilişkin ANAVO testi yapılmıştır.

Tablo 112: Bahçeşehir ve Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının Cinsiyet değişkenine göre ANOVA testi

	KT	df	KO	F	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	41,386	3	13,795	35,873	p=0,000
Gruplar İçi	536,856	1396	0,385		
Toplam	578,242	1399			

Üniversite öğrencilerinin bilgisayar düzeylerinin bilgisayara yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre tek yönlü varyans analizi karşılaştırması yapılmıştır. Gruplar arasında ($F_{3-1396}=35,873$; $p=0,000$ düzeyinde) anlamlı bir fark bulunmuştur. Uygulanan testin sonucunda ($p<0,05$ düzeyinde) anlamlıdır. Belirlenen anlamlı farkların hangi gruplardan kaynaklandığını bulmak için yapılan Turkey HSD testi sonuçları aşağıda tablo 113’te verilmiştir.

Tablo 113: Bahçeşehir ve Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının Cinsiyet değişkenine göre Anlamlılık çözümleme sonuçları Turkey HSD testi

Cinsiyet Değişkeni	Cinsiyet Değişkeni	Ortalamalar Arasında Fark	Anlamlılık Düzeyi
B.Ü. Erkek Öğ.	D.Ü. Erkek Öğ.	0,51257	p=0,000
B.Ü. Erkek Öğ.	D.Ü. Kız Öğ.	0,56913	p=0,000
B.Ü. Kız Öğ.	D.Ü. Erkek Öğ.	0,34392	p=0,000
B.Ü. Kız Öğ.	D.Ü. Kız Öğ.	0,40048	p=0,000

Farklı üniversitelerde öğrenim görmekte olan öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre birden fazla grup arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Anlamlı farklılıklar Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören erkek

öğrenciler ile Dicle üniversitesinde öğrenim gören erkek öğrenciler arasında ve “B.Ü. Erkek Öğ.” Tarafındadır. Farklılık gösteren diğer gruplar tablo 113’te görülmektedir. Test çözümlenmesinden Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarının Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan kız ve erkek öğrencilerden daha iyi olduğu söylenebilir.

Tablo 114: Bahçeşehir ve Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin internet/web’e yönelik tutumlarının Cinsiyet değişkenine göre ANOVA testi

	KT	df	KO	F	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	31,477	3	10,492	24,382	p=0,000
Gruplar İçi	600,734	1396	0,430		
Toplam	632,211	1399			

Üniversite öğrencilerinin bilgisayar düzeylerinin bilgisayara yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre tek yönlü varyans analizi karşılaştırması yapılmıştır. Gruplar arasında ($F_{3-1396}=24,382$; $p=0,000$ düzeyinde) anlamlı bir fark bulunmuştur. Uygulana testin sonucunda ($p<0,05$ düzeyinde) anlamlıdır. Belirlenen anlamlı farkların hangi gruplardan kaynaklandığını bulmak için yapılan Turkey HSD testi sonuçları tablo 115’te verilmiştir

Tablo 115: Bahçeşehir ve Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin internet/web’e yönelik tutumlarının Cinsiyet değişkenine göre Anlamlılık çözümleme sonuçları Turkey HSD testi

Cinsiyet Değişkeni	Cinsiyet Değişkeni	Ortalamalar Arasında Fark	Anlamlılık Düzeyi
B.Ü. Erkek Öğ.	D.Ü. Erkek Öğ.	0,37617	p=0,000
B.Ü. Erkek Öğ.	D.Ü. Kız Öğ.	0,45679	p=0,000
B.Ü. Kız Öğ.	D.Ü. Erkek Öğ.	0,37486	p=0,000
B.Ü. Kız Öğ.	D.Ü. Kız Öğ.	0,45549	p=0,000

Farklı üniversitelerde öğrenim görmekte olan öğrencilerin internete yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre birden fazla grup arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Anlamlı farklılıklar Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören erkek öğrenciler ile Dicle üniversitesinde öğrenim gören erkek öğrenciler arasında ve “B.Ü. Erkek Öğ.” Tarafındadır. Test çözümlenmesinden Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin internete yönelik tutumlarının Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan kız ve erkek öğrencilerden daha iyidir.

Tablo 116: Bahçeşehir ve Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyiminin Cinsiyet değişkenine göre ANOVA testi

	KT	df	KO	F	Anlamlılık Düzeyi
Gruplar Arası	63,320	3	21,107	26,164	p=0,000
Gruplar İçi	1126,155	1396	0,807		
Toplam	1189,474	1399			

Üniversite öğrencilerinin bilgisayar düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre tek yönlü varyans analizi karşılaştırması yapılmıştır. Gruplar arasında ($F_{3-1396}=26,164$; $p=0,000$ düzeyinde) anlamlı bir fark bulunmuştur. Uygulana testin sonucunda ($p<0,05$ düzeyinde) anlamlıdır. Belirlenen anlamlı farkların hangi gruplardan kaynaklandığını bulmak için yapılan Turkey HSD testi sonuçları tablo 117’de verilmiştir

Tablo 117: Bahçeşehir ve Dicle üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar deneyimlerinin Cinsiyet değişkenine göre Anlamlılık çözümleme sonuçları Turkey HSD testi

Cinsiyet Değişkeni	Cinsiyet Değişkeni	Ortalamalar Arasında Fark	Anlamlılık Düzeyi
B.Ü. Erkek Öğ.	D.Ü. Erkek Öğ.	0,58050	p=0,000
B.Ü. Erkek Öğ.	D.Ü. Kız Öğ.	0,74025	p=0,000
B.Ü. Kız Öğ.	D.Ü. Erkek Öğ.	0,29998	p=0,029
B.Ü. Kız Öğ.	D.Ü. Kız Öğ.	0,45973	p=0,000

Farklı üniversitelerde öğrenim görmekte olan öğrencilerin bilgisayar deneyimlerinin cinsiyet değişkenine göre birden fazla grup arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Anlamlı farklılıklar Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören erkek öğrenciler ile Dicle üniversitesinde öğrenim gören erkek öğrenciler arasında ve “B.Ü. Erkek Öğ.” Tarafındadır. Test çözümlenmesinden Bahçeşehir üniversitesinde öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin bilgisayar deneyimlerinin Dicle üniversitesinde öğrenim görmekte olan kız ve erkek öğrencilerden daha iyidir.

BÖLÜM V

SONUÇLAR ve ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın bulgularına göre elde edilen sonuçlar ve öneriler sunulmaktadır.

5.1 Sonuçlar

1. Türkiye’de eğitim ve öğretim gören üniversite öğrencilerinin bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutumları olumlu düzeydedir.
2. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri üniversiteye göre bilgisayar ve internet tutumları farklılık göstermektedir.
3. Teknolojinin çok hızlı değişmesi ve üniversitelerin buna adapte olma hızları bilgisayar ve internet konusundaki tutumu etkilemektedir.
4. Üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin, cinsiyetlerine göre tutumları değişmese de, vakıf üniversitelerde öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin bilgisayar deneyimleri, bilgisayar ve internet/web tutumları, devlet üniversitelerinde öğrenim görmekte olan kız ve erkek öğrencilerden tutumlarından daha olumludur.
5. Bilgisayar kullanıcısı olma yılı, devlet üniversitelerinde öğrenim görmekte olan öğrenciler için henüz 1 veya 2 yıllı sınırlı olsa da vakıf üniversitelerinde bu süre en az 2 veya 4 yıl olduğu görülmüştür. Bu da devlet üniversitelerinde öğrenime başlayan öğrencilerin bilgisayarla üniversitede tanıştığı gerçeğini ortaya koymaktadır.
6. Devlet üniversitelerinde eğitim yılı arttıkça öğrencilerin bilgisayar düzeyleri, bilgisayar ve internet tutumları da daha iyi düzeye çıkmaktadır. Bu da devlet

üniversitelerinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar ve internetle üniversitelerde tanıştığı gerçeğini desteklemektedir. Oysa vakıf üniversitelerinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin, öğrenim yıllarına göre bilgisayar ve internet tutumlarındaki değişimin çok az olduğu gözlemlenmiştir.

7. Devlet üniversitelerinde öğrenim gören öğrenciler, öğrenim gördükleri Fakülte, Yüksek Okul veya Enstitüdeki bölümlerine göre bilgisayar deneyimleri, bilgisayar ve internete yönelik tutumları değişim göstermektedir. Vakıf üniversitelerinde Fakülte farklılığına göre bilgisayar deneyimleri, bilgisayar ve internet/web'e yönelik tutumlarının daha az etkilendiği belirlenmiştir.
8. Elde edilen bulgular ışığında Devlet üniversitelerinde öğrenim görmekte olan öğrenciler bilgisayar ve internet/web konusundaki bilgi ve tecrübelerini burada kazanırken, vakıf üniversitelerinde öğrenim görmekte olan öğrenciler bilgisayar ve internet konusunda belli seviyeye ulaşarak üniversite eğitimine devam ettiği söylenebilir.
9. Vakıf üniversitelerinde öğrenim gören öğrenciler bilgisayar ve internet/web konusunda kendilerini geliştirirken, devlet üniversitelerinde öğrenim gören öğrenciler kendilerine yetecek kadar bilgiye ihtiyaç duymaktadırlar. Bu da üniversite öğrencilerinin bu konuya ne kadar ihtiyaç duymalarıyla doğru orantılı olduğunu göstermektedir.

5.2 Araştırmacılar için Öneriler

1. Öğrencilerin bilgisayar ve internet kullanımını arttırmak için bilgisayar ve interneti derslerde bir araç olarak kullanılmaya başlanması sağlanabilir.
2. Üniversitelerin bilgisayar ve internet alt yapılarında yapılacak değişiklikle daha fazla öğrenciye hizmet vermek hedeflenmelidir.
3. Devlet üniversitelerindeki kaynak sıkıntısı ortadan kaldırılarak, vakıf üniversiteleriyle teknolojiye rekabet edebilecek konuma getirilmeli.

4. Vakıf üniversitelerinde öğrenim gören öğrencilerin bilgisayar düzeylerinin yanı sıra, bilgisayar ve internet tutumlarının da çok iyi çıkması daha kapsamlı bir araştırmayla ele alınabilir.
5. Öğrencilerin üniversitelerde gördüğü bilgisayar derslerinin saat'leri arttırılarak bu konuyla daha fazla ilgilenmesi sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Akın, M. ve Baştuğ, A., 2005. Erzincan Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği anabilim Dalı Öğrencilerinin Bilgisayar ve İnternet Teknolojilerinden Yararlanma Düzeylerin Belirlenmeye Yönelik Bir Ön Çalışma. Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:7, Sayı:1, Sf:47-58.
- Akarsu, F., Aşkar, P. ve Ersoy, Y., 1988. Bilgisayar Destekli Öğretimde Öğretmenin İşlevi ve Yetiştirilmesi, Ortaöğretimde Bilgisayar Destekli Fen Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu, s.57-63, Ankara:ODTÜ, 16-17 Haziran 1988.
- Akkoyunlu, B., 1992. Gelişmekte Olan Ülkelerde Bilgisayarlı Eğitim: Karşılaşılan Güçlükler, Eğitim ve Bilim, S.85, s.43-50.
- Aksoy, M. E., (1989). Bilgisayar Kursundan Geçen Öğretmenlerin Bir Eğitim Aracı Olarak Bilgisayara İlişkin Tutumları. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Alkan, C., 1984. Eğitim Teknolojisi, Ankara: Aşama Matbaacılık.
- Angus, D. S. ve Watson, J., 2009. Does Regular Online Testing Enhance Student Learning in the Numerical Sciences? Robust Evidence from A Large Data Set. *British Journal of Educational Technology*, Vol: 40 No: 2 Pg: 255-272.
- Aral, N., Ayhan, B. A., Ünlü, Ö., Erdoğan, N. ve Ünal, N., 2007. Anaokulu ve Anasınıfı Öğretmenlerinin Bilgisayar Yönelik Tutumlarının İncelenmesi, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* ISSN: 1304-0278 Kış-2007 C.6 S.19 (01-08).
- Arslan, A. ve Bayram, S., 2003. Web Ortamında Bilgiye Ulaşmada Arama Motorlarının etkin Kullanılması, *Third International Education Technologies Symposium (28-30 May 2003)*, Turkish Republic of Northern Cyprus: vol:II, pp. 1223-1230.
- Aşkar, P., Erden, M., 1986. Mikrobilgisayarların Okullarda Kullanımı, *Eğitim ve Bilim*, S.61, s.21-24, Temmuz 1986.
- Aşkar, P., 1991. Bilgisayar Destekli Öğretim Programı, Eğitimde Arayışlar 1.Kongresi: Eğitimde Nitelik Geliştirme Bildiri Özetleri, Kültür Koleji Genel Müdürlüğü, 13-14 Nisan 1991.
- Aydın, C. H., 2001. Çevrimiçi (Online) Eğitimi Bekleyen Tehlikeler, Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1.Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyum ve Fuarı, 28-30 Kasım 2001, s.101-108, Adapazarı.

- Bayhan, P., (1992). Anaokuluna giden altı yas çocuklarının bilgisayar hakkındaki tutum ve görüşlerinin saptanması ve bu çocukların ilkokul birinci sınıftaki akademik başarıları ile görsel algılamalarında anaokulunda yapılan bilgisayarlı eğitimin etkisinin incelenmesi. *Doktora tezi (basılmamış)*. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Bayhan, P. ve Uzmen, S. 2000. Görme engelli çocuklar için bilgisayar destekli merkez önerisi. *Çocuk Gelişimi ve Eğitim Dergisi*, 1(2);51-58.
- Bayraktar, E., (1988). Bilgisayar Destekli Matematik Öğretimi. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Berberoğlu, G. ve Çalıkoğlu. G., 1992. Türkçe Bilgisayar Tutum Ölçeğinin Yapı Geçerliliği, *Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, C:24, S:2, Ankara Üniversitesi.
- Bilgisayar Dergisi., 1989. Bilgisayar Destekli Eğitimde Yazılımlar Standarttan Yoksun, S.98, s.71-73, Haziran 1989.
- Clements, D. H. and Saramo, J. 2002. The role of technology in early childhood learning. *Teaching Children Mathematics*, 8(6);340-344.
- Cuffaro, H. K. 1984. Mikrocomputers in education: Why is earlier better? *Teachers College Record*, 85(4);558-568.
- Çelik, F., Kocaman, F. ve Önal S. A., 2008. Burdur İli Merkez İlçe İlköğretim Öğretmenlerinin Bilgisayar Okur_Yazarlık Seviyeleri, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dersigi, Haziran, 2008 Sf:01-13.
- Çepni, S. 2007. Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş (Genişletilmiş 3. Baskı), Trabzon: Celetler Matbaası.
- Demirci, G. H., (2006). Ticaret Meslek ve Anadolu Ticaret Meslek Liseleri Bilgisayar Programcılığı Bölüm Öğrencilerinin İnternete Yönelik Tutumları ile “İnternet ve Ağ Sistemleri” Derslerindeki Akademik Başarıları Arasındaki İlişki. *Yüksek Lisans Tezi*. Çukurova Üniversitesi SBE.
- Demirel, Ö., 2000. Planlamadan Uygulamaya Öğretme Sanatı, Ankara: Pagem A Yayıncılık.
- Deryakulu, D. ve Eşgi, N., 2001. İnternet Kafelerinin Ortam ve Kullanıcı Profili-Eğitimde İnternet Kullanımına İlişkin Kullanıcı Görüşleri. *Eğitim Araştırmaları*, S:5, s. 52-60.
- Ekiz, H., Bayam, Y. ve Ünal, H., 2003. Mantık Devreleri Dersine Yönelik İnternet Destekli Uzaktan Eğitim Uygulaması, Third International Education Technologies Symposium (28-30 May 2003), Turkish Republic of Northern Cyprus: vol:II, pp. 665-672.

- Erdoğan, T. A., (2008). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının İnternet Kullanımına Yönelik Tutumları. *Yüksek Lisans Tezi*. Mersin Üniversitesi SBE.
- Ergün, A., 1989. Bilgisayarların Eğitimde Kullanılması: Mevcut Durum, Eğilimler ve Geleceğe Bakış, Eğitim ve Bilim, S.69, s.36-43.
- Evirgen, B. ve Işık, İ., 1999. Uzaktan Eğitimde Öğretmenin ve Öğrencinin Rolü; Eğitim ve Öğretim Ortamlarının Tasarımı, Eğitim Programlarının Hazırlanması, Uygulanması ve Değerlendirilmesi, Kara Kuvvetleri Eğitim ve Doktrin Komutanlığı Birinci Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 15-16 Kasım 1999, s.15-23, Ankara.
- Gerçek, C., Köseoğlu, P., Yılmaz, M. ve Soran H., 2006. Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Kullanımına Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. H.U. Eğitim Fakültesi Dergisi 30, 130-139, 2006
- Hernes, G., 2003 University: Models & Messages, Lessons from Case Studies. <http://www.unesco.org/iiep/virtualuniversity/files/chap1.pdf> [Alıntı: Mayıs 2005]
- Hızal, A., 1989. Bilgisayar Eğitimi ve Bilgisayar Destekli Öğretime İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.
- İnceoğlu, M.M., 2004. Bilgisayar Okur Yazarlığı: Öğretmenlikte Kalite İçin Küçük Bir Adım. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı 6-7 Temmuz, 2004 İniü Üniversitesi, Eğitim Fak.
- İşman, A., 2001. Bilgisayar ve Eğitim, Sakarya üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi.
- Kaya, Z., 2002. Uzaktan Eğitim. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Korkmaz, Ö. Ve Mahiroğlu A., 2009. Üniversiteyi Yeni Kazanmış Öğrencilerin Bilgisayar Okur yazarlık Düzeyleri. Kastamanu Eğitim Dergisi 983-1000, cilt:17 no:3 Eylül, 2009.
- Liaw, S. S., 2002. An Internet Survey for Perceptions of Computers and the World Wide Web: Relationship, Prediction, and Difference, Computer in Human Behavior 18 (2002) 17-35.
- Loyd, B. H. and Loyd, D. E., 1985. The Reliability and Validity of Instruments for the Assessment of Computer Attitudes. Educational and Psychological Measurement, 45 903-908.
- MEB., 2000. 2001 Yılı Başında Milli Eğitim, Ankara: MEB.
- Simon, T. 1985. Play and learning with computers. Early Child Development and Care, 19;69-78.

- Saraçoğlu, A. S. ve Kaşlı, A., 2001. Öğretmen Adaylarının Bilgisayara Yönelik Tutumları ile Başarıları Arasındaki İlişki, Ege Eğitim Dergisi, (1):1, 110-126.
- Stephenson, C., 2007. Bilgisayar Okur Yazarlığı Nasıl Öğretilmeli ve Nasıl Öğretilmemeli. Akademik Bilişim 07-18, Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri 31 Ocak, 2007, Dumlupınar Üniversitesi Kütahya.
- Sutherland, R. , Facer, R. , Furlong, R. and Furlong, J. 2000. A new environment for education? The computer in the home. Computers& Education, 34; 195-212.
- Sünbül, M., 2002. Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme, (editör: Rauf Yıldız), Konya: Mikro Yayınları.
- Özden, Y., 2000. Eğitimde Dönüşüm: Eğitimde Yeni Değerler, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Özmen, Ş., 2001. Eğitimde Sanal Sınıf Uygulamaları ve Sonuçları VII. Türkiye’de İnternet Konferansı, 1-3 Kasım 2001, Askeri Müze/ Harbiye Kültür Sitesi, İstanbul. <http://www.inet-tr.org.tr/inetconf7/bildiriler/89.doc> (Erişim:07.03.2008)
- Teker, N., 1987. Öğretme Öğrenme Süreçleri ve Yeni Teknolojiler, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, c.20, s.1-2, Ankara.
- Tuncer, M. ve Taşpınar M., 2008. Sanal Ortamda Eğitim ve Öğretimin Geleceği ve Olası Sorunlar, Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 10, Sayı1, Haziran, 2008.
- Uçak, N. ve Al, U., 2000. İnternet’te Bilgi Arama Davranışları. Türk Kütüphaneciliği 14,3(2000), 317-331.
- Uslu, Ö., (2008). İlk Öğretimde Çalışan Öğretmenlerin Bilgisayara Karşı Tutumları ve Bilgisayar Kaygı Düzeyleri. *Yüksek Lisans Tezi*. Dokuz Eylül Üniversitesi SBE.
- Uzunboylu, H., (1995). Bilgisayar Öğrenme Düzeyi ile Bilgisayara Yönelik Tutumlar Arasındaki İlişki, *Yüksek Lisans Tezi*. Ankara Üniversitesi.
- Yalçınalp, S. ve Aşkar, P., 2003. Öğrencilerin Bilgi Arama Amacıyla İnternet’i Kullanım Biçimlerinin İncelenmesi, TOJET ISSN: 1303-6521 Volume 2 Issue 4 Article 15. [October 2003]
- Yavuz, U. ve Karaman, S., 2003. Ders Web Sayfalarının Oluşturulması ve Yönetimi İçin Bir Yazılım. Third International Education Technologies Symposium (28-30 May 2003), Turkish Republic of Northern Cyprus: vol:I, pp. 239-246.
- Yeşilyurt, S. ve Gül, Ş., 2007. Bilgisayar Kullanma Becerileri ve Bilgisayarlara Yönelik Tutum Ölçeği (BKBBYTÖ): Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 24, (2007), 79-88.

Yenice, N., 2003. Bilgisayar Destekli Fen Bilgisi Öğretiminin Fen ve Bilgisayar Tutumlarına Etkisi, *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 2 (4), October, 2003.

Yılmaz, İ., (2006). Eğitim Fakültesinde Eğitim Görmekte olan Öğretmen Adaylarının Bilgisayar ve İnternet Kullanımına Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi, *Yüksek lisans Tezi*. Celal Bayar Üniversitesi SBE.

YOK., 2007. 2008 Yılı Yayınları üniversite sıralaması, Ankara. YOK

Zembat, R. 1998. Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Bilgisayar Kullanımının Mevcut Durumu Nasıldır? Nasıl Olmalıdır? I. Ulusal Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Kongresi, s: 380-389 Ankara.

Ek A.1 Kişisel Bilgiler Anketi

BİLGİSAYAR ve WWW (WORLD WIDE WEB) ALGILARI İÇİN ANKET: TAHMİN, İLİŞKİ ve FARKLAR.

BÖLÜM A: *Kişisel Bilgileriniz*

Bu bölümün amacı, anketi dolduran hakkında genel bilgiler edinmektir.

Cinsiyetiniz : Bay Bayan

Derece : Birinci Sınıf Öğrencisi İkinci Sınıf Öğrencisi
 Üçüncü Sınıf Öğrencisi Dördüncü Sınıf Öğrencisi
 Yüksek Lisans Öğrencisi Doktora Öğrencisi

Eğitim Gördüğünüz Fakülte:

☐ Tıp Fakültesi	☐ Hukuk Fakültesi
☐ Fen-Edebiyat Fakültesi	☐ Veterinerlik Fakültesi
☐ Diş Hekimliği Fakültesi	☐ Ziraat Fakültesi
☐ Eğitim Fakültesi	☐ İlahiyat Fakültesi
☐ İktisadi İdari Birimler Fakültesi	☐ Sağlık Bilimleri Enstitüsü
☐ Mühendislik –Mimarlık Fakültesi	☐ Fen Bilimleri Enstitüsü
☐ Meslek Yüksek Okulu	☐ Sosyal Bilimler Enstitüsü
☐ Sağlık Yüksek Okulu	☐ Devlet Konservatuarı
☐ Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu	

Ne kadar zamandan beri bilgisayar kullanıcısısınız?

☐ 6 Ay	☐ 6 Ay ile 1 Yıl arası
☐ 1–2 Yıl arası	☐ 2–4 Yıl arası
☐ 4- 6 Yıl arası	☐ 6 Yıl ve üstü

Ek A.2 Bilgisayar Deneyim Anketi

KISIM 2

Bilgisayar Deneyiminiz

Bu bölümde Bilgisayar ve İnternet hakkında bilginiz belirlenmektedir.

1= **Hiç Yok**

2= **Yetersiz**

3= **Orta**

4= **İyi**

5= **Çok iyi**

Açıklama: Aşağıda belirtilen ifadelere eğer hiç kullanmıyorsanız 1'in, seyrek kullanıyorsanız 2'nin, bazen kullanıyorsanız 3'ün, sıklıkla kullanıyorsanız 4'ün, çok sık kullanıyorsanız 5'in altında yer alan kutuyu işaretleyiniz.

		1	2	3	4	5
2.1	Bilgisayar kullanma tecrübeniz.	☐	☐	☐	☐	☐
2.2	İnternet kullanma tecrübeniz.	☐	☐	☐	☐	☐
2.3	Herhangi bir kelime işlem programı kullanma tecrübeniz. (Microsoft Word, WordPad)	☐	☐	☐	☐	☐
2.4	Herhangi bir veri tabanı kullanma tecrübeniz. (Oracle, Microsft Access)	☐	☐	☐	☐	☐
2.5	Herhangi bir bilgisayar dili konusunda tecrübeniz.(C, HTML e.g.)	☐	☐	☐	☐	☐

Ek A.3 Bilgisayar Tutum Ölçeği

KISIM 3							
Bilgisayar Tutum Ölçeği							
<p>Bu bölümde bilgisayar konusundaki tutumunuz belirlenmektedir. 1= Hiç katılmıyorum 2= Katılmıyorum 3= Kısmen Katılıyorum 4= Katılıyorum 5= Tamamen Katılıyorum Açıklama: Aşağıda belirtilen ifadelere eğer hiç katılmıyorsanız 1'in, katılmıyorsanız 2'nin, kısmen katılıyorsanız 3'ün, katılıyorsanız 4'ün, tamamen katılıyorsanız 5'in altında yer alan kutuyu işaretleyiniz.</p>							
			1	2	3	4	5
3.1	Kişisel bilgisayarı kullanırken, yaptıklarımın tereddüt etmem.		☐	☐	☐	☐	☐
3.2	Veri dosyalarını sakladığım ortamları (Flopy, HDD v.b.) kullanmakta tereddüt etmem.		☐	☐	☐	☐	☐
3.3	Bilgisayar da kullanılan kelime işlem programlarını kullanırken tereddüt etmem. (Microsoft Word, WordPad v.b)		☐	☐	☐	☐	☐
3.4	Bilgisayar kullanırken yeni şeyler öğrenirim		☐	☐	☐	☐	☐
3.5	Bilgisayar kullanmaktan hoşlanırım.		☐	☐	☐	☐	☐
3.6	Arkadaşlarımla bilgisayar hakkında konuşmaktan hoşlanırım.		☐	☐	☐	☐	☐
3.7	Evde kendime ait bilgisayar olmasından hoşlanırım.		☐	☐	☐	☐	☐
3.8	Günelik hayatta bilgisayarı işlerim için kullanmaktan hoşlanırım.		☐	☐	☐	☐	☐
3.9	Eğitim hayatım boyunca bilgisayar kullanmak gerekir.		☐	☐	☐	☐	☐
3.10	Bilgisayar kullanmayı bilmek benim için önemlidir.		☐	☐	☐	☐	☐
3.11	Bilgisayarı günlük hayatta birçok iş için kullanırım. (Yazı yazmak, e-mail, Internet v.b)		☐	☐	☐	☐	☐
3.12	Bilgisayar kullanmak akademik başarıyı etkiler.		☐	☐	☐	☐	☐
3.13	Bilgisayar kullanmak çalışmalarım için faydalıdır.		☐	☐	☐	☐	☐
3.14	Bilgisayar kullanmayı bilmek iş imkânlarını arttırabilir.		☐	☐	☐	☐	☐
3.15	Bilgisayar araçlarını öğrenmek, bilgisayarın bana daha iyi hizmet vermesini sağlar.		☐	☐	☐	☐	☐
3.16	Bilgisayarı nasıl kullanacağım konusunda kendimi bilgili hissedirim.		☐	☐	☐	☐	☐

Ek A.4 İnternet/web Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği

KISIM 4

WEB Tutum Ölçeği

Bu bölümde WEB konusundaki tutumunuz belirlenmektedir.

1= **Hiç katılmıyorum**

2= **Katılmıyorum**

3= **Kısmen Katılıyorum**

4= **Katılıyorum**

5= **Tamamen Katılıyorum**

Açıklama: Aşağıda belirtilen ifadelere eğer hiç katılmıyorsanız 1'in, katılmıyorsanız 2'nin, kısmen katılıyorsanız 3'ün, katılıyorsanız 4'ün, tamamen katılıyorsanız 5'in altında yer alan kutuyu işaretleyiniz.

		1	2	3	4	5
4.1	İnternet'i kullanırken tereddüt etmem.	☐	☐	☐	☐	☐
4.2	E-postayı kullanırken tereddüt etmem.	☐	☐	☐	☐	☐
4.3	İnternet tarayıcılarını kullanırken tereddüt etmem. (Explorer Netscape Communicator, Mozilla FireFox v.b)	☐	☐	☐	☐	☐
4.4	Arama Motorlarını kullanırken problem yaşamam. (Yahoo, Google v.b.)	☐	☐	☐	☐	☐
4.5	E-posta ile haberleşmekten hoşlanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
4.6	Arkadaşlarımla İnternet hakkında konuşmaktan hoşlanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
4.7	İnternet'i çalışmalarım için kullanmaktan hoşlanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
4.8	Evde İnternet kullanmaktan hoşlanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
4.9	İnternet'i kullanmayı bilmek benim için önemlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
4.10	İnternet bilgiye ulaşmak için bana yardımcı olur.	☐	☐	☐	☐	☐
4.11	İnternet haberleşmeyi kolaylaştırır.	☐	☐	☐	☐	☐
4.12	İnternet'te kullanılan sayfalar (Yazı, Resim) faydalı bilgiler içerir.	☐	☐	☐	☐	☐
4.13	İnternet araçlarını kullanmak için kendime güvenirim.	☐	☐	☐	☐	☐
4.14	İnternet üzerinde yapılan E-öğrenmenin eğitime katkıda bulunacağına inanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
4.15	İnternet'i kullanmayı bilmek önemlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
4.16	İnternet kullanmayı bilmek akademik başarıyı artırır.	☐	☐	☐	☐	☐

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı: Murat YALMAN

**Sürekli Adresi: Dicle Kent Bulvarı Yılmaz Güney Cad. Reba2 Sitesi D/35
Kayapınar / DİYARBAKIR**

Doğum Yeri ve Yılı: Diyarbakır 1974

Yabancı Dili: İngilizce

İlk Öğretim: Aliemri İlk Okulu - 1984

Orta Öğretim: Ziya Gökalp Lisesi - 1990

Lisans: Lefke Avrupa Üniversitesi - 1998

Yüksek Lisans: Bahçeşehir Üniversitesi - 2010

Enstitü Adı: Fen Bilimleri Enstitüsü

Program Adı: Bilgi Teknolojileri

Yayımları: BAŞARAN, B., GÖNEN, S., KAVAK, M. T. ve YALMAN, M. Yüklü Bir Parçacığın Sabit Eloktromagnetik Alandaki Hareketinin Bilgisayar Ortamında İncelenmesi. VI. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi. Marmara Üniversitesi İstanbul.

Çalışma Hayatı:

